

Jaardocument 2023

Stichting Martini Ziekenhuis

15 mei 2024

Inhoudsopgave

DEEL 1	Verslag raad van toezicht	5
1.	Verslag raad van toezicht	6
1.1	Inleiding	6
1.2	Samenstelling van de raad van toezicht in 2023	6
1.3	Scope van het intern toezicht	8
1.4	Vergaderingen en bijeenkomsten van de raad van toezicht	9
1.5	Besluiten raad van toezicht	10
1.6	Reflectie vanuit de rol als werkgever	11
1.7	Reflectie vanuit de toezichthoudende rol	12
1.8	Reflectie op het Jaardocument 2023	13
1.9	Dankwoord	13
DEEL 2	Verslag raad van bestuur	14
2.	Algemene informatie	15
2.1	Bestuur, toezicht en medezeggenschap	15
2.2	Samenwerkingsrelaties, deelnemingen en opleidingsinstelling	17
2.3	Kerngegevens personeel	19
2.4	Waarden en normen	19
3.	Verslag over het afgelopen jaar	21
3.1	Vier strategische lijnen	21
3.2	Zorg bij Jou	22
3.3	ICT	23
3.4	Vastgoedbeleid	24
3.5	Verpleegkundige Staf	24
3.6	Kwaliteit en Veiligheid	25
3.7	Cao stakingsdag	26
4.	Financieel beleid en resultaten	27
5.	Personeelsbeleid	32
5.1	Talent	32
5.2	Vitaliteit en inzetbaarheid	32
5.3	Leiderschap	33
5.4	Inzet	33
5.5	Sociale veiligheid	33
5.6	In de praktijk – terugblik 2023	34

6. Onderwijs en onderzoek	36
6.1 Onderwijs	36
6.2 Onderzoek	37
7. Maatschappelijke aspecten van ondernemen	41
7.1 Algemene maatschappelijke elementen	41
7.1.1 Landelijke netwerken	41
7.1.2 Regionale zorgnetwerken	41
7.2 Duurzaamheid	43
7.2.1 Milieuaspecten	43
7.2.2 Gezondheidsbevordering van patiënten, cliënten en medewerkers	44
7.3 Informatiebeveiliging en privacybescherming	46
8. Risicomanagement	47
9. Jaarrekening 2023	51

Verantwoording

In dit Jaardocument legt de Stichting Martini Ziekenhuis verantwoording af over de activiteiten, resultaten en financiën over het boekjaar 2023, van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023.

Het Jaardocument 2023 omvat het Verslag van de raad van toezicht, het bestuursverslag over 2023 en de jaarrekening 2023 inclusief overige gegevens.

De gegevens in dit Jaardocument hebben betrekking op het Martini Ziekenhuis en niet op de deelnemingen, tenzij anders vermeld. De deelnemingen leggen zelf – voor zover dit voor hen van toepassing is – verantwoording af met een eigen Jaardocument.

Het Jaardocument is goedgekeurd door de raad van toezicht op 15 mei 2024.

DEEL 1 **Verslag raad van toezicht**

1. Verslag raad van toezicht

1.1 Inleiding

De raad van toezicht legt in dit verslag verantwoording af over zijn handelen en de resultaten van zijn handelen. Uitgangspunt in de uitwerking van onze maatschappelijke verantwoording is de Governancecode Zorg 2022 en de intern vastgestelde toezichtvisie.

De raad van toezicht draagt met haar functioneren bij aan het realiseren van de doelstellingen van het Martini Ziekenhuis zoals verwoord in de statuten. De raad van toezicht ziet er op toe dat het Martini Ziekenhuis de juiste toekomstbestendige keuzes maakt, binnen de financiële kaders en beschikbare mensen en middelen, waarbij de positie van de patiënt centraal staat en waarbij alle relevante belangen steeds zorgvuldig worden afgewogen.

1.2 Samenstelling raad van toezicht in 2023

De raad van toezicht kent in 2023 zes leden, die voor een periode van vier jaar zijn benoemd. De leden van de raad van toezicht zijn afkomstig uit verschillende maatschappelijke sectoren en hebben in hoofd- of nevenfunctie geen zakelijke binding of belangenverstrengeling met het Martini Ziekenhuis. Voor één van de leden geldt een bindende voordracht door de Cliëntenraad.

	Benoemingsdatum
drs. J. de Jeu	01-01-2017 (op voordracht Cliëntenraad)
A.K. in 't Veld MA	01-01-2018
mw. prof. dr. J.M.W. Hazes	01-01-2018
A.B. Hettinga RA	01-10-2018
prof. dr. W.J.M. Spaan	01-06-2020
mw. T. Stellema	01-07-2021

De man/vrouw verhouding in de raad van toezicht bedraagt 67%/33%.

De raad van toezicht is bevoegd tot benoeming, schorsing en ontslag alsmede het verlenen van décharge van de leden van de raad van toezicht. De criteria hiervoor liggen vast in het reglement van de raad van toezicht. Bij de bevoegdheid tot benoeming wordt rekening gehouden met het bepaalde in de Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen.

Nevenfuncties

Nevenfuncties worden gemeld aan en beoordeeld en goedgekeurd door de raad van toezicht.

Naam	Hoofd- en nevenfuncties
drs. J. de Jeu • voorzitter raad van toezicht • lid Remuneratie- en Benoemingscommissie	<u>Nevenfunctie</u> • voorzitter raad van commissarissen Nijestee • lid raad van commissarissen Lifelines Databeheer BV
A.K. In 't Veld MA • lid raad van toezicht • voorzitter commissie Innovatie	<u>Hoofdfunctie</u> • lid raad van bestuur Zonnehuisgroep Vlaardingen <u>Nevenfunctie</u> • lid raad van toezicht Catharina, Thuis op Voorne • lid raad van toezicht BovenIJ Ziekenhuis
prof. dr. J.M.W. Hazes • lid raad van toezicht • voorzitter commissie Kwaliteit en Veiligheid van de zorg	<u>Nevenfunctie</u> • voorzitter raad van toezicht H2O (Health Outcomes Observatory) • lid ZonMw Commissie Goed Gebruik Geneesmiddelen
A.B. Hettinga RA • lid raad van toezicht • voorzitter Auditcommissie	<u>Hoofdfunctie</u> • Member of Arriva Management Board <u>Nevenfunctie</u> • voorzitter Branchevereniging Commerciële Vervoersbedrijven FMN • voorzitter raad van commissarissen Aquabus BV • voorzitter van het bestuur van de Coöperatie van Openbaar Vervoerbedrijven U.A. • penningmeester Stichting DermaToGhana
prof. dr. W.J.M. Spaan • vicevoorzitter raad van toezicht • voorzitter Remuneratie- en Benoemingscommissie • lid commissie Kwaliteit en Veiligheid van de zorg	<u>Nevenfunctie</u> • voorzitter ZonMw Programmacommissie Kwaliteit van zorg • voorzitter raad van toezicht Ipse de Bruggen • lid raad van toezicht Hoogstraat • lid Begeleidingscommissie Coronacrisis van de Onderzoeksraad voor de Veiligheid • voorzitter a.i. VWS Commissie Data Governance ten behoeve van Kwaliteitsregistraties • lid raad van toezicht Universiteit van Amsterdam • voorzitter raad van toezicht Center for Human Drug Research • lid Commissie van Toezicht RIVM • voorzitter ZonMW programmacommissie Long COVID • voorzitter raad van toezicht Stichting Dutch National Tissue Portal
T. Stellema • lid raad van toezicht • lid Auditcommissie • lid commissie Innovatie	<u>Nevenfunctie</u> • voorzitter raad van toezicht Cordaan • lid raad van toezicht Fonds Gehandicaptensport • lid bestuur Hanarth Fonds • adviesraad Sociaal Domein Gemeente Wijdereen

Commissies

De raad van toezicht heeft in 2023 vier reguliere commissies: de Auditcommissie, de commissie Kwaliteit en Veiligheid van de zorg, de commissie Innovatie en de Remuneratie- en Benoemingscommissie (RBC). Alle commissies adviseren aan de raad van toezicht.

1.3 Scope van het intern toezicht

De raad van toezicht van het Martini Ziekenhuis houdt toezicht op het algemeen beleid dat de raad van bestuur voert, en op de algemene gang van zaken in het Martini Ziekenhuis.

De raad van toezicht informeert zichzelf actief over de kwaliteit van de patiëntenzorg en de medewerkerstevredenheid, ook op basis van eigen waarnemingen. Via de medezeggenschapsorganen Cliëntenraad en Ondernemingsraad vinden patiënten en medewerkers bij de raad van toezicht een luisterend oor, zonder dat de leden op de stoel van het bestuur gaan zitten. Het contact met de medisch specialisten onderhoudt de raad van toezicht via het bestuur van het Samenwerkingsverband Medisch Specialist. Via de Verpleegkundige Staf onderhoudt de Raad de relatie met de verpleegkundige beroepsgroep. De raad van toezicht verdiept zich in de organisatie, bezoekt haar onderdelen en gaat daarbij met medewerkers en medisch specialisten in gesprek. De raad van toezicht doet dit altijd na afstemming met de raad van bestuur.

Toezichtkader

Het toezichtkader is gebaseerd op vereisten vanuit wet- en regelgeving en geïnspireerd door onze Toezichtvisie en de Governancecode Zorg. De diverse onderdelen van het toezichtkader zijn wet- en regelgeving, interne spelregels, toezichtfunctie, goedkeuringsfunctie, adviesfunctie, netwerkfunctie, werkgeversfunctie.

Het Martini Ziekenhuis kent een reglement voor de raad van toezicht waarin de taken en verantwoordelijkheden van de raad van toezicht zijn vastgelegd. Dit reglement geeft - met de statuten van Stichting Martini Ziekenhuis - inhoud aan het toezicht op en het samenspel met de raad van bestuur, evenals op het functioneren van de raad van toezicht zelf. In 2023 is het reglement van de raad van toezicht geactualiseerd, waarbij het modelreglement van de NVTZ als uitgangspunt is genomen. Enkele belangrijke wijzigingen:

- de Governancecode Zorg 2022 is van toepassing verklaard;
- de bevoegdheden van de verpleegkundige staf zijn (in lijn met de statuten) in het reglement verankerd;
- de innovatie commissie is toegevoegd aan de lijst met permanente commissies;
- het minimum aantal leden van de raad van toezicht is (in lijn met de statuten) teruggebracht van zes naar vijf leden;
- de termijn voor oproepingen tot de vergaderingen van de raad van toezicht is (in lijn met de statuten) verlengd van vijf werkdagen naar zeven dagen;
- de doorslaggevende stem van de voorzitter van de raad van toezicht bij staking van stemmen komt te vervallen, omdat een statutaire basis hiervoor ontbreekt;
- de tegenstrijdigbelangregeling is aangepast en in overeenstemming gebracht met de statuten en de WBTR;

- In overeenstemming met de statuten kan de raad van toezicht, behoudens uitzonderingen, uitsluitend besluiten nemen indien de meerderheid (voorheen de helft) van de in functie zijnde leden van de raad van toezicht ter vergadering aanwezig of vertegenwoordigd is.

Relatie tot elkaar

In de wijze waarop door de leden toezicht wordt gehouden onderkent de raad van toezicht een aantal gemeenschappelijke pijlers, waaronder:

- we handelen consistent en voorspelbaar;
- we verrassen elkaar niet, noch op inhoud, noch op rol. Dat geldt in de relatie van de raad van toezicht tot de raad van bestuur en tussen leden onderling;
- we onderkennen het belang van rolduidelijkheid en rolvastheid. Deze kunnen wisselen per dossier;
- ieder lid is “zijn eigen voorzitter” in de raad van toezicht.

Relatie tot de omgeving

Voor de raad van toezicht staat de maatschappelijke doelstelling van het Martini Ziekenhuis centraal. Dit vergt dat het Martini Ziekenhuis zich goed verhoudt tot onze omgeving: een topklinisch opleidingsziekenhuis waar het goed werken is.

Risico en compliance

Het Martini Ziekenhuis is actief in een complexe werkveld, met een grote mate van dynamiek in maatschappelijke behoeften, wet- en regelgeving en (externe) toezichtkaders. De aanwezigheid van een adequaat systeem van risicomanagement is hierbij onontbeerlijk. De raad van toezicht ziet toe op de aanwezigheid en werking hiervan. De raad van toezicht ziet erop toe dat de regels binnen de organisatie bekend zijn, worden gehanteerd en dat afwijkingen kenbaar worden gemaakt. Dit wordt ondersteund door een afdeling Audit & Risicomanagement die onafhankelijk opereert en aan zowel de raad van bestuur als de raad van toezicht rapporteert.

1.4 Vergaderingen en bijeenkomsten van de raad van toezicht

De raad van toezicht en de raad van bestuur hebben elkaar in 2023 negen keer in vergadering ontmoet, waarvan één keer tijdens de jaarlijkse strategiesessie en één keer tijdens de opleidingsdag. In februari 2023 was een extra vergadering vanwege de besluitvorming over het bestuursmodel van het Martini Ziekenhuis. In april was een extra bijeenkomst voor de besluitvorming over de oprichting van de Santeon Zorg bij Jou BV.

De vergadering van de raad van toezicht met de raad van bestuur wordt telkens voorafgegaan door een vergadering van de raad van toezicht in beslotenheid.

Op 3 oktober 2023 vergaderde een afvaardiging van de raad van toezicht en de raad van bestuur met een afvaardiging van de raad van toezicht/ raad van commissaris en de raden van bestuur van het UMCG en het Ommelander Ziekenhuis Groningen, over samenwerking in de regio in het licht van het IZA.

De Auditcommissie kwam in 2023 vijf keer in vergadering bij elkaar, de commissie Kwaliteit en Veiligheid twee keer, en de commissie Innovatie ook twee keer. De Remuneratie- en Benoemingscommissie vergaderde in 2023 drie keer.

De raad van toezicht vergadert elk jaar met het bestuur van de vereniging Samenwerkingsverband Medisch Specialisten Martini Ziekenhuis (in 2023 twee keer), met de Ondernemingsraad (in 2023 twee keer) en met de Cliëntenraad (in 2023 1 keer). In 2023 was voor het eerst een overleg van de raad van toezicht met de Verpleegkundige Staf.

Bij deze vergaderingen was de raad van bestuur telkens aanwezig.

Eén keer per jaar, in mei bij de behandeling van de jaarrekening, sluit de externe accountant aan bij de vergadering van de raad van toezicht.

De plenaire vergaderingen van de raad van toezicht vinden zo veel als mogelijk fysiek plaats. De vergaderingen van de commissies zijn digitaal.

1.5 Besluiten raad van toezicht

De raad van toezicht heeft in 2023 de volgende besluiten genomen:

03-02-23	<i>De raad van toezicht besluit te kiezen voor de inrichting van een tweehoofdig bestuursmodel voor het Martini Ziekenhuis.</i>
03-02-23	<i>De raad van toezicht neemt het besluit om de heer T. Tiebosch te benoemen tot voorzitter raad van bestuur per 1 februari 2023.</i>
03-02-23	<i>De raad van toezicht stelt de voorgestelde procedure vast m.b.t. werving voorzitter raad van bestuur en gaat akkoord met de samenstelling van de BAC's.</i>
22-02-23	<i>De raad van toezicht verleent goedkeuring aan het auditjaarplan 2023.</i>
22-02-23	<i>De raad van toezicht geeft haar goedkeuring aan het ondertekenen van de samenwerkingsovereenkomst Punt voor Parkinson Groningen.</i>
08-03-23	<i>De raad van toezicht neemt een voorgenomen besluit over het profiel voorzitter raad van bestuur, versie 12 januari 2023.</i>
17-05-23	<i>De raad van toezicht keurt de jaarrekening 2022 Martini Ziekenhuis goed.</i>
17-05-23	<i>De raad van toezicht verleent de leden van de raad van bestuur decharge voor het financieel jaar 2022.</i>
17-05-23	<i>De raad van toezicht geeft goedkeuring op het voorgenomen besluit van de raad van bestuur tot oprichting van de coöperatie met B.V- constructie voor Zorg Bij Jou, onder voorwaarde van de beantwoording van de resterende financiële vragen.</i>
17-05-23	<i>De raad van toezicht geeft goedkeuring op het Overzicht onkosten raad van bestuur 2022.</i>
17-05-23	<i>De raad van toezicht verleent haar goedkeuring voor het verlengen van de samenwerking EY tot boekjaar 2026.</i>
17-05-23	<i>De raad van toezicht stelt het profiel voorzitter raad van bestuur definitief vast.</i>
17-05-23	<i>De raad van toezicht stelt de verlenging van de meerjarenovereenkomst met de Rabobank vast.</i>
05-07-23	<i>De raad van toezicht keurt de Meerjarenbegroting 2023-2027 goed</i>
05-07-23	<i>De raad van toezicht bevestigt de goedkeuring voor de oprichting van de Coöperatie Zorg bij Jou.</i>

05-07-23	<i>De raad van toezicht geeft goedkeuring aan de verlenging van het contract met ING.</i>
05-07-23	<i>De raad van toezicht stelt het gewijzigde Reglement raad van toezicht vast.</i>
04-10-23	<i>De raad van toezicht besluit het voorgenomen besluit van de raad van toezicht op 25 september 2023 over de benoeming van de heer H. Snapper tot voorzitter raad van bestuur Martini Ziekenhuis per 15 januari 2024, onder voorbehoud van positieve advisering door de gremia, te bevestigen.</i>
04-10-23	<i>De raad van toezicht besluit de heer T. Tiebosch te benoemen tot lid van de raad van bestuur per 15 januari 2024.</i>
04-10-23	<i>De raad van toezicht besluit het concept profiel voor de werving van een lid raad van bestuur Martini Ziekenhuis, aandachtsgebied medisch/ zorginhoudelijk, vast te stellen</i>
04-10-23	<i>De raad van toezicht besluit de opdracht voor de procedure werving lid raad van bestuur Martini Ziekenhuis te gunnen aan Odgers Berndtson.</i>
13-12-23	<i>De raad van toezicht keurt de begroting 2024 goed</i>
13-12-23	<i>De raad van toezicht stelt het gewijzigde Jaarplan Treasury 2024 vast.</i>
13-12-23	<i>De raad van toezicht bevestigt de benoeming van de heer Snapper in de functie van voorzitter raad van bestuur Martini Ziekenhuis per 15 januari 2024.</i>
13-12-23	<i>De raad van toezicht stelt de klasse indeling 2024 vast op klasse V.</i>
13-12-23	<i>De raad van toezicht besluit de bezoldiging voor 2024 vast te stellen.</i>

1.6 Reflectie vanuit de rol als werkgever

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het benoemen, beoordelen en belonen van de leden van de raad van bestuur.

Bestuurlijke continuïteit

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor een goed samengesteld en goed functionerend bestuur. Begin oktober 2022 heeft de raad van toezicht een onderzoek geïnitieerd naar het bestuursmodel voor het Martini Ziekenhuis. Reden voor het onderzoek was het aangekondigde vertrek van de toenmalige bestuursvoorzitter, de heer A. Postema, en de behoefte bij de raad van toezicht om in de nieuwe situatie te bepalen wat voor het Martini Ziekenhuis de beste invulling van het bestuur is. De raad van toezicht heeft mevrouw H. Beijer van DEV organisatie adviseurs gevraagd het onderzoek uit te voeren en advies uit te brengen op de volgende twee vragen: 1) wat zijn voorwaarden voor een tweehoofdige en wat voor een driehoofdige raad van bestuur?; 2) wat heeft de voorkeur van interne stakeholders, en waarom?

Voor het beantwoorden van deze vragen heeft mevrouw Beijer gesproken met de leden van de raad van bestuur, de leden van de raad van toezicht, de secretaris raad van bestuur/ raad van toezicht en met een vertegenwoordiging vanuit de Ondernemingsraad, Cliëntenraad, Verpleegkundige Staf, Samenwerkingsverband Medisch Specialisten, Clustermanagement en Stafdirectie.

Het adviesrapport is in de vergadering van de raad van toezicht besproken, in aanwezigheid van mevrouw Beijer en de leden van de raad van bestuur. In een besloten deel van de vergadering heeft de raad van toezicht een besluit genomen over de invulling van het bestuursmodel. De raad van toezicht heeft besloten te kiezen voor een tweehoofdige bestuursmodel.

Aan de Ondernemingsraad en de Cliëntenraad is advies gevraagd over dit besluit. Zowel de Cliëntenraad als de Ondernemingsraad hebben positief geadviseerd over de keuze voor een tweehoofdig bestuursmodel.

(Tijdelijke) benoeming voorzitter raad van bestuur

Na de aankondiging van het vertrek van A. Postema in december 2022 heeft de raad van toezicht de heer dr. A.T.M.G. Tiebosch benoemd tot (tijdelijk) voorzitter van de raad van bestuur. Deze benoeming duurt tot de start van een nieuwe voorzitter voor de raad van bestuur.

Werving voorzitter raad van bestuur

Begin 2023 is de raad van toezicht de procedure gestart voor de werving van een nieuwe voorzitter voor de raad van bestuur. Na een zorgvuldige procedure is de heer drs. H.A. Snapper RA MA RC benoemd tot voorzitter van de raad van bestuur per 15 januari 2024.

Werving lid raad van bestuur

In de zomer van 2023 heeft mevrouw T. Kroll MHBA, lid van de raad van bestuur, haar vertrek bij het Martini Ziekenhuis per 1 december 2023, aangekondigd. De heer H. Snapper vult de portefeuille van T. Kroll in (financiën/ bedrijfsvoering). De heer T. Tiebosch neemt afscheid van het Martini Ziekenhuis in september 2024. De raad van toezicht is daarmee de procedure gestart voor de werving van een nieuw lid voor de raad van bestuur met de portefeuille (op hoofdlijnen) kwaliteit, veiligheid, topklinisch profiel, innovatie, onderwijs/ wetenschap. Uit deze procedure is mevrouw dr. F.J. Korteweg geselecteerd, en benoemd in de functie lid raad van bestuur per 22 augustus 2024.

Jaargesprekken en bezoldiging

In 2023 zijn met de bestuurders jaargesprekken gevoerd. Vanwege de wisselingen in het bestuur is in 2023 geen teamevaluatie geweest.

De bezoldiging van de raad van bestuur is conform de WNT.

1.7 Reflectie vanuit de toezichthoudende rol

Reflectie op het eigen functioneren

Om de toezichthoudende functie in een dynamische zorgsector goed te kunnen vervullen, is reflectie en ontwikkeling binnen de raad van toezicht van groot belang. De raad van toezicht is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het eigen handelen en samenstelling. De Raad doet dit transparant en met inbreng van anderen, zoals de raad van bestuur, het Samenwerkingsverband Medisch Specialisten, de Ondernemingsraad, de Cliëntenraad en de Verpleegkundige Staf van het Martini Ziekenhuis.

In 2023 heeft de raad van toezicht zijn eigen functioneren geëvalueerd. De resultaten daarvan zijn gedeeld met de raad van bestuur. Eenmaal per drie jaar vindt de zelfevaluatie plaats onder externe begeleiding; bij de evaluatie in 2023 vond de evaluatie zonder externe begeleiding plaats.

De raad van toezicht werkt aan zijn eigen deskundigheid met gerichte scholing en door het volgen van cursussen en het bezoeken van symposia. In september 2023 heeft de Raad, in aanwezigheid van de raad van bestuur, een scholingsdag georganiseerd over de toekomst van de zorg met speciale aandacht voor het thema grenzen aan de zorg en governance vragen die in het verschiet liggen. Deze dag is begeleid door mevrouw P. Meurs, emeritus hoogleraar bestuur van de gezondheidszorg, Erasmus School of Health Policy and Management, Erasmus Universiteit Rotterdam.

De bezoldiging van de raad van toezicht past binnen de WNT en de adviesregeling NVTZ.

Reflectie vanuit de rol als strategisch partner

De raad van toezicht vervulde ook in 2023 zijn rol als strategisch partner van de bestuurders. Dit kwam tot uiting tijdens de vergaderingen alsmede in tussentijdse gesprekken. De onderwerpen hadden een strategisch belang voor het Martini Ziekenhuis of raakten aan de belangen van interne- en externe stakeholders.

De raad stelt zich als sparringpartner op en geeft waar nodig gevraagd of ongevraagd advies.

1.8 Reflectie op het Jaardocument 2023

Zowel het bestuursverslag 2023 als de jaarrekening 2023 zijn besproken met de voltallige raad van toezicht. De raad van toezicht heeft hierover met de raad van bestuur en de accountant van gedachten kunnen wisselen. De raad kan zich vinden in de door het bestuur weergegeven gang van zaken in het bestuursverslag alsmede in het door haar weergegeven beeld zoals is opgetekend in de Jaarrekening.

1.9 Dankwoord

Onze complimenten, dank en waardering gaan uit naar alle medewerkers, medisch specialisten en vrijwilligers die zich in 2023 met enorme betrokkenheid, doorzettingsvermogen en groot enthousiasme hebben ingezet.

In het bijzonder willen wij Tamara Kroll, die op 1 december 2023 afscheid heeft genomen als lid van de raad van bestuur, bedanken voor haar betrokken inzet voor het Martini Ziekenhuis.

Groningen, mei 2024
namens de raad van toezicht

drs. J. de Jeu, voorzitter

DEEL 2 **Verslag raad van bestuur**

2. Algemene informatie

Algemene identificatiegegevens

Naam	Stichting Martini Ziekenhuis
Adres	Van Swietenplein 1, 9728 NT Groningen
Telefoonnummer	050 – 524 52 45
Website	www.martiniziekenhuis.nl
Identificatienummer Kamer van Koophandel	41012091

Het Martini Ziekenhuis is een topklinisch opleidingsziekenhuis gelegen in het zuiden van de stad Groningen. Het ziekenhuis heeft een grote Spoedeisende Hulp, een kern Intensive Care en een erkenning voor een dialysecentrum. Daarnaast huisvest het Martini Ziekenhuis één van de drie brandwondencentra van Nederland. Het ziekenhuis is geaccrediteerd door Qualicor (Qmentum). Het werkgebied van het Martini Ziekenhuis beslaat voor de basiszorg de stad Groningen en wijde omgeving. Voor de topklinische zorg is het werkgebied groter. Het werkgebied van het Brandwondencentrum strekt zich uit over de provincies Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel, Gelderland, Flevoland en een deel van Noordwest Duitsland.

Missie

In de missie van het Martini Ziekenhuis staat verwoord waar we ons bestaansrecht aan ontleen:

Het Martini Ziekenhuis is een groot topklinisch opleidingsziekenhuis met een mensgericht karakter. Wij kennen de behoefte van de patiënt en beslissen samen over wat gewenst en haalbaar is als het gaat om kwaliteit van leven. Ons ziekenhuis heeft een bovenregionale positie voor topklinische zorg. Daarnaast bieden wij voor ons kerngebied alle medisch-specialistische zorg die nodig is. Samen met onze partners in de keten staan we voor de juiste zorg op de juiste plaats. We werken steeds aan vernieuwing door opleiding, onderzoek en innovatie. Daarmee zijn we een aantrekkelijk ziekenhuis voor professionals.

2.1 Bestuur, toezicht en medezeggenschap

Juridische structuur

Het Martini Ziekenhuis is een stichting. De raad van bestuur draagt de statutaire eindverantwoordelijkheid voor de algemene gang van zaken binnen het ziekenhuis, de realisatie van de doelstellingen, de strategie en de daaruit voortvloeiende maatregelen. De verantwoordelijkheid voor het besturen van de organisatie berust bij de raad van bestuur als collectief. In de statuten is neergelegd dat daarop toezicht wordt gehouden door een raad van toezicht. In 2023 zijn de statuten van de Stichting niet gewijzigd. Het reglement van de raad van toezicht is geactualiseerd in 2023. Het Martini Ziekenhuis steunt de principes van de Governancecode Zorg en past deze principes toe.

Bestuur

Het Martini Ziekenhuis kent een tweehoofdig bestuursmodel. Per 1 december 2023 heeft mevrouw T. Kroll MHBA haar bestuursfunctie neergelegd. Vanaf 1 december bestaat de raad van bestuur van het Martini Ziekenhuis uit de heer dr. A.T.M.G. Tiebosch.

De verhouding man/vrouw in de raad van bestuur bedraagt tot 1 december 2023: 50%/50%.

Nevenfuncties per einde verslagjaar

dr. A.T.M.G. Tiebosch : voorzitter stuurgroep AMR ZNN.

Arbeidsvoorwaarden

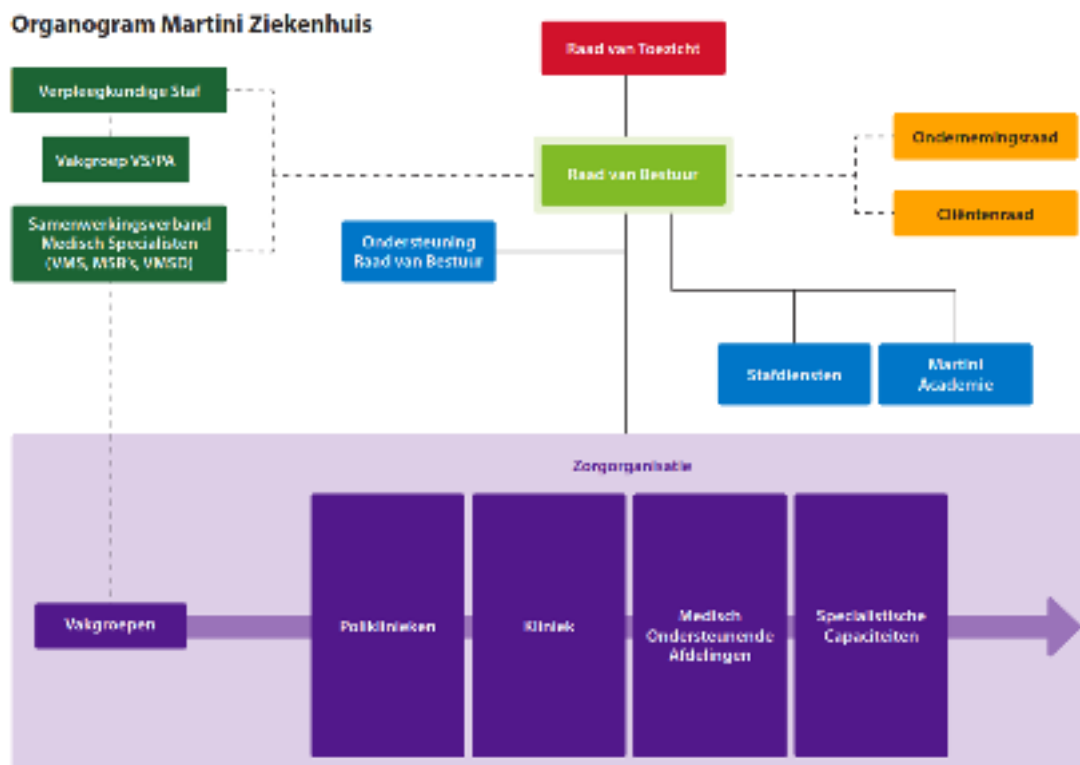
De arbeidsvoorwaarden van de bestuurders voldoen aan de Wet normering topinkomens (WNT) en zijn opgenomen in de jaarrekening. De arbeidsvoorwaarden van de bestuurders zijn niet gekoppeld aan prestatie-indicatoren. Bij het vaststellen van de arbeidsvoorwaarden van de bestuurders is geen gebruik gemaakt van een remuneratieadviseur. De onkostenvergoedingen van de raad van bestuur voor zover vallend onder de reikwijdte van de WNT, zijn gecontroleerd als onderdeel van de specificatie van de WNT. Een toelichting daarop is opgenomen in de jaarrekening en valt onder de controleverklaring van de externe accountant.

In 2023 was de omvang van de bezoldiging van de voorzitter raad van bestuur 3,62 keer zo hoog als het gemiddelde salaris van de medewerkers in het Martini Ziekenhuis.

Organisatiestructuur

Het ziekenhuismanagement is georganiseerd in een matrixorganisatie. Het clustermanagement bestaat uit vier capaciteitsmanagers (Poliklinieken, Kliniek, Medisch Ondersteunende Afdelingen en Specialistische Capaciteiten) en twee zorgprocesmanagers. Direct gepositioneerd onder de raad van bestuur zijn zeven stafdiensten: Facilitair bedrijf, Financiën en Zorgadministratie, ICT, Klant en Markt, Kwaliteit, Martini Academie, Personeel & Organisatie.

Organogram Martini Ziekenhuis

Medezeggenschap / Medisch bestuur / Verpleegkundig bestuur

Het Martini Ziekenhuis werkt met een Cliëntenraad, als vertegenwoordiging van het patiëntenbelang en een Ondernemingsraad (OR) die de belangen van de medewerkers vertegenwoordigt.

In het Samenwerkingsverband Medisch Specialisten Martini Ziekenhuis (SMS) zijn de Vereniging Medische Staf (VMS), de vier Medisch Specialistisch Bedrijven (MSB's) en de Vereniging Medisch Specialisten in Dienstverband (VMSD) vertegenwoordigd.

De Verpleegkundige Staf is een afvaardiging van de bij het Martini Ziekenhuis werkzame verpleegkundigen.

Het overleg tussen de raad van bestuur, het bestuur van het Samenwerkingsverband Medisch Specialisten en het bestuur van de Verpleegkundige Staf is ingericht in de Bestuursraad. De Bestuursraad is een overleg zonder statutaire basis of besluitvormende bevoegdheden. De raad van bestuur besluit overeenkomstig hun statutaire bevoegdheid, in overleg met de gremia en na consultatie van de Medische- en Verpleegkundige Staf.

Planning-en-controlcyclus

Het Martini Ziekenhuis stuurt en beheerst activiteiten op basis van een gestructureerde planning- en controlcyclus. Op basis van de strategische doelstellingen van het ziekenhuis en de daaruit voortvloeiende meerjarenbegroting, wordt door de raad van bestuur in de jaarlijkse Kaderbrief de doelstellingen (kwantitatief en kwalitatief) voor het volgende jaar gedefinieerd. Op basis van deze brief werken de clusters en stafdiensten de jaarplannen en begroting uit. Het Martini Management Team voert twee wekelijks een prestatiedialoog op de realisatie van de strategie. Tevens wordt maandelijks de realisatie van opbrengsten, kosten en investeringen ten opzichte van de begroting gerapporteerd en bewaakt door middel van de management rapportage.

Periodiek bespreken de raad van bestuur en verantwoordelijke managers en directeuren de voortgang in de zogenaamde prestatiedialogen. Een eindejaarsprognose maakt deel uit van deze gesprekken om (indien nodig) in een vroegtijdig stadium bij te sturen.

Er wordt periodiek gerapporteerd aan de raad van toezicht.

2.2 Samenwerkingsrelaties, deelnemingen en opleidingsinstelling

Deelnemingen

Het Martini Ziekenhuis kent de volgende deelnemingen:

- Kraamzorg Het Groene Kruis B.V. te Groningen (100%). Deelneming:
 - Isis Kraamzorg B.V. (100%);
 - Babythuiszorg B.V. (100%);
- Martini Ondersteunende Diensten B.V. te Groningen (MOD) (51%);
- Psychologische Zorg Noord-Nederland B.V. te Haren (Het Behouden Huys) (100%).

Meer informatie over de deelnemingen is te vinden in de jaarrekening.

Santeon

Landelijk vormt het Martini Ziekenhuis met het St. Antonius Ziekenhuis in Utrecht/Nieuwegein, het Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis in Nijmegen, het Catharina Ziekenhuis in Eindhoven, het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis in Amsterdam, het Medisch Spectrum Twente in Enschede en het Maasstad Ziekenhuis in Rotterdam de vereniging Santeon. De zeven Santeon ziekenhuizen

werken samen aan de hoogste kwaliteit van zorg, veiligheid en gastvrijheid, met een focus op leiderschap, excellent werkgeverschap en doelmatige bedrijfsvoering, onder meer door het stimuleren van Value Based Healthcare.

Samenwerkende Topklinische Ziekenhuizen

Het Martini Ziekenhuis is lid van de vereniging Samenwerkende Topklinische Ziekenhuizen (STZ). In deze vereniging werken grote opleidingsziekenhuizen samen. Deze ziekenhuizen leveren hooggespecialiseerde zorg en zijn 'teaching hospitals' voor medisch specialistische opleidingen.

Het Martini Ziekenhuis kent veertien zorggebieden met de STZ erkenning voor het Topklinisch Zorgregister:

- Martini Allergie Centrum voor Kinderen (MACK);
- Martini Borstcentrum;
- Martini Brandwondencentrum;
- Martini Expertisecentrum voor Bekkenbodemchirurgie/ urogynaecologie;
- Martini Expertisecentrum Colorectaal carcinoom;
- Martini Expertisecentrum Heup;
- Martini Expertisecentrum Knie;
- Martini Expertisecentrum Multidisciplinaire Perioperatieve Zorgoptimalisaties;
- Martini Expertisecentrum voor Orthofaciale chirurgie;
- Martini Expertisecentrum Palliatieve Zorg;
- Martini Expertisecentrum Schouder en Elleboog;
- Martini Expertisecentrum Voet en Enkel;
- Martini Hand- en Polscentrum;
- Martini Ritmecentrum Noord Nederland.

Vereniging Samenwerkende Brandwondencentra Nederland

Het Martini Ziekenhuis is lid van de Vereniging Samenwerkende Brandwondencentra Nederland (VSBN), een samenwerkingsverband tussen de drie Nederlandse brandwondencentra. De VSBN heeft als doelstelling de brandwondenzorg te bevorderen, door onder meer het verwerven van erkenning als kenniscentrum, het faciliteren van onderzoek, belangenbehartiging, onderwijs en alles wat verder gerelateerd is aan de brandwondenzorg.

De VSBN, de Nederlandse Vereniging voor Brandwondenzorg, de Nederlandse Brandwonden Stichting, de Stichting Kind en Brandwond en de Vereniging van Mensen met Brandwonden, vormen samen de alliantie Brandwondenzorg Nederland.

Opleidingsinstelling

Binnen het medisch domein beschikt het Martini Ziekenhuis over 17 erkenningen voor de opleiding tot medisch specialist en drie erkenningen binnen de GGZ sector. Daarnaast is het Martini Ziekenhuis erkend als opleidingsinstelling voor Ziekenhuisfarmacie en Klinische Chemie. Het Martini Ziekenhuis heeft de instellingserkenning vanuit de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS) ontvangen.

Op het gebied van (vervolg)opleidingen voor verpleegkundigen en medisch ondersteunend personeel beschikt het ziekenhuis over de volgende College Zorgopleidingen (CZO) flex level erkenningen:

- drie initiële opleidingen (anesthesiemedewerker, operatie assistent, medewerker operatieve zorg);
- vijf erkenningen in cluster langdurige zorg; (geriatrie, oncologie, endoscopie, dialyse, dialyse-assistent);
- drie erkenningen medisch ondersteunend (deskundige infectiepreventie, gipsverbandmeester, sedatie praktijk specialist);
- vijf erkenningen in cluster acute zorg (IC, CCU, SEH, Recovery, Opleiding Brandwonden Verpleegkunde);
- drie erkenningen in cluster moeder en kind (obstetrie verpleegkundige, kinderverpleegkundige, high care neonatologieverpleegkundige);
- BAZ instroom BIG verpleegkundige, gekoppeld aan een vervolgopleiding;
- BAZ instroom initieel;
- vier pilot erkenningen Zorg voor het Noorden (CZO Flex Level – operatieassistent, CZO Flex Level – anesthesiemedewerker, CZO Flex Level - medewerker operatieve zorg, CZO Flex Level - HBO-vt anesthesiemedewerker);
- de reguliere erkenning Basis Acute Zorg (BAZ) als vooropleiding voor cluster Acute Zorg.

2.3 Kerngegevens personeel

Onderstaande tabel geeft enkele kengetallen van het personeel in dienst van het Martini Ziekenhuis in 2023 en 2022.

Personeel in dienst van het Martini Ziekenhuis

	2023	2022
Totaal aantal medewerkers in fte's	2642	2607
Totaal aantal medewerkers zorg	2694	2747
- waarvan man	14%	15%
- waarvan vrouw	86%	85%
Totaal aantal medewerkers adviserend en ondersteunend (staf)	795	774
- waarvan man	45%	47%
- waarvan vrouw	55%	53%
Personeelsverloop in	452	501
Personeelsverloop uit	455	475
Ziekteverzuim medewerkers	6,26%	6,90%

2.4 Waarden en normen

Interne Klachtencommissie

Iedere medewerker kan een klacht indienen als hij/zij van mening is dat er sprake is van een beslissing, maatregel en/of situatie die de medewerker persoonlijk treft (en dus niet een groep) die onredelijk is of waar sprake is van ongewenst gedrag. Voordat de medewerker een klacht kan indienen bij de commissie dient hij/zij eerst te proberen of de situatie opgelost kan worden door een gesprek met degene tegen wie de klacht zich richt of een gesprek met zijn (naast

hogere) leidinggevende. Desgewenst kan de medewerker daarbij voor ondersteuning, advies en/of begeleiding in contact treden met een interne vertrouwenspersoon.

In 2023 is 1 klacht ingediend bij de Interne Klachtencommissie.

Vertrouwenspersoon

Wanneer medewerkers gedrag ervaren dat ze als kwetsend of grensoverschrijdend ervaren met als gevolg dat ze zich niet langer veilig voelen op de werkplek, kunnen ze terecht bij een vertrouwenspersoon. Het Martini ziekenhuis heeft twee medewerkers – en daarmee interne vertrouwenspersonen - die naast hun ‘gewone’ werk de rol van vertrouwenspersoon hebben. Daarnaast zijn er sinds het vierde kwartaal 2023 ook twee externe vertrouwenspersonen beschikbaar voor de medewerkers van het ziekenhuis. Deze twee medewerkers zijn aangesloten bij De Vertrouwenspersoon.

In 2023 hebben 63 mensen een beroep gedaan op de interne vertrouwenspersoon. Dit aantal is in lijn met de stijging van de afgelopen jaren die we zien. Anders is dat deze stijging niet duidelijk aan één grote(re) casus toe te schrijven is. Mogelijke aanleidingen zijn gelijk aan afgelopen jaar:

- aandacht voor zichtbaarheid van de vertrouwenspersoon;
- aandacht in de media voor grensoverschrijdend gedrag.

Klachten en claims

De behandeling van klachten van patiënten is vastgelegd in het Klachtenreglement Martini Ziekenhuis en ingericht conform de Wet kwaliteit klachten en geschillen zorg (Wkkgz).

In 2023 is er 735 keer contact opgenomen met de klachtenfunctionaris, 19 % meer dan in 2022.

De redenen voor het opnemen van contact was veelal het indienen van één of meerdere klachten, dat in totaal tot 599 klachten heeft geleid. Voor deze klachten is bemiddeling opgestart. Daarnaast is er 202 keer contact opgenomen voor advies en/of informatie, zowel vanuit extern als intern of is er alleen sprake geweest van registratie.

Mocht een klacht niet naar tevredenheid van de patiënt zijn afgehandeld, dan kan hij of zij aan de raad van bestuur een oordeel over de klacht vragen. Hiervoor is de Klachten Onderzoekscommissie (KOC) ingesteld. In 2023 zijn vier klachten bij de KOC ingediend. In 2022 waren dat er acht.

De juristen van het Martini Ziekenhuis behandelen claims van patiënten en bezoekers. In 2023 zijn in totaal 26 claims ingediend.

3. Verslag over het afgelopen jaar

De ziekenhuiszorg in Nederland staat voor een grote opgave: de zorgvraag neemt toe en verandert, de kosten stijgen en het wordt steeds moeilijker om voldoende bekwaam personeel te vinden. Daarmee komt de toegankelijkheid, betaalbaarheid (individueel en collectief) en kwaliteit van zorg onder druk te staan. KIJK Martini 2024 is ons antwoord op deze opgave.

Ons motto ‘*Samen voor de beste zorg*’ betekent dat we samen met de collega-ziekenhuizen in de regio en samen met de ketenpartners staan voor de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg. Nu en in de toekomst. Met KIJK Martini 2024 willen we perspectief bieden op hoe we dit gaan doen:

- **Mensgerichte en waardegedreven zorg:** *we investeren breed in mensgerichte en waardegedreven zorg, waarmee we ons onderscheiden in termen van kwaliteit en doelmatigheid.*
- **Topklinische zorg:** *we versterken ons topklinisch profiel door op specifieke gebieden hooggespecialiseerde zorg aan te bieden met een (boven)regionale functie.*
- **Toegankelijke zorg:** *we bouwen onze positie als opleidingsziekenhuis en centrum van patiëntgericht medisch en verpleegkundig onderzoek uit.*
- **Passende zorg:** *we waarborgen de toegankelijkheid van zorg in ons kerngebied door optimalisatie van onze eigen capaciteit (Martini SlimFit) en intensieve samenwerking op regionale capaciteiten.*
- **Basis op orde:** *voor de realisatie van de plannen van KIJK Martini 2024 is het van belang dat het Martini Ziekenhuis de basis op orde heeft: voldoende en gekwalificeerd personeel, duurzaam financieel gezond, een robuuste ICT-omgeving, toekomstbestendig vastgoed en moderne voorzieningen.*

In 2023 is uitvoering gegeven aan deze strategische koers.

3.1 Vier strategische lijnen

Om onze ambities te realiseren zijn in 2023 vier strategische opgaven bepaald. Met deze vier strategische opgaven wordt door de raad van bestuur en het ziekenhuis managementteam meer focus aangebracht binnen de strategie Kijk Martini 2024.

1. Keuzes maken in ons zorgportfolio: waarvoor kunnen patiënten in de toekomst bij ons terecht?

Van oorsprong is het Martini Ziekenhuis een algemeen ziekenhuis waar stad en ommeland terecht kan voor alle medisch specialistische zorg. Tegelijk hebben we ons ontwikkeld als topklinisch ziekenhuis, waar Noord-Nederland terecht kan voor gespecialiseerde zorg. In de toekomst zullen we ons meer en meer gaan richten op acute, hoog complexe en oncologische zorg. Dat past bij onze rol in de regio als topklinisch ziekenhuis.

2. Behouden, werven en opleiden van voldoende bekwaam personeel

We weten dat ons werk door de ontwikkelingen in de zorg gaat veranderen én dat er minder mensen beschikbaar komen op de arbeidsmarkt. Daar willen we op tijd op inspelen. Uitgangspunt is dat we alle collega's van #teammartini de kans willen geven om mee te

ontwikkelen, zodat zij van waarde blijven voor het ziekenhuis. Dit vraagt om een ander gesprek in de teams en om ander leiderschap. Want wat hebben collega's nodig om vitaal mee te gaan in de veranderingen? Daarnaast werken we aan onze positie als werkgever op de arbeidsmarkt. We zullen ons in ieder geval als topklinisch opleidingsziekenhuis nog nadrukkelijker op de kaart zetten.

3. Verplaatsen van zorg: in het ziekenhuis als het moet, daarbuiten als het kan

Zorg die we dichterbij de patiënt kunnen aanbieden, willen we verplaatsen naar buiten het ziekenhuis. Dat biedt ruimte voor zorg die écht in het ziekenhuis moet plaatsvinden én is prettiger voor de patiënt. Dit doen we in goed overleg met verwijzers, verpleeghuizen en thuiszorg. Verder biedt nieuwe informatietechnologie heel veel kansen, bijvoorbeeld waar het gaat om thuismonitoring zoals we dat doen in Zorg bij jou. Dat heeft bovendien als voordeel dat we patiënten gedurende langere tijd intensiever kunnen volgen en met data intelligence de zorg verder kunnen verbeteren.

4. Financieel gezond & duurzaam ziekenhuis

Om in de regio een sterke positie te behouden en een aantrekkelijke werkgever te blijven, is het noodzakelijk dat we de zorg verder innoveren. Daarvoor hebben we een stevige financiële basis nodig. Daar werken we al langere tijd aan onder de noemer Martini SlimFit. In dat programma kijken we vooral naar beter afstemming tussen de zorgvraag en de capaciteit die daarvoor nodig is (mensen, ruimtes, middelen). Daarnaast willen we ziekenhuisbreed het kostenbewustzijn vergroten: hoe kunnen we kosten terugbrengen en opbrengsten vergroten? Verder willen we investeren in duurzaamheid, waarbij we tegelijk kijken hoe duurzame oplossingen ook financieel kunnen bijdragen.

3.2 Zorg bij Jou

De juiste zorg voor onze patiënten, op het juiste moment en de juiste plek: daar gaat het om bij waardegedreven, hybride zorg. Digitaal en in de thuissetting als het kan, fysiek in het ziekenhuis als het nodig is. Om dit te realiseren en onze zorgverleners hier optimaal bij te ondersteunen werken de zeven Santeon ziekenhuizen samen aan 'Zorg bij jou'. Een digitale zorginnovatie, die we de komende jaren uitrollen tot een landelijk platform met 24/7 dienstverlening. Santeon is met Zorg bij jou een koploper in de digitale zorgtransformatie in Nederland.

In 2023 zijn in het Martini Ziekenhuis verschillende zorgpaden met thuismonitoring gestart: COPD, astma, zwangerschapsdiabetes en COVID. Aanvankelijk is het includeren en monitoren door afdelingsverpleegkundigen 'er bij' gedaan. In september dit jaar is begonnen met de inrichting van het Martini Medisch Service Centrum. Dit centrum gaat in eerste instantie patiënten van het Martini Ziekenhuis monitoren. De uitdaging in 2024 is om de werkprocessen van het Medisch Service Centrum te integreren met de processen binnen de verpleegafdelingen. Daarnaast gaat het Medisch Service Centrum in de loop van 2024 ook voor andere Santeon Ziekenhuizen monitoren.

3.3 ICT

HiX een nieuw EPD

“HiX en anders nix”. Onder dit motto is in 2023 gewerkt aan de implementatie van een nieuw Elektronisch Patiënten Dossier, de nieuwste versie van Chipsoft HiX (HiX 6.3). Naast een nieuw EPD zijn een ook flink aantal nieuwe functionaliteiten geïmplementeerd, zoals behandelplannen voor het efficiënter plannen van cytostatica-kuren, de mobiele HiX-apps, koppelingen met diverse functieapparatuur om handmatig overtypen overbodig te maken, de module Voeding voor geïntegreerde voedingsregistratie, enzovoort. Met de implementatie van HiX 6.3 is het Martini Ziekenhuis overgegaan op 'standaard content'; de 'content' van het EPD is grotendeels ingericht en onderhouden door Chipsoft. Dit gebeurt onder meer op basis van input van landelijke gebruikersgroepen. Door het gezamenlijk met andere ziekenhuizen testen van updates daalt het aantal verstoringen en foutmeldingen. Ondersteuning en innovatie krijgen hierdoor meer ruimte.

Honderden collega's hebben maandenlang keihard gewerkt om van de implementatie een succes te maken. Na deze uitvoerige voorbereiding was op 17 november 2023 de 'livegang'. Een spannend moment, dat zonder noemenswaardige problemen is verlopen. Natuurlijk zijn er meldingen gedaan, variërend van kleine ongemakken tot belemmeringen van het werkproces. Op basis van de ernst van het probleem en de reikwijdte (raakt het een individu, een afdeling of de hele organisatie) zijn de meldingen geprioriteerd en op basis van prioriteit opgelost. De nazorgfase loopt nog tot uiterlijk zomer 2024. In die periode is extra capaciteit beschikbaar om meldingen op te lossen. Ook zullen tijdens meerdere nazorgdagen, in samenwerking met Chipsoft, de werkgroepen aan de slag gaan om verbeteringen door te voeren.

Infrastructuur

De nieuwste versie van HiX (HiX6.3) stelt andere eisen aan de huidige infrastructuur. In 2023 is hard gewerkt om deze nieuwe infrastructuur 'live' te hebben draaien, voor de livegang van het EPD. Daarnaast is de oude storage omgeving vervangen. Op het gebied van werkplekken is een stap gezet door ruim 900 oude Pc's te vervangen door mini-Pc's met losse monitoren.

Doordat de huidige computerruimtes niet meer voldoen aan de eisen van deze tijd, worden in 2024 de huidige computerruimtes verplaatst naar een extern datacenter. Tegelijkertijd zal het nieuwe datacenter zo worden ingericht dat deze beter aansluit bij de digitale ontwikkelingen binnen het Martini Ziekenhuis.

Ook in 2024 krijgt het werken onder architectuur de nodige aandacht. De digitalisering van zorgprocessen zorgt voor een verwevenheid van ICT toepassingen met bedrijfsprocessen. Kaders vanuit de Martini strategie leiden tot richtinggevende principes waardoor de complexiteit van het ICT landschap inzichtelijk en beheersbaar blijft.

MartiniLab

De zorgvraag neemt toe, net als de complexiteit van de zorgvraag. Tegelijkertijd zijn de middelen schaars en stijgt het personele tekort. Innovatie is één van de sleutels om dit zorginfarct te voorkomen. Met innovaties leveren we een bijdrage aan alle onderdelen van KIIK Martini 2024. Innovatiemanagement is een van de rollen van MartiniLab. Innovatiemanagement in het Martini Ziekenhuis heeft als doel innovatie (verbetering/vernieuwing) in een continue proces organisatie breed vorm te geven. Bij innovatiemanagement gaat het om het inrichten van een

proces voor het actief verzamelen, selecteren, realiseren en evalueren van ideeën om tot vernieuwing en verbetering te komen. Innovatiemanagement wordt georganiseerd voor drie typen innovaties: blue sky innovaties, strategisch portfolio gedreven innovaties en innovatie implementaties. MartiniLab realiseert de instroom en ontwikkelfase voor deze typen innovaties.

3.4 Vastgoedbeleid

Vastgoed

Vastgoed is voorwaardelijk om de continuïteit en kwaliteit van de zorg- en dienstverlening te borgen voor de korte en lange termijn. Het vastgoed wordt daarom als vanzelfsprekend in samenhang benaderd met de (zorg)organisatie om de strategische doelen van het Martini Ziekenhuis te realiseren, de capaciteit van en toegang tot zorg te waarborgen en de belevingswaarde voor patiënten, bezoekers en personeel gelijk te houden aan de veranderende behoefte.

In 2023 is geconstateerd dat de huidige EBITDA nog onvoldoende ruimte biedt om de renovatie te financieren. Ook is onderzocht op basis van de uitgangspunten en doelstellingen van de IZA welk toekomstig zorgvolume moet worden geacommodeerd. In 2024 wordt op basis van een lange termijn visie op 'het ziekenhuis van de toekomst' hier verder over nagedacht zodat op basis van een heldere visie en capaciteitsbeoordeling op onderbouwde wijze besloten kan worden hoeveel m2 vastgoed we denken nodig te hebben. Daarnaast is het oorspronkelijk plan kritisch beoordeeld op basis van haalbaarheid en betaalbaarheid wat geresulteerd heeft in een verlaging van het benodigde investeringsvolume.

Verbouw Martini Academie

Vooruitlopend op een eventuele grootschalige renovatie van de oudbouw is in 2023 de verbouw van de Martini Academie gestart en opgeleverd. Daarbij is de nieuwe werkplekstrategie als uitgangspunt gehanteerd wat geleid heeft tot een representatieve, aantrekkelijke en eigentijdse werk- en leeromgeving.

Gebiedsvisie

In 2023 is ook de gebiedsvisie van omliggend gebied van ons ziekenhuis opgeleverd (Gebiedsvisie Corpus den Hoorn-Zuid, april 2023). In deze visie wordt er een ambitieus toekomstperspectief neergezet met een nadruk op het verduurzamen (energie, klimaat, circulariteit) en toekomstbestendig maken van Corpus den Hoorn-Zuid.

3.5 Verpleegkundige Staf

De Verpleegkundige Staf draagt met advies, beleid en expertise bij aan de zorginhoudelijke ontwikkeling van het Martini Ziekenhuis en is hierbij verantwoordelijk voor de verpleegkundige beroepsinhoud, beroepsontwikkeling en werkomgeving van de verpleegkundigen professionals. De Verpleegkundige Staf levert een onmisbare bijdrage aan de zorg en hun stem is belangrijk.

In 2023 is er door de Verpleegkundige Staf gewerkt aan diverse thema's die vallen onder de drie portefeuilles: onderwijs en ontwikkeling, praktijk en kwaliteit, onderzoek en innovaties. Onder

deze portefeuilles vallen diverse commissies. Deze commissies richten zich op relevante vakinhoudelijke ontwikkelingen en zijn vaak gekoppeld aan thema's uit het Veiligheidsmanagementsysteem, aan zorgsensitieve indicatoren en/of nodig voor het borgen van de kwaliteit van de verpleegkundige zorg.

In 2023 zijn daarmee de volgende resultaten bereikt:

- vanuit de commissie verpleegkundige scholing zijn er gedurende het jaar diverse vakinhoudelijke scholingen georganiseerd in samenwerking met de Martini Academie;
- binnen de commissie verpleegkundige protocollen is er hard gewerkt aan het uniformeren van de protocollen, deze te herzien op actualiteit en waar mogelijk de aantallen protocollen te verminderen;
- vanuit de commissie verpleegkundige aandachtsgebieden zijn de thema's vanuit het veiligheidsmanagement systeem verder geborgd binnen de afdelingen;
- de commissie verpleegkundig dossier heeft zich in 2023 gericht op de implementatie van het nieuwe verpleegkundige dossier in HIX 6.3 en de ontwikkeling van de Nanda – Nic – Noc module hierin waardoor verpleegkundigen uniformer kunnen werken aan de hand van verpleegkundige diagnoses, resultaten en interventies;
- de commissie verpleegkundige peer support heeft in 2023 waar nodig peer support kunnen verlenen aan verpleegkundige collega's waarbij er ook uitbreiding heeft plaatsgevonden naar de groep verpleegkundig specialisten (VS)/physician assistant (PA) om hen te ondersteunen indien nodig;
- vanuit de commissie verpleegkundig onderzoek heeft de uitreiking van de focus op zorgprijs plaatsgevonden en is de start gemaakt met het ontwikkelen van een visie op onderzoek binnen het verpleegkundig domein.

Doorontwikkeling

De Verpleegkundige Staf heeft samen met de ambassadeurs gewerkt aan de verdere doorontwikkeling van de Verpleegkundige Staf en de ambassadeursfunctie, mede met behulp van de subsidie van het landelijk actieplan zeggenschap. Overkoepelend heeft het thema professionele zeggenschap centraal gestaan om dit verder in te richten binnen ons ziekenhuis. Dit heeft er voor gezorgd dat in het afgelopen jaar de verpleegkundige beroepsgroep nog sterker gepositioneerd is en betrokken wordt bij ontwikkelingen die het verpleegkundig domein raken zoals bijvoorbeeld het traject rondom het vervangen van de bedden in de kliniek.

3.6 Kwaliteit en Veiligheid

In KIJK Martini 2024 vormen de ambities Waardegedreven & Mensgerichte zorg, Topklinische zorg, Toegankelijke zorg en Passende zorg de basis. De stafdienst Kwaliteit & Veiligheid heeft als visie om samen met (zorg)professionals het sturen op en het verbeteren van kwaliteit en veiligheid effectiever en toegankelijker te maken, met als doel waardegedreven zorg te garanderen voor onze patiënten.

Veiligheidsrondes

In 2023 zijn door de raad van bestuur, samen met de Cliëntenraad, drie veiligheidsrondes gelopen. Zij zijn daarbij op een aantal afdelingen geweest om in gesprek te gaan met medewerkers over thema's op het gebied van patiënt- & medewerkerveiligheid.

Patiëntenparticipatie

Vanuit de strategie KIIK Martini 2024 werken we aan een waardegedreven en mensgericht ziekenhuis. De betrokkenheid van de patiënt in de vorm van patiëntenparticipatie speelt hierbij een cruciale rol. We hebben de, in 2021 opgerichte, regiegroep Patiëntenparticipatie centraal gepositioneerd waarin de Cliëntenraad vertegenwoordigd is, naast de medische-, en verpleegkundige staf en ondersteunende diensten. Vanuit de regiegroep worden de werkgroepen “samen beslissen”, “vragenlijsten” en “patiëntenparticipatie in de keten” aangestuurd. Naast het Martini patiëntenpanel zijn we in 2023 gestart met het oprichten van een Kinderraad.

Samen beslissen

In het Martini Ziekenhuis is het gesprek tussen arts en patiënt een dialoog. Veel patiënten hebben in toenemende mate behoefte aan meer regie over hun zorg waarbij er nadrukkelijk aandacht is voor het netwerk en de naasten van de patiënt. Om dit nog steviger neer te zetten zijn we gestart met het trainen van trainers die de scholing Samen Beslissen gaan uitrollen binnen het ziekenhuis.

Patiëntervaringsmeting

De jaarlijkse patiëntervaringsmeting geeft aan wat onze patiënten belangrijk vinden en hoe zij onze dienstverlening ervaren. Het Martini Ziekenhuis scoort voor 2023, met een 8,7 voor ziekenhuisopname en een 8,5 voor poliklinische zorg, goed ten opzichte van het landelijk gemiddelde en beter dan in 2022. We zijn gestart met het continu meten van patiëntervaringen voor de orthopediepatiënten waardoor we de feedback van patiënten gedurende het gehele jaar kunnen ontvangen. De uitrol naar het gehele ziekenhuis zal in 2024 plaatsvinden.

Santeon VBHC trajecten

In 2023 bestaat het aantal Santeon VBHC trajecten uit 14 verschillende aandoeningen. Verbeter teams bestaande uit medisch specialisten, verpleegkundigen en andere zorgprofessionals werken gericht aan het verbeteren van de kwaliteit van leven door de uitkomsten van zorg te verbeteren.

In 2023 zijn de eerste Zorg bij jou zorgpaden opgestart die onderdeel gaan worden van de VBHC trajecten binnen Santeon.

IGJ

Het Martini Ziekenhuis heeft regulier overleg met de IGJ (Jaargesprek), daarnaast brengt de IGJ inspectiebezoeken aan het ziekenhuis. In 2023 is door de IGJ de afdeling Endoscopie bezocht. In de bezoeken heeft de IGJ geen verbeter- of aandachtspunten benoemd.

3.7 Cao stakingsdag

Op 16 maart 2023 werd in het ziekenhuis gestaakt voor een betere collectieve arbeidsovereenkomst (cao). Ruim 18 afdelingen hebben meegedaan aan deze actiedag. Op deze afdelingen zijn zondagsdiensten gedraaid.

4. Financiële toelichting 2023

Resultaten

Het boekjaar is afgesloten met een geconsolideerd resultaat van € 0,9 miljoen positief (2022: € 8,0 miljoen), waarvan € 0,4 miljoen positief resultaat deelnemingen betreft (2022: € 1,2 miljoen negatief). Het geconsolideerd resultaat komt overeen met 0,22% van de geconsolideerde omzet (2022: 1,95%). De omzet is in 2023 gestegen naar een omvang van € 433,0 miljoen (2022: € 409,7 miljoen).

Het boekjaar 2023 is afgesloten met een genormaliseerd geconsolideerd resultaat van € 2,9 miljoen positief (2022: € 4,8 miljoen positief). Het genormaliseerd geconsolideerd resultaat komt overeen met 0,67% van de geconsolideerde omzet (2022: 1,17%). De verslechtering van het genormaliseerde resultaat 2023 ten opzichte van 2022 is het directe gevolg van de forse kostenstijging die onvoldoende wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten.

In het resultaat 2023 zijn een aantal baten en lasten met een incidenteel karakter opgenomen. Onderstaand is de normalisatie van het resultaat opgenomen:

	2023	2022
Geconsolideerd resultaat	€ 0,9	€ 8,0
Incidentele baten:		
Vrijval voorziening systeemwijzigingen	€ 0,1	€ 0,5
Nagekomen bate a.g.v. afrekeningen ZV's oude jaren	€ 1,2	€ 0,3
Vrijval BB BWC 2023		€ 0,2
Vrijval a.g.v. herijking voorziening langdurig zieken		€ 0,7
Vrijval reservering verlieslatende contracten		€ 0,3
Subsidie opschaling curatie zorg IC COVID-19 (2020/2021)	€ 1,4	€ 2,2
Afwikkeling WOZ bezwaar 2019/2020	€ 0,6	
Afwikkeling btw pro Rata 2020	€ 0,3	
Afwikkeling NTOF 2017 – 2022	€ 0,2	
Totaal incidentele baten	€ 3,8	€ 4,2
Incidentele lasten:		
Voorziening oninbare vordering oude jaren		-€ 0,9
Afrekening EMVG	-€ 0,1	-€ 0,1
Eenmalige reservering voor specifieke risico's	-€ 3,6	
Vorming voorziening generatiebeleid	-€ 2,1	
Totaal incidentele lasten	-€ 5,8	-€ 1,0
Saldo incidentele baten en lasten	-€ 2,0	€ 3,2
Genormaliseerd geconsolideerd resultaat	€ 2,9	€ 4,8
Resultaat deelnemingen	€ 0,4	-€ 1,2
Genormaliseerd enkelvoudig resultaat	€ 2,5	€ 6,0

Ontwikkelingen gedurende het boekjaar

In 2021 zijn wij gestart met het herstelprogramma Martini SlimFit. Een programma van vier jaren waarin we kritisch kijken naar hoe we ons werk slimmer kunnen organiseren én onze huidige kosten tegen het licht houden, met als doel een duurzaam financieel gezonde

organisatie. In deze periode zien we de effecten van ons herstelprogramma Martini SlimFit. Tot en met 2023 is circa 40% van de structurele doelstelling gerealiseerd.

In 2023 is geen sprake meer van landelijke regelingen rondom de financiering van de effecten van COVID-19. Daarmee is 2023 het eerste jaar waarin de reguliere contractafspraken met zorgverzekeraars weer van toepassing zijn.

Toelichting op het resultaat

De geconsolideerde bedrijfsopbrengsten zijn met 5,69% gestegen ten opzichte van voorgaand jaar. De opbrengsten zorgverzekeringswet zijn met € 20,1 miljoen gestegen dit wordt voornamelijk verklaard door een hogere productie en door een hogere prijsindex.

De opbrengsten beschikbaarheidsbijdragen zorgfuncties zijn met een stijging van € 0,1 miljoen nagenoeg gelijk aan 2022 maar de onderverdeling verschilt. De beschikbaarheidsbijdrage BWC is gestegen met € 2,0 miljoen als gevolg van een lagere productie op het Brandwondencentrum, waardoor de vergoeding vanuit de landelijke kas hoger is. De beschikbaarheidsbijdrage Medische Vervolgopleidingen is € 1,0 miljoen hoger als gevolg van een stijging van het aantal specialisten in opleidingen. In 2023 is voor € 1,4 miljoen aan subsidie verantwoord vanuit de subsidieregeling opschaling curatieve zorg COVID-19 ten opzichte van € 4,2 miljoen in 2022.

De overige baten uit beroeps en/of bedrijfsmatige zorgverlening zijn met € 1,2 miljoen gestegen ten opzichte van 2022 wat voornamelijk wordt verklaard door hogere opbrengsten van de Poliklinische Apotheek.

De bedrijfslasten zijn 7,4% gestegen ten opzichte van voorgaand jaar. De sterke stijging van de bedrijfslasten wordt veroorzaakt door een stijging van de kosten grond – en hulpstoffen (€ 3,6 miljoen), een stijging in de kosten uitbesteed werk en andere externe kosten (€ 4,6 miljoen) en hogere overige bedrijfskosten (€ 10,7 miljoen). De kosten grond- en hulpstoffen zijn gestegen als gevolg van de gestegen productie. De kosten uitbesteed werk en andere externe kosten bestaat voor het merendeel uit de honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten zijn enerzijds gestegen door de hogere opbrengst en anderzijds door aanvullend overeengekomen afspraken. De stijging van de overige bedrijfskosten wordt verklaard door hogere andere personele kosten (€ 1,4 miljoen), hogere onderhoud en energiekosten (€2,5 miljoen) als gevolg van het aflopen en afsluiten van een nieuw energiecontract, hogere algemene kosten (€1,3 miljoen), hogere patiëntgebonden kosten (€ 1,9 miljoen) als gevolg van de gestegen productie en hogere dotaties en vrijval voorzieningen (€ 2,9 miljoen) als gevolg van de vorming van een voorziening voor het generatiebeleid. Over de hele linie stijgen de personele kosten. De kosten voor lonen en salarissen zijn toegenomen met € 10,4 miljoen en de sociale lasten met € 1,1 miljoen. De stijging wordt verklaard door een CAO verhoging per 1-2-2023 en 1-12-2023. Deze stijging werkt ook door in de sociale lasten.

Ratio's

	2023	2022
Solvabiliteit (eigen vermogen / totaal vermogen)	34,6 %	34,5 %
Weerstandsvermogen ¹	25,3 %	26,5 %
DSCR (Debt Service Coverage Ratio)	2,11	2,31
EBITDA marge ²	5,71%	8,02%

In het convenant met de ING bank en de Rabobank is de volgende eis opgenomen:

Indien de DSCR daalt onder de 1,5 (voor de ING) en 1,4 (voor de Rabobank) wordt de kredietfaciliteit direct opeisbaar. De huidige DSCR overstijgt de afgesproken DSCR ruim voldoende. De aflossingsverplichting 2023 ad. € 18,6 miljoen. bevat voor € 9,7 miljoen. de aflossing van een bulletlening welke geen onderdeel uitmaakt van de reguliere aflossingsverplichting en daarom buiten de berekening van de DSRC wordt gelaten, dit conform de contracten met de geldverstrekkers.

Liquiditeitspositie

De omvang aan liquide middelen is gedaald ten opzichte van voorgaand jaar met € 15 miljoen. De liquide middelen bedragen ultimo 2023 € 26,0 miljoen. De liquiditeitsstromen kunnen als volgt worden uitgedrukt:

Operationeel	€ 18.534.000
Investerings	-/- € 24.566.000
Financiering	-/- € 8.978.000
Mutatie in liquiditeit	-/- € 15.010.000

De verwachte liquiditeit gedurende het jaar laat zich grotendeels vormen door de mate waarin de contractafspraken met zorgverzekeraars tijdig overeengekomen worden en de mate waarin zorgverzekeraars de geleverde zorg bevoorschotten. In 2023 is de facturatie van schadelastjaar 2023 traag op gang gekomen. Dit heeft echter geen gevolgen gehad voor de structurele liquiditeit. Het Martini Ziekenhuis is in 2023 binnen de intern gestelde normen gebleven. De daling in liquide middelen ultimo 2023 ten opzichte van een jaar eerder kan met name worden verklaard doordat ultimo 2023 de vorderingen met een mutatie van € 12.133.000, fors hoger zijn. Ultimo 2023 is overgegaan op een nieuw EPD en zijn er geen declaraties naar zorgverzekeraars uitgegaan, hierdoor is de post nog te factureren zorgomzet incidenteel fors hoger.

Macrobeheersinstrument

Een belangrijke onzekerheid in de sector is het macrobeheersinstrument, wat door de minister van VWS kan worden ingezet om overschrijdingen van het macrokader zorg terug te vorderen bij instellingen voor medisch specialistische zorg.

In het Integraal Zorg Akkoord (IZA) is afgesproken dat het macrobeheersingsinstrument niet zal worden ingezet over de periode 2018 tot en met 2021. Voor de jaren 2022, 2023 en verder geldt dat partijen in overleg treden, over de aard en omvang van de overschrijding, mocht sprake zijn

¹ Het weerstandsvermogen wordt berekend door het eigen vermogen te delen door de som van de geconsolideerde opbrengsten.

² De EBITDA marge is berekend door het nettoresultaat incl. deelnemingen + Financiële Baten en lasten (gecorrigeerd voor oprenting voorziening (+)) + de afschrijvingen te delen door de som der bedrijfsopbrengsten.

van een overschrijding. Bij het opstellen van de jaarrekening 2023 zijn de realisatiecijfers over 2023 nog niet bekend, waardoor het niet mogelijk is om een betrouwbare inschatting te maken van een eventuele verplichting voortkomend uit het macrobeheersinstrument. Hiermee is derhalve geen rekening gehouden op de balans.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de cijfers 2023.

Gelopen financiële risico's

Het Martini Ziekenhuis maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van financiële instrumenten die de organisatie blootstellen aan markt-, kasstroom-, krediet- en/of marktrisico's. Het Martini Ziekenhuis hanteert een conservatief beleid ten aanzien van financiële instrumenten en handelt niet in financiële derivaten.

Voor een nadere toelichting op de door het Martini Ziekenhuis gelopen krediet-, rente- en liquiditeitsrisico's wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2023 onder '12. Financiële instrumenten'.

Financieel beleid – vooruitblik

Door een sterk toenemende vraag staat de toegankelijkheid, betaalbaarheid (individueel en collectief) en kwaliteit van zorg al lange tijd onder druk. De coronapandemie heeft dit versterkt. Dit geldt ook voor Noord-Nederland. De zorgvraag groeit, terwijl door achterblijvende financiering het aanbod in de regio dreigt te verschromen. En ondertussen gaat het met de gezondheid van onze regio niet goed. Te veel mensen bewegen te weinig, eten ongezond, zijn vatbaar voor verslavingen en voelen zich bedrukt, gestrest of ongelukkig.

In 2023 heeft een herijking van de strategie plaatsgevonden, waarbij de KIJK 2024 in stand is gebleven en er enkele concretiseringsslagen hebben plaatsgevonden naar vier strategische pijlers. In 2024 zal verder uitvoering worden gegeven aan de strategie aan de hand van de vier pijlers die als gevolg van de herijking zijn geformuleerd. Het betreft de pijlers (1) zorgportfolio, (2) werven, behouden en opleiden van vakbekwame medewerkers, (3) verplaatsen van zorg en (4) financieel gezond en duurzaamheid. Op deze wijze wordt tevens inhoud gegeven aan het in 2022 tot stand gekomen Integraal Zorg Akkoord (IZA). Het IZA sluit mooi aan bij onze strategie onder andere op het gebied van toegankelijke en passende zorg. Het Martini Ziekenhuis wil met deze aangescherpte strategie een sterke positie in het zorglandschap behouden, waarbij het profiel van topklinisch ziekenhuis wordt versterkt.

In 2023 is het programma Zorg bij jou gestart. Een programma, waarbij we met de andere Santeon ziekenhuizen werken aan het bieden van de juiste zorg voor onze patiënten, op het juiste moment en de juiste plek. Het gaat hier om waardegedreven, hybride zorg. Het programma zorg bij jou is een digitale zorginnovatie die de komende jaren wordt uitgerold tot een landelijk platform.

Naast de realisatie van de strategie zal de focus het komende jaar, net als het afgelopen jaar, liggen op het positief ombuigen van de financiële performance (waaronder het afronden van het programma Martini SlimFit) om zo ook langjarig de beste zorg aan de patiënt te kunnen blijven verlenen. Het investeringskader voor vervangings- en uitbreidingsinvesteringen is gekoppeld aan de ontwikkeling in de EBITDA-marge en de positie van de liquiditeiten. De EBITDA-marge dient versterkt te worden om de benodigde investeringen en innovaties te kunnen blijven uitvoeren.

De vervangingsinvesteringen worden in principe gefinancierd vanuit de operationele kasstroom. Voor de uitbreidingsinvesteringen wordt externe financiering aangetrokken, zolang dit past binnen de huidige balansstructuur. Voor de financiering wordt in eerste instantie gebruik gemaakt van de mogelijkheden van borging van het WFZ en daarna van de mogelijkheden die de huisbankiers bieden. Ook alternatieven worden onderzocht.

Binnen de meerjarenbegroting wordt een projectie gegeven van de verwachtingen omtrent financiering en investeringen.

Voor 2024 is de verwachting dat de EBITDA 7,8% zal bedragen, er vanuit gaande dat de begroting 2024 wordt gerealiseerd, waaronder een volledige realisatie van het herstelprogramma Martini SlimFit. Hierbij geldt dat sprake is van meerdere risico's die in meer of mindere mate het resultaat van 2024 kunnen beïnvloeden. De belangrijkste risico's worden hieronder kort toegelicht.

Ook in 2024 zien wij een uitdaging in het beschikbaar houden van voldoende capaciteit van het medisch personeel als gevolg van de beperkte beschikbaarheid van schaarse functies op de arbeidsmarkt en het ziekteverzuim. Bij een lagere beschikbaarheid van specifieke medische functies kan de omvang van de productie onder druk komen te staan. Wij zien dat de personele kosten sneller stijgen dan de indexatie van onze tarieven, waardoor wij aanvullende besparingen hebben moeten opnemen in de begroting van 2024. Deze besparingen in de kosten zijn aanvullend op het programma Martini SlimFit. Het realiseren van deze besparingen is cruciaal voor het realiseren van de begrote EBITDA marge van 7,8%.

De aanwezige risico's in 2024 vragen om kort cyclische monitoring van en sturing op de resultaten in het algemeen en in het bijzonder de productieontwikkeling en personele inzet.

5. Personeelsbeleid

Het realiseren van de strategische opgave 2 (het behouden, werven en opleiden van voldoende bekwaam personeel) vraagt van onze medewerkers dat ze zich blijven ontwikkelen en meebewegen met ontwikkelingen in de zorg. Tekorten op de arbeidsmarkt vragen om maximaal opleiden en het inzetten op het behoud van medewerkers. Om adequaat in te kunnen spelen op het snel veranderende zorglandschap dan is het van belang dat onze medewerkers flexibel zijn en dat zij kunnen worden ingezet op actuele vraagstukken.

Om deze doelstelling te realiseren, hebben we een HR-ontwikkelagenda opgesteld die focust op de speerpunten; talent, vitaliteit, leiderschap en inzet.

5.1 Talent

In het Martini Ziekenhuis geloven we dat alle collega's over unieke talenten beschikken die van waarde zijn voor onze organisatie. Het erkennen en ontwikkelen van deze talenten vormt een essentieel onderdeel van onze strategie. We faciliteren voortdurende gesprekken over talentherkenning en -ontwikkeling, waarbij we inspelen op de behoeften van zowel de medewerker als het ziekenhuis. Door deze continue dialoog blijven we wendbaar en kunnen we optimaal profiteren van de diversiteit aan talenten binnen onze organisatie. Daarnaast zijn wij actief bezig met het thema loopbaanpaden.

Inmiddels zijn voor een aantal beroepsgroepen de loopbaanpaden inzichtelijk gemaakt en hebben wij een themapagina op onze intranetpagina gepubliceerd waarop medewerkers de mogelijkheden in ontwikkelpaden kunnen zien. Verder maakt het Martini Ziekenhuis deel uit van Zorg van het Noorden en wordt er intensief samengewerkt in een netwerkorganisatie van negen ziekenhuizen en drie ambulancediensten in het noorden.

5.2 Vitaliteit en inzetbaarheid

De beste zorg vraagt om professionals die met hart en ziel hun werk doen! Daarom investeert het Martini Ziekenhuis in de duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Dat doen we al geruime tijd onder de noemer 'Sterk in je Werk', met als doel dat alle medewerkers eigenaarschap tonen en eigen regie kunnen voeren op hun motivatie en vitaliteit, zodat zij van toegevoegde waarde blijven voor de organisatie. Daarmee levert 'Sterk in je Werk' een bijdrage aan een adequate kwantitatieve en kwalitatieve personeelsbezetting. Het 'Sterk in je Werk' programma bestaat uit twee thema's:

- **in Ontwikkeling:** de ondersteuning waar de medewerker zélf een beroep op kan doen om gemotiveerd te blijven werken en de eigen ontwikkeling vorm kan geven;
- **Vitaliteit:** de faciliteiten waarop de medewerker een beroep kan doen om mentaal en fysiek fit te blijven.

Er zijn gedurende het jaar trainingen, workshops en individuele trajecten aangeboden op deze thema's. Daarnaast zijn er voor specifieke vraagstukken interventies opgepakt, zoals bijvoorbeeld 'werken in de nacht' en teaminterventies (teamscaan en gericht advies).

5.3 Leiderschap

Leiderschap is van wezenlijk belang in een snel veranderende omgeving. Het Martini Ziekenhuis streeft naar krachtige leiders die de balans vinden tussen sturen en meebewegen, regie pakken en loslaten. We investeren in leiderschapsontwikkeling om ervoor te zorgen dat onze leidinggevenden de vaardigheden en inzichten verwerven om een motiverende omgeving te creëren. Het doel is dat medewerkers met energie hun werk blijven doen en blijven bijdragen aan de doelen van het ziekenhuis.

Onder de noemer #martinileidt hebben we in 2023 een tweejarig leiderschapsprogramma ontwikkeld voor de raad van bestuur, besturen Medische staf en Verpleegkundige Staf, clustermanagers, zorgprocesmanagers, stafdirecteuren, medisch coördinatoren, managers & unithoofden en teamleiders. In het leiderschapsprogramma gaan leidinggevenden langs vier leerlijnen aan de slag met hun leiderschap:

- #samenbouwen: voor het versterken van collectief leiderschap en het bouwen aan een gezamenlijke leiderschapscultuur;
- #krachtige leider in verandering: in drie verdiepingsdagen gaan leidinggevenden kijken vanuit verschillende perspectieven naar verandering, zodat zij hier met een bredere blik leiding aan kunnen geven;
- #jij als krachtige leider: voor het versterken van persoonlijk leiderschap kunnen leidinggevenden die dat willen, zich inschrijven voor drie verdiepingsdagen;
- #sparring: voor leidinggevenden die behoefte hebben aan individuele sparringgesprekken met een externe professional.

5.4 Inzet

We hebben continu aandacht voor het organiseren van kwalitatief goede zorg, waarbij we tegelijk een fijne werkplek organiseren met behoud van een gezonde bedrijfsvoering. In ons roosterbeleid worden dan ook de belangen voor patiënt, medewerker en organisatie behartigd. Een gezond en passend rooster is een belangrijke factor in het ervaren van enerzijds werkplezier of anderzijds werkdruk. Om elke dag opnieuw het werk te kunnen verrichten vinden wij het van belang dat wij in de basis randvoorwaarden goed hebben geregeld voor onze medewerkers.

5.5 Sociale veiligheid

Het Martini Ziekenhuis staat voor een ambitieuze en inspirerende werkomgeving waar professionals met hart en ziel werken. In deze werkomgeving gaan we als collega's gelijkwaardig en respectvol met elkaar om, zodat iedereen zich veilig voelt en zijn of haar talenten kan ontplooien. Samen staan we voor sociale veiligheid!

Waar we samen aan werken is een werkklimaat zonder intimidatie, pesten, discriminatie, agressie of (seksueel) grensoverschrijdend gedrag. Daarvoor is het belangrijk dat iedereen de veiligheid ervaart om zich uit te spreken tegen ongewenst gedrag. We willen gedrag dat als ongewenst wordt ervaren een halt toeroepen. Ook roepen we alle collega's op om niet weg te kijken, maar collega's actief aan te spreken op gedrag waarmee de ander - al dan niet opzettelijk

- schade op fysiek, mentaal of emotioneel vlak wordt toegebracht. We doen dit met de volgende doelen:

- leiderschap: de samenwerking tussen collega's in de verschillende lagen van de organisatie wordt als optimaal ervaren binnen de bestaande machtsverhoudingen;
- inclusie: er is sprake van een inclusieve omgeving waar iedereen zichzelf kan zijn;
- waardering: iedereen wordt gewaardeerd op zijn eigen niveau, we hebben oog voor talent en bieden hulp waar medewerkers dat nodig hebben. We zijn niet gelijk maar wel gelijkwaardig.
- aanspreken en reflectie: we hebben een aanspreekcultuur, reflectiemogelijkheden zijn ingericht en feedback wordt georganiseerd.
- Infrastructuur: de benodigde instrumenten zijn beschikbaar, het beleid is bekend en duidelijk voor alle medewerkers, taken en verantwoordelijkheden zijn belegd.

In 2023 is gewerkt aan awareness en betrokkenheid. Daarnaast zijn procedures opnieuw ingeregeld en is de themapagina 'samen voor sociale veiligheid' op intranet ingericht, waar alle informatie over dit thema te vinden is. Er zijn naast de interne vertrouwenspersonen, twee externe vertrouwenspersonen aangesteld die drempelloos voor alle medewerkers te benaderen zijn. De klachtenregeling ongewenste omgangsvormen is herschreven en de klachtencommissie bestaat volledig uit externe leden.

Verschillende teams laten zich begeleiden door coaches om op een constructieve manier met elkaar in gesprek te komen.

Voor 2024 is een plan van aanpak gemaakt waarin het aanbod van workshops en trainingen voor teams centraal staan. Samen met de Santeon ziekenhuizen zijn een vijftal filmpjes opgenomen ter ondersteuning van groepsdialogen.

5.6 In de praktijk – terugblik 2023

Elke dag zetten wij ons in voor het werven, behouden en opleiden van vakbekwame medewerkers. In 2023 is het volgende gerealiseerd:

- samen met onze partners van Zorg voor het Noorden hebben wij voor de langere termijn in beeld welke aantallen medewerkers met welke competenties we nodig hebben voor de zorg die we willen bieden. Daarnaast zijn wij als Noordelijke ziekenhuizen op samenwerking gericht: in plaats van elkaar te beconcurreren werken wij samen door arbeidsvoorwaarden te harmoniseren, gezamenlijk te werven en opleiden en pionieren met flexibel opleiden en het werken in een regionale flexpool;
- onze strategische personeelsplanning biedt een meerjarig inzicht zodat we de personele bezetting op orde krijgen/houden. Jaarlijks maken wij een update met als resultaat een rapportage per unit/cluster en een actieplan;
- we brengen en houden de bezetting van onze kritische functies op orde door vroegtijdig (strategisch) op te leiden;
- via het intranet zijn ontwikkelmogelijkheden en loopbaanstappen inzichtelijk gemaakt en faciliteren wendbaarheid en mobiliteit optimaal;
- we bieden alle medewerkers ontwikkelmogelijkheden en investeren in persoonlijk leiderschap waardoor iedere professional waarde kan blijven toevoegen;
- we blijven binnen ons programma *Sterk in Je Werk* inzetten op vitaliteit en motivatie waardoor alle medewerkers kunnen investeren in de eigen duurzame inzetbaarheid.

- we zijn een pilot gestart met inzetbaarheidsadviseurs en een mobiliteitsadviseur om grip te krijgen op het verzuim;
- steeds meer medewerkers maken gebruik van onze loopbaanbegeleiders en mobiliteitsadviseur bij het tweede spoor en het vastlopen in hun loopbaan;
- we zijn in 2023 met dertig teams gestart met de pilot Talent & Toekomst. In deze pilot wil het ziekenhuis ervaring opdoen met hoe we talent nu en in de toekomst kunnen inzetten in relatie tot wat de komende jaren gaat veranderen in het kader van Kijk Martini 2024;
- in 2023 is het tweejarig leerprogramma talentvolle professionals afgerond en geëvalueerd. Het leerprogramma is één van de onderdelen hoe we binnen Martini Ziekenhuis werken aan erkenning en ontwikkeling van talent en levert een belangrijke bijdrage aan de realisatie van de ambities van de veranderopgave: behouden, werven en opleiden van voldoende bekwaam personeel. Het programma is twee jaar geleden gestart met een eerste groep van tien talentvolle professionals. Het programma is geëvalueerd en heeft bewezen succesvolle resultaten opgeleverd. In 2024 wordt gestart met een tweede groep;
- in 2023 is het 1,5 jarig durend leerprogramma Leidinggeven in de Zorg gestart. Negen interne professionals worden opgeleid om binnen circa twee á drie jaar de rol van unithoofd binnen de zorgclusters te kunnen vervullen;
- we vragen continu feedback middels o.a. thema-onderzoeken. Daarnaast worden er in allerlei vormen dialogen georganiseerd onder andere met een medewerkerspanel en met Jong Martini;
- de veranderende arbeidsmarkt vraagt om nieuwe manieren om in contact te komen met potentiële nieuwe collega's. We hebben daarom in 2023 gekozen voor een nieuwe recruitmentstrategie waarbij we de kandidaat centraal stellen.

6. Onderwijs en onderzoek

Als topklinisch opleidingsziekenhuis zijn opleiden en onderzoek twee belangrijke pijlers binnen het strategisch beleid van het Martini Ziekenhuis. Opleiden, volgen of geven, en het meewerken aan onderzoek zijn niet extra, maar maken een essentieel onderdeel uit van het dagelijkse werk in het Martini Ziekenhuis.

6.1 Onderwijs

De verwachting is dat de druk op de zorg de komende jaren hoog zal blijven. Hierdoor is er mogelijk minder ruimte voor traditionele klassikale onderwijsactiviteiten en moet kritisch gekeken worden naar het onderwijsaanbod. Ook de manier waarop het onderwijs wordt aangeboden nemen we onder de loep. Focus op wat noodzakelijk is en daar primair op inzetten: *“need to have, nice to receive”*.

CZO flex level

De CZO-erkende, op EPA's gebaseerde, (vervolg)opleidingen voor gespecialiseerd verpleegkundige en medisch ondersteunende zorgprofessionals zijn ondergebracht in een samenhangend én flexibel stelsel.

In 2023 zijn voor alle relevante opleidingen, met uitzondering van de opleiding anesthesiemedewerker en medewerker operatieve zorg, de EPA uitgewerkt en ondergebracht in ons eigen Leermanagement Systeem. Hierdoor kunnen de professionals in opleiding alsmede hun begeleiders en beoordelaars de voortgang van het leerproces continu monitoren. Eind 2023 werd het Noorden aangewezen als eerste regio waar het CZO procedures voor her-erkenning in 2024 uitzet. Binnen de Martini Academie wordt het eerste kwartaal van 2024 hiervoor de gevraagde nulmeting opgeleverd.

Leerklimaat

De Martini Academie faciliteert afdelingen in het realiseren van een zo optimaal mogelijk veilig leer- en werkklimaat. Dit gebeurt vanuit twee praktijklijnen: 1) Ik leer hier veilig, en 2) Ik werk hier veilig. De praktijklijnen vullen elkaar aan en bestaan uit verschillende interventies. Gerelateerd aan *Ik leer hier veilig* is in 2023 een 'quickscan leerklimaat' ontwikkeld. Daarmee worden specifieke aspecten van een open en veilig leerklimaat in kaart gebracht. Afhankelijk van uitkomsten van de quickscan en doelen van afdelingen kunnen specifieke interventies worden ingezet.

In 2023 is de praktijklijn *Ik werk hier veilig* op twee zorgafdelingen uitgerold. De evaluaties van dit programma worden in 2024 opgeleverd.

Digitalisering

In 2023 is het Martini Ziekenhuis overgestapt op Hix-standaard content. Om deze overgang goed te laten verlopen zijn er op meerdere plekken in het ziekenhuis in samenwerking met de academie scholingsprogramma's op maat ontwikkeld en aangeboden aan de eindgebruikers. Oktober 2022 werd het nieuwe LeermanagementSysteem (LMS) geïmplementeerd. Gedurende 2023 is er veel aandacht besteed aan het ontsluiten van het systeem voor de gebruikers. Zo zijn er meerdere 'kanalen' ingericht waarop individuele medewerkers kennis kunnen delen of zich kunnen abonneren om op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen.

Samen beslissen

Vanuit de waarde mensgerichte zorg kunnen patiënten en hun naasten samen met hun zorgprofessionals beslissen welke behandeling gewenst en haalbaar is. Het doel hiervan is een grotere bijdrage te leveren aan de kwaliteit van leven. Scholing van zorgprofessionals is onmisbaar om Samen Beslissen verder te kunnen ontwikkelen en te borgen dat zorgprofessionals toegerust zijn om samen met de patiënt te kunnen beslissen.

In 2023 zijn in samenwerking met de Santeon collega's en collega's van de stafdienst Kwaliteit interne trainers opgeleid die vanaf 2024 trainingen aanbieden aan de betrokken zorgmedewerkers.

Verpleegkundige ontwikkelagenda

Het tekort aan verpleegkundigen neemt toe en zal in de vergrijzende samenleving verder oplopen. Het 'boeien en binden' van zorgmedewerkers is belangrijk om onze zorgmedewerkers te kunnen behouden binnen ons ziekenhuis en de regionale zorg.

In 2023 is door het Ziekenhuis Management Team bepaald dat de komende vier jaren vier strategische programmalijnen worden uitgewerkt. Eén van de lijnen richt zich met name op het opleiden, werven en behoud van (nieuwe) medewerkers. Het tweede semester van 2023 is gebruikt om inhoud te geven aan deze opdracht. Nadat het programma begin 2024 zal worden vastgesteld wordt het ten uitvoer gebracht.

Aantoonbaar bekwaam

Het bevoegd en bekwaam zijn voor het uitvoeren van voorbehouden (en risicovolle) handelingen van de zorgprofessional is in het belang van de patiënt (veilige zorg), van de zorgprofessional (veilig werken) én van het ziekenhuis (verantwoordelijk voor veilige zorg en veilig werken).

In 2023 is de beleidsnotitie vastgesteld die voorziet in een toenemende autonomie voor zorgprofessionals wanneer het gaat om het vaststellen van hun aantoonbare bekwaamheid. In 2024 zal dit beleid worden geïmplementeerd.

Renovatie Martini Academie

In 2023 is de nieuwbouw van de Martini Academie op de vierde verdieping gestart. Doelstelling van dit project was om alle medewerkers gezamenlijk te huisvesten op de vierde verdieping en nieuwe onderwijsvoorzieningen te creëren. De inrichting van de werkomgeving is gebaseerd op de uitgangspunten van het Activiteiten gerelateerd werken en daarmee een voorbeeldproject geworden voor het ziekenhuis. Eind 2023 werd de nieuwbouw opgeleverd zodat deze met ingang van 2 januari 2024 in gebruik genomen kon worden.

Het Wetenschappelijk Instituut (WI) is niet in deze verhuizing meegenomen vanwege de patiëntcontacten die men, gerelateerd aan medisch onderzoek regelmatig heeft.

6.2 Onderzoek

In 2023 zijn 169 studies aangemeld bij het Wetenschappelijk Instituut (WI), bijna 25% meer dan in 2022. Van de 54 WMO-plichtige studies waren drie uit eigen huis, daarnaast 26 contractstudies farmaceutische of andere industrie, 13 in een samenwerkingsverband met andere ziekenhuizen of bijvoorbeeld HOVON of NVALT, vier studies waarbij het Martini Ziekenhuis alleen patiënten verwezen heeft en acht intentieverklaringen. Van de 114

aangemelde niet-WMO-plichtige studies zijn 79 studies uit eigen huis, 31 extern geïnitieerde studies, acht pilot aanvragen, 20 Santeon studies en één case report. Tenslotte zijn zes aanvragen gehonoreerd voor inkoop van zorg ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek, waarbij een externe partij zorg inkoopt die zij zelf niet hebben.

Drie voorbeelden van studies zijn de volgende:

1. Enigma studie: in dit onderzoek wordt bij kinderen met een koemelkallergie onderzocht of de melk thuis weer in het menu geïntroduceerd kan worden. Normaliter gebeurt dit onder strikte condities tijdens een opname, maar dit is belastend voor kind en ouder(s). In dit onderzoek wordt bekeken of die introductie ook thuis kan: dit is minder belastend en ook kostenbesparend;
2. Cryotherapie; in dit onderzoek wordt gekeken of het gebruik van een koelpack gedurende langere periode (5 keer per dag en gedurende aantal weken) helpt bij het sneller herstellen na een knieoperatie. Bij werking van de methode geeft dit betere uitkomsten voor de patiënt;
3. Ligament onderzoek; verzakkingen bij vrouwen geven veel klachten. Tijdens de operatie wordt er in dit onderzoek naast de gebruikelijke procedure ook de baarmoedermond verkort. Op dit moment gebeurt dit soms wel en soms niet. Dit onderzoek moet inzicht geven in de gevolgen van die behandeling; geeft het de vrouwen meer tevredenheid en minder klachten na de operatie? Ook dit onderzoek helpt om de uitkomsten voor de patiënt te verbeteren.

In het voorjaar van 2023 is een subsidie-adviseur aangesteld. Dit was nieuwe functie gericht op het verwerven van externe subsidies.

Wetenschap en pr

In september 2023 is formeel de Metrolijn Wetenschappelijk Onderzoek en de themapagina over wetenschap in het Martini Ziekenhuis gelanceerd. De Metrolijn maakt visueel inzichtelijk welke stappen genomen worden bij de uitvoering van wetenschappelijk onderzoek in het ziekenhuis en welke functionarissen bij elke stap betrokken zijn.

Op de Themapagina Wetenschap in het Martini is alle relevante informatie beschikbaar over wetenschappen en onderzoek doen in het Martini Ziekenhuis. Onderdeel daarvan is wat het WI aan ondersteuning kan bieden.

In 2023 is de digitale Nieuwsbrief van het WI driemaal verschenen. Daarnaast verscheen de Subsidienieuwsbrief ook driemaal. Hierin zijn alle lopende calls voor externe subsidies opgenomen en informatie over ondersteuning vanuit het WI.

Met de afdeling Communicatie is afgesproken minimaal één keer per maand aandacht te besteden aan wetenschappelijk onderzoek in de rubriek 'Uitgelicht'.

MEC en Adviescommissie WMO

De Medisch Ethische Commissie (MEC) van het Martini Ziekenhuis kwam in 2023 11 keer bij elkaar en beoordeelde meer dan 100 studies. De Adviescommissie WMO (Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen) adviseert de raad van bestuur over de lokale uitvoerbaarheid van WMO-onderzoeken in het Martini Ziekenhuis. Deze commissie kwam hiertoe wekelijks bijeen om de haalbaarheid van studies in het Martini Ziekenhuis te beoordelen en toe te zien op de voortgang en kwaliteit van studies.

De Wetenschapscommissie van het Martini Ziekenhuis is in 2023 zes maal bij elkaar geweest. De richtlijnen voor het verkrijgen van subsidies zijn aangescherpt, waarbij het belangrijkste besluit is geweest om twee keer per jaar een subsidieronde te houden om een faire verdeling van de middelen mogelijk te maken. Voorheen kon gedurende het jaar subsidie aangevraagd worden.

Monitoring

Monitoring van de eigen studies verbetert de kwaliteit van het onderzoek, maar is ook onderdeel van de STZ-visitatiecriteriën. De in 2022 ontwikkelde SOP voor het monitoren van eigen WMO-plichtig onderzoek is in 2023 tweemaal toegepast op in het Martini Ziekenhuis geïnitieerd onderzoek. De coördinatie van de monitoring ligt bij het WI.

Onderwijs- en Wetenschapsdag

Het door het WI verzorgde EBP-onderwijs (Evidence Based Practice) werd in 2023 wederom hoog gewaardeerd. In 2023 werden een aantal scholingen EBP verzorgd voor het Ommelander Ziekenhuis Groningen (OZG) in Scheemda en voor het Wilhelmina Ziekenhuis Assen, in Assen. Daarnaast sloten deelnemers uit OZG en Nij Smellinghe aan bij de succesvolle meerdaagse EBP opleiding. In 2023 werden naar aanleiding van het onderwijs negen Factsheets geschreven; zes door verpleegkundigen uit het Martini Ziekenhuis en drie door verpleegkundigen en paramedici uit ziekenhuizen uit de regio.

In totaal werden ruim 20 studenten die een HBO-V opleiding volgen bij de Hanze Hogeschool begeleid bij hun onderzoek.

Er vonden in 2023 twee GCP-trainingen (Good Clinical Practice) plaats. Elke donderdagmiddag wordt door het WI een Wetenschapscafé georganiseerd, waar iedereen terecht met alle mogelijke vragen over wetenschappelijk onderzoek.

In maart 2023 is een goed bezochte jaarlijkse Wetenschapsmiddag georganiseerd, met boeiende sprekers en goede interne bijdragen van jonge onderzoekers van het Martini ziekenhuis.

STZ en Santeon

Het Martini Ziekenhuis participeert in het STZ-onderzoeksproject ReNurse en is één van de trekkers van een onderzoek naar slaaphygiëne. De twee EBP-adviseurs/klinisch epidemiologen zijn tevens actief in de netwerk van verpleegkunde onderzoek in Santeon.

Het ziekenhuis is op wetenschappelijk gebied blijvend goed vertegenwoordigd bij STZ, Santeon en Dutch Clinical Research Foundation (DCRF). In Santeon verband heeft het Martini Ziekenhuis deelgenomen aan 20 studies, levert het actieve bijdragen aan het Bureau Onderzoek en Innovatie (BOI), de Beheercommissie en de Portefeuille Onderzoek.

Samenwerking binnen de Martini Academie

De pilot Quickscan Leerklimaat – dat op initiatief van de medewerkers van de Martini Academie tot stand kwam – is met succes afgerond in 2023. In samenwerking met het expertisecentrum Human Factors is gewerkt aan de eerste publicatie die in 2024 zal verschijnen. De informatiespecialist van de Leerhuisbibliotheek heeft op eigen initiatie een tool – de Medsyntax – ontwikkeld voor het maken van succesvolle searches in Pubmed. Zij heeft daarnaast een onderzoeksplan gemaakt voor de inventarisatie van wensen in het ziekenhuis over de service van de Leerhuisbibliotheek.

Wetenschap, innovatie en subsidie

De samenwerking met de programmamanager Innovatie is in 2023 gecontinueerd. Het WI was vertegenwoordigd in zowel het Fieldteam als het Decisionteam van innovatie. Er is gewerkt aan de opzet van wetenschappelijke evaluatie van innovaties, waarvan de eerste start in voorjaar 2024. De subsidieadviseur van het WI is inmiddels in het gehele ziekenhuis actief bij de ondersteuning van het aanvragen van externe financiering. In 2023 zijn drie subsidieaanvragen ingediend waarvan twee zijn uitgeloot en van één volgt de beslissing in februari. Ook is de subsidieadviseur actief betrokken bij aanvragen voor transitiemiddelen waaronder een aanvraag voor het Academisch Borstcentrum Groningen.

Wetenschapscommissie Academisch Borstcentrum Groningen (ABcG)

Het WI is lid van de Wetenschapscommissie van het ABcG. Deze commissie is in 2023 tien keer bij elkaar geweest. Op de agenda stonden lopende en nieuwe studies, de invulling van de samenwerking op wetenschappelijk gebied, voorbereidingen voor reglementen en de wijze waarop inhoud en financiering van studies gerealiseerd zou kunnen worden. In 2024 moet dit zijn beslag krijgen.

7. Maatschappelijke aspecten van ondernemen

Het Martini Ziekenhuis staat midden in de samenleving en heeft daarmee een verbondenheid met diverse maatschappelijke aspecten van ondernemen, van het aangaan van samenwerkingsverbanden met (zorgpartijen in) de regio tot het beheer van middelen en de impact op het milieu. Ook informatiebeveiliging en privacybescherming vallen hier onder.

7.1 Algemene maatschappelijke elementen

De zorg staat onder druk, op zowel kwaliteit, toegankelijkheid als betaalbaarheid. De uitdagingen voor het ziekenhuis zijn hiermee groot, en maakt dat samenwerking zowel op landelijk niveau als regionaal noodzakelijk is. In KIIJK Martini 2024 is dit één van de belangrijke speerpunten en zal dit nog meer vorm gaan krijgen.

7.1.1 Landelijke netwerken

Vanuit het Martini Ziekenhuis participeren we in verschillende landelijk zorgnetwerken waaronder Santeon en STZ.

Santeon & Santeon Zorg Bij Jou

Het Martini Ziekenhuis is onderdeel van het landelijke samenwerkingsverband Santeon, een netwerk van zeven (landelijk verspreide) top klinische ziekenhuizen. In Santeon verband wordt bijvoorbeeld gebenchmarkt tussen de verschillende huizen op het thema Value Based Healthcare.

In 2023 heeft in Santeon verband een aanzienlijke versnelling plaatsgevonden op het digitaliseringsdomein. In 2023 hebben de verzekeraars een substantieel bedrag geïnvesteerd in het digitaliseringsprogramma van Santeon: “Santeon Zorg Bij Jou”. Zie hiervoor hoofdstuk 3.

Samenwerkende Topklinische opleidingsZiekenhuizen

Het Martini Ziekenhuis is lid van de Vereniging Samenwerkende Topklinische opleidingsZiekenhuizen (STZ). In deze vereniging werken grote opleidingsziekenhuizen samen. Deze ziekenhuizen leveren hooggespecialiseerde zorg en zijn 'teaching hospitals' voor medisch specialistische opleidingen.

7.1.2 Regionale zorgnetwerken

Vanuit het Martini Ziekenhuis participeren we in verschillende regionale zorgnetwerken waaronder Gezond Groningen, Zorg voor het Noorden (zie hiervoor hoofdstuk 5) en uiteraard het acute zorgnetwerk Noord Nederland (ROAZ/AZNN).

Gezond Groningen

In 2023 is het Gezondheidsoverleg Groningen (GOG) overgegaan in Gezond Groningen. Gezond Groningen is een transmuraal uitvoeringsorgaan, in themagerichte governancevorm, die belast is met de verwezenlijking van de IZA opdracht in de provincie Groningen. In december 2023 is daartoe een Regioplan opgeleverd. In dit plan worden vijf hoofdlijnen van samenwerking beschreven met ieder verschillende thema's.

Integraal capaciteitsmanagement

ROAZ/AZNN heeft in 2022 vanuit de opdracht uit het IZA, de eerste stappen gezet in het formuleren van een strategisch plan. Eén van de pijlers van dit plan is zorgcoördinatie: het organiseren van de juiste acute zorg op het juiste moment op de juiste plek, door de juiste zorgverlener op het juiste tijdstip en efficiënte inzet van capaciteit. Deze pijler wordt – gezien de brede kennis over Integraal Capaciteitsmanagement in het Martini Ziekenhuis, door ons getrokken.

Eén van de initiatieven in het kader van regionaal capaciteitsmanagement dat in 2023 startte, was de vroegtijdige aanmelding van patiënten voor nazorg na een (geplande) heup- en knieoperatie bij een thuiszorgorganisatie. Deze vroegtijdige aanmelding is onderzocht in de pilot “Beter op de Been”, samen met het Ommelander Ziekenhuis Groningen, ziekenhuis Treant en thuiszorgorganisaties in de provincies Groningen en Drenthe. In deze pilot werd de noodzakelijke thuiszorg niet meer aangevraagd op de dag van ontslag, maar al vóór de operatie. De pilot had positieve resultaten voor het ziekenhuis, voor de wijkverpleging en voor de patiënten. Voor de transferverpleegkundigen verliep de aanmelding bij de wijkverpleging sneller. Wijkverpleegkundigen ervoeren daarom minder werkdruk en minder piekmomenten. Door de pilot lagen minder patiënten onnodig lang in het ziekenhuis.

De verschuiving van aandacht van interne afstemming tussen vraag en aanbod, naar het belang van afstemming in de regio en in de zorgketen, was onderwerp in de – zeer geslaagde - compagnonscurius 2023. Specialisten en huisartsen spraken met elkaar over de groeiende kloof tussen de te verwachten regionale zorgvraag in relatie tot de te verwachten capaciteit.

Zorgcoördinatie

Vanuit het thema zorgcoördinatie is in 2023 het regionale tactisch planningsoverleg (TPO) van start gegaan. Wekelijks stemmen de grootste V&V aanbieders in de regio (te weten ZINN, Zorggroep Groningen, Meander, Oosterlengte, TSN thuiszorg, Zonnehuisgroep Noord, Dignis|Lentis en de Hoven) en de ziekenhuizen (Ommelander Ziekenhuis Groningen, UMCG en Martini Ziekenhuis) hun capaciteiten op elkaar af met focus op patiënten met een indicatie voor ELV (kortdurend eerstelijnsverblijf), GRZ (geriatrische revalidatiezorg) en WLZ (wet langdurige zorg). In het overleg worden voorspellingen gedaan met een horizon van acht weken en worden eventuele knelpunten geadresseerd. Daarnaast worden prestatie indicatoren, zoals de ‘verkeerde bedden’ besproken. De Coöperatie zorg na zorg draagt bij aan dit overleg door iedere week de regionale realisatie in kaart te brengen.

Daarnaast is in 2023 de pilot met huisarts-inzage in het dashboard van het Landelijk Platform Zorgcoördinatie, positief geëvalueerd. Het betreft een dashboard dat de drukte op de Spoed Eisende Hulpen (SEH) toont van alle noordelijke ziekenhuizen. Huisartsen en ziekenhuizen kunnen op het dashboard zien op welke SEH nog capaciteit beschikbaar is. Door het gebruik van het dashboard kunnen patiënten meer worden gespreid over de dag, waardoor de SEH vaker open kan blijven. Inmiddels hebben bijna 100 huisartsen inzage in dit dashboard, wat uniek is voor Nederland. De inzage wordt zeer gewaardeerd door huisartsen vanwege de kortere lijn met de SEH-arts, die goed op de hoogte is van de situatie op de SEH. Het dashboard draagt zo bij aan de samenwerking en dialoog tussen huisarts en het ziekenhuis.

Tot slot participeert het Martini Ziekenhuis in RIVO Noord: een samenwerkingsnetwerk op het gebied van informatievoorziening in de zorg, met mensen die de zorg zelf verlenen. Het netwerk heeft tot doel om de grenzen van de individuele zorgorganisaties en de bekende lijnen voorbij te gaan, omdat we ervan overtuigd zijn dat zorg in zorgnetwerken of regionale zorgpaden verleend moet worden om inwoners van onze regio van de beste zorg te kunnen voorzien. Nu en in de toekomst. Een gezamenlijke, regionale informatievoorziening is daarvoor de basis.

7.2 Duurzaamheid

Het Martini Ziekenhuis wil een milieubewust en groen ziekenhuis zijn en daarom onder andere haar totale CO2 voetafdruk verkleinen. Het Martini Ziekenhuis investeert in bewustwording, zichtbaarheid en gedragsbeïnvloeding met betrekking tot duurzaamheid. Deze intentie is niet nieuw. In 2021 is deze missie beschreven in één van de annexen van de meerjarenstrategie (Annex 10: 'Strategisch vastgoedprogramma en Duurzaamheid'). In 2022 is een plan van aanpak opgesteld, en tot uitvoering gebracht, met een vijftal speerpunten: (1) duurzame mobiliteit, (2) verminderen en scheiden van afval, (3) duurzaam inkopen, (4) medicijnresten uit afvalwater halen en (5) energiebesparing. Daarnaast zijn er binnen het Martini Ziekenhuis inmiddels 15 Green Teams opgericht die zich vol enthousiasme storten op diverse initiatieven. Ook zijn er meerdere Green Teams in oprichting.

In de Kaderbrief 2024 heeft het thema duurzaamheid een nog prominentere plek in de meerjarenstrategie van het ziekenhuis gekregen. 'Een financieel gezond & duurzaam ziekenhuis' is genoemd als één van de vier veranderopgaven voor de komende jaren. Hiertoe is in 2023 een duurzaamheidsplan opgesteld om de volgende stap te kunnen zetten in het bereiken van deze strategische opgave.

Het Martini Ziekenhuis heeft zich aangesloten bij de Green Deal 3.0 (GD3.0; oktober, 2023). De Green Deal Duurzame Zorg is een uitwerking van de ambities uit het Klimaatakkoord en de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties specifiek voor de zorgsector. Het ziekenhuis heeft de Green Deal ondertekend waarmee we ons committeren aan een verbreding, ten opzichte van de eerder ondertekende greendeal 2.0, van de ambities op gebied van duurzaamheid. Niet alleen werken we toe naar het verminderen van een negatieve impact van onze zorg op het klimaat en milieu, maar we werken ook toe naar groene en klimaat neutrale zorg en meer inzet op preventie en aandacht voor gezondheid van mensen.

7.2.1 Milieuaspecten

Het afgelopen jaar is veel bereikt om onze negatieve impact op het milieu te verkleinen. Door hier steeds meer op in te zetten vergroten we onze positieve impact op de maatschappij.

In het Duurzaamheidsbeleidsplan staan vier groene ambities verwoord:

1. *Vergroten van bewustwording en kennis over de impact van de zorg op het klimaat en andersom.*

In 2023 hebben we de oprichting van 15 Greenteams gerealiseerd, deze teams houden zich bezig met het reduceren van de afvalstromen en stimuleren in de bewustwording vanuit hun afdeling. Vanuit deze teams lopen een aantal pilots op het gebied van

reduceren, mocht dit een positief resultaat opleveren, dan wordt het ziekenhuis breed doorgevoerd.

2. *Directe CO₂ -uitstoot terugbrengen met 55% in 2030 en klimaatneutraal in 2050.*

In 2023 hebben we een CO₂ besparing van 23,95% gerealiseerd ten opzichte van het referentiejaar 2016 op de directe uitstoot. Dit heeft te maken met een vermindering van het gasverbruik, door het beter inregelen en gebruiken van de elektrische warmtepompen. Ook de kleinere warmtepompen dragen hieraan bij.

3. *Primair grondstofgebruik 50% verminderen in 2030 en maximaal circulaire zorg in 2050.*

In 2023 hebben we door het beter scheiden van papierstromen een verschuiving gezien van vertrouwelijk papier naar normaal papier en karton. Deze stroom kan gerecycled worden wat met vertrouwelijk papier niet mogelijk is. De hoeveelheid normaal papier is met 272% toegenomen.

4. *Verminderen milieubelasting door medicatie(gebruik).*

In 2023 hebben we op het laboratorium van de apotheek ervoor gezorgd, dat alle medicatie die voorheen via het riool werd geloosd nu uit het afvalwater wordt gefilterd. Op de afdeling Radiologie hebben we een pilot uitgevoerd waarmee we de contrastmiddelen die de patiënt na het onderzoek uitscheidt uit het afvalwater gefilterd kan worden.

Deze pilot zal in 2024 in een definitieve opstelling resulteren.

In navolging op het duurzaamheidsbeleidsplan worden in 2024 per (deel)thema de ambities bepaald, een plan van aanpak opgesteld en KPI's inzichtelijk gemaakt waarmee deze doelen aantoonbaar gemaakt worden. Hierover zal in 2024 nader gerapporteerd worden.

7.2.2 Gezondheidsbevordering van patiënten, cliënten en medewerkers

Preventie van zorg is de meest duurzame zorg. Daarom is de eerste pijler van de GD3.0 om meer in te zetten op de gezondheid van patiënten en medewerkers. In het Duurzaamheidsbeleidsplan staan hierover de volgende ambities verwoord:

1. *Overstappen naar gezonde en duurzame voeding*

Het Martini Ziekenhuis gebruikt de Schijf van Vijf van het Voedingscentrum voor gezonde voeding en focust daarbij op meer plantaardig, minder suiker en gevarieerd. Daarbij biedt het ziekenhuis volop keuze en de mogelijkheden om samen met anderen te genieten van gezonde voeding. Daarnaast is een duurzaam aanbod van belang: minder verspilling, meer seizoensgebonden, lokaal en inclusief. Op basis van deze uitgangspunten is het Martini Ziekenhuis voorhoedeziekenhuis in het landelijk project Goede Zorg Proef Je. Dit project komt voort uit het Nationaal Preventie Akkoord waarin overheid en maatschappelijke organisaties hebben afgesproken zich in te zetten voor een gezonder Nederland. Onderdeel daarvan is dat 50% van de ziekenhuizen in 2025 een gezond voedingsaanbod moet hebben (100% in 2030). Om dit te realiseren is de Alliantie Voeding in de Zorg samen met de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen (NVZ) en met steun van het ministerie van VWS het project Goede Zorg Proef Je gestart.

We hebben als Martini Ziekenhuis het afgelopen jaar weer mooie stappen gezet op het gebied van gezonde en duurzame voeding, zowel in het voedingsaanbod voor onze patiënten als het aanbod van onze medewerkers. Het voedingsconcept Smaakt Beter is vanaf juni 2023 volledig ingevoerd op alle verpleegafdelingen. Bij dit concept is het uitgangspunt dat lekker eten en drinken bijdraagt aan het welbevinden van patiënten en hun herstel bevordert. Hierbij is gekozen om zelf te maaltijden te blijven bereiden. Via dit nieuwe voedingsconcept zorgen we dat patiënten extra energie en eiwitten aangeboden krijgen, wordt er met aandacht bereid en geserveerd, is er voedingsadvies op maat en is er minder voedselverspilling dan eerder. Hierbij sluit het concept naadloos aan op de drie uitgangspunten van de visie op eten en drinken in het Martini Ziekenhuis: gezond (meer plantaardig, minder suiker en zout, gevarieerd), aantrekkelijk (volop keuze, samen met anderen, genieten) en duurzaam (minder verspilling, meer seizoensgebonden en lokaal).

Deze visie is ook uitgangspunt geweest bij de keuze voor de horecadienstverlener welke in januari 2023 is gestart: Vitam. Vitam verzorgt horecadienstverlening in bedrijven, scholen en ziekenhuizen in heel Nederland, met als doel mensen met lekker eten en drinken te verleiden tot een gezonde en verantwoorde levensstijl. Het afgelopen jaar hebben we samen met Vitam verder invulling gegeven aan de horeca en retail in het Martini Restaurant, de centrale hal en het Martini Paviljoen.

2. Realiseren van gezonde en groene omgevingen

Sinds de realisatie van de nieuwbouw spelen vorm, uitstraling, huisstijl, kleuren en inrichting een belangrijke rol. Hierbij zijn onder andere de uitgangspunten van 'healing environment' gebruikt. In 2023 is het eerdere 'Kleurenhandboek' geactualiseerd en gerevitaliseerd door SW architecten, in samenwerking met de Interieurcommissie. Zo is het interieur Handboek tot stand gekomen. Hierin is de visie vastgelegd met betrekking tot de uitstraling van de verschillende gebouwen van het Martini Ziekenhuis.

In 2023 is ook de gebiedsvisie van omliggend gebied van ons ziekenhuis opgeleverd (Gebiedsvisie Corpus den Hoorn-Zuid, april 2023). In deze visie wordt er een ambitieus toekomstperspectief neergezet met een nadruk op het verduurzamen (energie, klimaat, circulariteit) en toekomstbestendig maken van Corpus den Hoorn-Zuid. Plannen die hiervoor zijn:

- aantal bomen op het terrein behouden en indien mogelijk uitbreiden;
- op het terrein en in de binnentuin biodiversiteit aanbrengen door verschillende veldbloemen in te zaaien en niet te maaien;
- wandelpaden creëren om patiënten, bezoekers en medewerkers de gelegenheid te geven om te bewegen;
- zitgelegenheid creëren onder natuurlijke schaduw om even te rusten.

In 2022 is de Werkplekstrategie opgesteld en ontwikkeld als kader voor werkomgevingsprojecten en dient als basis voor toekomstgerichte beleidsontwikkeling en hieraan gerelateerde budgettering. In 2023 hebben we een start gemaakt met het uitvoeren van de Werkplekstrategie. De vleugel van het Facilitair Bedrijf op 5P is als pilot afdeling opgeleverd. Daarnaast heeft de verbouw van de 4de etage van het Renovatiedeel plaatsgevonden: de Martini Academie.

3. *Inzetten op fysieke gezondheid en leefstijl*

In ons Duurzaamheidsplan geven we aan dat we streven naar structurele inbedding van leefstijl in zorgverlening, en werken aan voortzetting van doelen in het Preventieakkoord op het gebied van roken, alcohol en beweging.

7.3 Informatiebeveiliging en privacybescherming

Informatiebeveiliging en privacybescherming zijn belangrijke onderwerpen voor het Martini Ziekenhuis. Patiënten mogen er op vertrouwen dat hun gegevens bij ons in veilige handen zijn. Het doel van informatiebeveiliging is het waarborgen van de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de informatievoorziening binnen de zorgprocessen en de ondersteunende diensten.

Het beleid van het Martini Ziekenhuis is gebaseerd op de Nederlandse norm voor Informatiebeveiliging in de Zorg, de NEN 7510. In 2023 hebben we ons laten beoordelen op deze norm. De verwachting is dat in het voorjaar van 2024 het certificaat ontvangen wordt. Om te kunnen voldoen aan de NEN7510 wordt informatiebeveiliging cyclisch benaderd met een Information Security Management System (ISMS). In dit ISMS wordt met een PDCA-cyclus gewerkt aan informatiebeveiliging. De NEN 7510 certificeringscyclus zorgt ervoor dat we jaarlijks onafhankelijk worden beoordeeld, waardoor we aantoonbaar ‘in control’ blijven.

In 2023 zijn 69 datalekken via de interne procedure gemeld. De daarvoor in aanmerking komende meldingen (21) zijn gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens. Tevens is de raad van toezicht hiervan telkens op de hoogte gesteld.

8. Risicomanagement

De afdeling Audit & Risicomanagement houdt zich bezig met audits op het gebied van financiën, het naleven van wet- en regelgeving en de effectiviteit en efficiëntie van interne processen. Ook is een belangrijke rol weggelegd in de controle van de verantwoording aan de zorgverzekeraar in het kader van Horizontaal Toezicht (HT). Het risicomanagement van het Martini Ziekenhuis wordt gefaciliteerd vanuit de coördinatiegroep Integraal Risicomanagement (IRM). Daarnaast is de afdeling betrokken bij een breed scala aan overige onderwerpen.

Binnen de reguliere planning & controlcyclus zijn de processen qua administratieve organisatie en interne beheersing ingericht op basis van de regelgeving vanuit onder meer de wettelijke kaders, de Nederlandse Zorgautoriteit (NZA) en voorschriften van zorgverzekeraars. Audit & Risicomanagement toetst opzet, bestaan en werking van de interne beheersing voor diverse processen, waaronder de opbrengstenverantwoording en HT, personeel, inkopen en naleving van de procuratie- en mandaatregeling. De afdeling Audit & Risicomanagement beoordeelt vanuit haar onafhankelijke positie of dit adequaat verloopt, signaleert verbetermogelijkheden en rapporteert hierover aan het management en de raad van bestuur.

Managementletter 2023

De externe accountant heeft eind 2023 de management letter 2023 verstrekt, met zijn bevindingen omtrent de kwaliteit van de interne beheersing. Daarin rapporteert de accountant over alle in het kader van de jaarrekening van belang zijnde processen en verbeterpunten hierin. De processen die vanuit belang én omvang periodiek onderwerp van controle zijn en waar op onderdelen nog bevindingen ter verbetering zijn geconstateerd, betreffen:

- administratieve organisatie apotheek, waaronder het automatiseren van de voorraadbeheersing en het verbeteren van de procesgang;
- continueren van het hoge niveau van interne beheersing in de zorgregistratie en -facturatie na invoering van HiX 6.3;
- actualiseren van procesbeschrijvingen voor het proces personeel met aandacht voor de continuïteit van sleutelposities;
- gebruik maken van (beschikbare) modelovereenkomsten voor de contractering binnen de inkopen van de apotheek, en tevens inkoop betrekken in de beoordeling hiervan;
- optimalisaties ten aanzien van privacy en cybersecurity;
- verbeterpunten en versnelling in de IT-omgeving waarbij het gaat om het wijzigingenbeheer, logisch toegangsbeheer en continuïteitsbeheer van de decentrale applicaties.

De opvolging van de verbeterpunten vanuit de management letter wordt door de afdeling Audit & Risicomanagement periodiek gemonitord en gerapporteerd aan de raad van bestuur. Doel is dat alle verbeterpunten op korte termijn zijn opgevolgd, waarbij de prioriteit op de meest belangrijke onderdelen ligt.

Beheersing van frauderisico's

Integriteit van de medewerkers en voldoende functiescheiding binnen de werkzaamheden zijn fundamenteel voor het voorkomen van fraude. Afspraken in het kader van de gewenste integriteit zijn onder meer vastgelegd in een gedragscode. Vanuit het interne risicobeheersingssysteem en de procuratie- en mandaatregeling is functiescheiding

vormgegeven met in het bijzonder aandacht voor de scheiding tussen de registrerende, beschikkende en controlerende functies.

Zowel vanuit de intrinsieke motivatie, alsmede de ontwikkelingen in wet- en regelgeving, governance en de actualiteit neemt het belang en de wens, om te beschikken over een gedegen frauderisicoanalyse en responsplan, toe. In 2022 is een inventarisatie uitgevoerd en is een organisatiebrede frauderisicoanalyse opgesteld. Begin 2023 is de fraudeanalyse vastgesteld. De raad van bestuur plaatst het onderwerp jaarlijks op de agenda.

Elke vorm van fraude raakt de integriteit van het handelen van zowel de betrokkene(n) als het ziekenhuis. Het uitvoeren en opstellen van een organisatiebrede frauderisicoanalyse levert een belangrijke bijdrage aan het verhogen van de betrokkenheid en bewustwording binnen de organisatie. Door middel van de frauderisicoanalyse en het separaat uit te werken responsplan, geven de raad van bestuur en de raad van toezicht van het Martini Ziekenhuis bewust en expliciet aandacht en opvolging aan het frauderisicomanagement binnen de organisatie.

Vanuit de actuele ontwikkelingen op het gebied van belangenverstrengeling in de zorg, heeft de raad van bestuur, in afstemming met de Vereniging Medische Staf (VMS), aan de afdeling Audit & Risicomanagement opdracht gegeven om te onderzoeken of de opzet van de processen ten aanzien van uitvraag nevenactiviteiten medisch specialisten, inkoop van artikelen en geneesmiddelen en de procedures rondom wetenschappelijk onderzoek, vanuit het oogpunt van interne beheersing tekortkomingen bevatten. De uitkomsten van het onderzoek zijn in maart 2023 teruggekoppeld aan de raad van bestuur, waarna opvolging van de aanbevelingen in gang is gezet onder coördinatie van Juridische Zaken.

Als signalen van (mogelijke) fraude geïdentificeerd worden, dan wordt de raad van bestuur, en zo nodig de raad van toezicht, onmiddellijk op de hoogte gesteld en vindt vervolgens gedegen onderzoek naar de feitelijke zaken plaats. In 2023 zijn geen gevallen van fraude geconstateerd, noch zijn hier indicaties voor.

Integraal Risico Management

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het beheersen van de risico's verbonden aan de strategie en de verschillende activiteiten van het ziekenhuis, het handelen van medewerkers en de maatschappelijke positionering van de zorgorganisatie. Integraal Risico Management (IRM) stelt het Martini Ziekenhuis in staat om op een gestructureerde wijze de risico's in te schatten, te beoordelen en zo nodig te reduceren door middel van beheersingsmaatregelen om haar doelstellingen te behalen.

Het Martini Ziekenhuis maakt onderscheid in operationele risico's die van invloed zijn op de dagelijkse gang van zaken (op de bedrijfscontinuïteit en patiëntveiligheid) en in strategische risico's die het behalen van de strategische doelstellingen beïnvloeden. Zowel de operationele als de strategische risico's zijn onderverdeeld in domeinen (risicogebieden). Drie maal per jaar, tijdens een Obeya-thema, worden de belangrijkste risico's besproken met het Martini MT en wordt bepaald welke verdere beheersmaatregelen getroffen moeten worden.

Operationele risico's

De operationele risico's zijn onderverdeeld in zeven domeinen: patiënt, personeel, medische technologie, facilitair bedrijf, ICT, klant en markt en financiën. Binnen de risicogebieden zijn de risico's geïnventariseerd, gescoord, maatregelen benoemd en eventuele doelrisico-scores vastgesteld.

Het ziekteverzuim classificeert in het Martini Ziekenhuis als een hoog risico, ook in 2023 heeft dit risico zich voorgedaan. Het Martini Ziekenhuis heeft een HR agenda, waarin onder andere aandacht is voor duurzame inzetbaarheid van medewerkers en ondersteuning door inzetbaarheidsadviseurs om het ziekteverzuim terug te dringen. Ook agressie tegen hulpverleners is als hoog risico onderkend en onder de aandacht. Er is sprake van een toename van het aantal meldingen van agressie. Naast het ziekteverzuim zien we het behouden en aantrekken van voldoende (kritische) functies als een risico. Het ziekenhuis investeert hierin o.a. door samenwerking binnen Zorg voor het Noorden en samenwerking met de Hanzehogeschool.

Daarnaast onderkennen wij een hoog risico voor zorgcontractering, wat toeziet op het niet tijdig of volledig kunnen afsluiten van een contract. Dit risico staat in directe relatie met de financiering van de patiëntenzorg. Maatregelen om het risico te mitigeren zien toe op stakeholdermanagement en zorgvuldige communicatie, conformeren aan landelijke afspraken, en zorgen voor een gedegen proces inzake zorgregistratie en –declaratie. Het risico voor zorgcontractering heeft zich afgelopen jaar niet voorgedaan. In het domein financiën zien wij twee hoge risico's, het niet realiseren van de EBITDA conform plan en een niet toereikende liquiditeitspositie om aan de financiële verplichtingen en investeringen te voldoen. Het eerste risico doet zich momenteel voor. Het tweede risico doet zich enkel voor met betrekking tot de investeringsambitie, ten aanzien van het voldoen van lopende financiële verplichtingen zijn geen belemmeringen onderkend. Aanvullende maatregelen zijn getroffen om de risico's zo goed mogelijk te mitigeren. Hierbij valt te denken aan sturing via de P&C cyclus op kosten, inzet op het Martini Slim Fit programma, personele inzet en (uitstel van) investeringen.

In het domein facilitair bedrijf is, net als voorgaand jaar, sprake van een hoge risicoclassificatie ten aanzien van de leveringsproblematiek (medische hulpmiddelen). In de contractafspraken wordt derhalve expliciet gestuurd op leverbetrouwbaarheid en wordt ook gekeken naar eventuele alternatieven.

Het risico van cybercrime als gevolg van cyberaanvallen en/of ransomware is en blijft actueel. Als gevolg van de ontwikkelingen in de externe omgeving (crisissituatie Oekraïne) zijn er aanvullende maatregelen getroffen, bijvoorbeeld door extra alertheid virtueel cyberteam, blokkeren van toegang landen op de firewall en versneld invoeren van MFA webmail. De focus ligt nadrukkelijk op privacy en cybersecurity en het verhogen van bewustzijn. Het risico heeft zich afgelopen jaar niet voorgedaan, maar blijft onverminderd hoog.

Strategische risico's

De domeinen binnen de strategische risico's zijn overeenkomstig de strategie KIIK Martini 2024 herzien. In 2022 is de raad van bestuur en het managementteam gestart met het bepalen van de risico's en de weging van kans en impact. Verfijning hiervan en het uitwerken van de 'hoge' risico's in een Bow-tie is in 2023 gecontinueerd. Risico's zien onder meer toe op bezetting kritische functies, zorgportfolio, regionale ontwikkelingen, toonaangevend en topklinisch

ziekenhuis, digitalisering van zorg en duurzaam financieel gezond. In 2023 heeft het Martini Ziekenhuis focus aangebracht in haar strategie door vier veranderopgaven te formuleren. De strategische risico's staan direct in verbinding met deze veranderopgaven.

Om de doelstellingen op het gebied van bedrijfscontinuïteit en patiëntveiligheid te behalen is de risicobereidheid van het Martini Ziekenhuis beperkt: we zijn alleen bereid risico's te lopen als de kans op falen zeer beperkt is. Om de strategische doelstellingen te behalen is de risicobereidheid flexibel: we zijn bereid risico's te lopen, maar we beperken de impact.

Ten aanzien van de strategische risico's ligt de nadruk binnen het Martini Ziekenhuis niet op het 'dicht zetten' van de risico's in de vorm van verbetermaatregelen, maar in het opzoeken van de dialoog hierover. Door gebruik te maken van onder meer de bestaande governance structuur en de P&C-cyclus, vindt beheersing van de strategische risico's plaats. Dit stelt het management in staat om een bewuste afweging te maken en prioriteiten te stellen ten aanzien van de strategische uitdagingen.

9. Jaarrekening 2023

Jaarrekening 2023

Stichting Martini Ziekenhuis

Jaarrekening 2023 (geconsolideerd en enkelvoudig)

INHOUDSOPGAVE	Pagina
1.1 Geconsolideerde jaarrekening	
1.1.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2023	4
1.1.2 Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023	5
1.1.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2023	6
1.1.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling geconsolideerde jaarrekening	7
1.1.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2023	19
1.1.6 Overzicht langlopende schulden per 31 december 2023	29
1.1.7 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023	30
1.2 Enkelvoudige jaarrekening	
1.2.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2023	36
1.2.2 Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2023	37
1.2.3 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2023	38
1.2.4 Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2023	42
1.2.5 Vaststelling en goedkeuring	43
1.3 Overige gegevens	
1.3.1 Statutaire regeling resultaatbestemming	44
1.3.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	45

1.1 JAARREKENING

1.1 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING (x 1.000)

1.1.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023
(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-23 €	31-dec-22 €
ACTIVA			
A Vaste activa			
I Immateriële vaste activa	1		
1. Concessies, vergunningen en Intellectuele eigendom		9.670	5.524
Totaal immateriële vaste activa		9.670	5.524
II Materiële vaste activa	2		
1. Bedrijfsgebouwen en terreinen		97.302	99.839
2. Machines en installaties		34.639	33.613
3. Andere vaste bedrijfsmiddelen		27.537	25.157
4. Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en voortuitbetaald op materiële vaste activa		2.450	3.492
Totaal materiële vaste activa		161.928	162.101
III Financiële vaste activa	3		
1. Deelnemingen in groepsmaatschappijen		0	0
B Vlottende activa			
I Voorraden	4		
1. Ziekenhuisvoorraad		5.430	5.347
II Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	5	12.602	10.911
III Vorderingen	6		
1. Handelsdebiteuren		19.581	26.797
2. Overige vorderingen		75.167	56.419
3. Overlopende activa		7.081	6.480
Totaal vorderingen		101.829	89.696
V Liquide middelen	7	26.042	41.052
C TOTAAL ACTIVA		<u>317.501</u>	<u>314.631</u>
	Ref.	31-dec-23 €	31-dec-22 €
PASSIVA			
D Groepsvermogen	8		
1. Stichtingskapitaal		3.492	3.492
2. Overige reserves		106.225	105.289
3. Totaal eigen vermogen		109.717	108.781
4. Aandeel derden		6	-211
Totaal groepsvermogen		109.723	108.570
E Voorzieningen	9		
1. Overige		11.731	10.080
F Langlopende schulden	10		
1. Schulden aan banken		93.397	93.634
G Kortlopende schulden	11		
1. Schulden aan leveranciers en handelskredieten		13.889	14.250
2. Schulden aan banken		9.937	18.667
3. Belastingen en premies sociale verzekeringen		10.207	9.764
4. Schulden terzake van pensioenen		4.849	4.995
5. Overige schulden		45.029	42.605
6. Overlopende passiva		18.739	12.066
Totaal kortlopende schulden		102.650	102.347
H TOTAAL PASSIVA		<u>317.501</u>	<u>314.631</u>

1.1.2 GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING 2023 (x 1.000)

	<u>Ref.</u>	<u>2023</u>	<u>2022</u>
		€	€
BEDRIJFSOPBRENGSTEN			
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening	14		
Zorgverzekeringswet		381.860	361.715
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidie		3.049	2.829
Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties		21.340	21.215
Overige baten uit beroeps- en of bedrijfsmatige zorgverlening		11.630	10.397
		<u>417.879</u>	<u>396.156</u>
Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten	15	4.881	4.944
Netto omzet		<u>422.760</u>	<u>401.100</u>
Overige bedrijfsopbrengsten	16	10.224	8.588
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>432.984</u>	<u>409.688</u>
BEDRIJFSLASTEN			
Kosten grond- en hulpstoffen	17	48.501	44.884
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	18	78.254	73.637
Lonen en salarissen	19	166.638	156.244
Sociale lasten	19	24.257	23.126
Pensioenlasten	19	15.405	15.387
Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa	20	21.042	21.261
Overige bedrijfskosten	21	74.462	63.740
Bijzondere waardevermindering vlottende activa	22	307	887
Som der bedrijfslasten		<u>428.866</u>	<u>399.166</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		4.118	10.522
Financiële baten en lasten	23		
Rentelasten en soortgelijke kosten		2.759	3.624
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		0	-28
Rente-effecten voorzieningen		426	-936
		<u>3.185</u>	<u>2.660</u>
Resultaat voor belastingen		<u>933</u>	<u>7.862</u>
Belastingen	24	0	-39
Geconsolideerd resultaat na belastingen		<u>933</u>	<u>7.901</u>
Waarvan aandeel van derden		3	108
Resultaat toekomend aan de rechtspersoon		<u>936</u>	<u>8.009</u>
RESULTAATBESTEMMING			
		<u>2023</u>	<u>2022</u>
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		€	€
Overige reserves		936	8.009
		<u>936</u>	<u>8.009</u>

1.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2023 (x 1.000)

	Ref.	2023	2022
		€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		4.118	10.522
Aanpassingen voor:			
- afschrijvingen	1,2	21.042	21.261
- mutaties voorzieningen	9	1.651	-186
		22.693	21.075
Veranderingen in netto werkkapitaal:			
- voorraden	4	-83	315
- onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	5	-1.691	-4.138
- vorderingen	6	-12.133	16.354
- kortlopende schulden (exclusief schulden aan banken)	11	8.959	5.438
		-4.948	17.969
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		21.863	49.566
Betaalde interest		-3.368	-2.371
Betaalde vennootschapsbelasting		39	-114
		-3.329	-2.485
Kasstroom uit operationele activiteiten		18.534	47.081
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings immateriële vaste activa	1	-5.749	-4.874
Investerings materiële vaste activa	2	-18.817	-11.978
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-24.566	-16.852
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Nieuw opgenomen leningen	10	9.700	0
Aflossing langlopende schulden	10	-18.667	-10.599
Uitbetaald aandeel dividend		-11	-60
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-8.978	-10.659
Mutatie geldmiddelen		-15.010	19.570
Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.			
Aansluiting mutatie liquide middelen			
ultimo huidig boekjaar	7	26.042	41.052
ultimo vorig boekjaar	7	41.052	21.482
		-15.010	19.570

1.1.4 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

1.1.4.1 Algemeen

Algemene gegevens

Stichting Martini Ziekenhuis (hierna: het Martini Ziekenhuis) is statutair (en feitelijk) gevestigd te Groningen, op het adres van Swietenplein 1. Het Martini Ziekenhuis staat in het handelsregister ingeschreven onder KvK-nummer 41012091.

De kernactiviteit van het Martini Ziekenhuis is het behartigen van de gezondheidszorg in de meest brede zin des woords.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2023, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2023.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG, de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving waaronder RJ 655 'Zorginstellingen', Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldigingen top functionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en het resultaat zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteitsveronderstelling:

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Verrekenen en salderen

Een actief en post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover

- een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen; en
- het stellig voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herziening van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

De volgende waarderingsgrondslagen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie, en vereisen een aantal schattingen en veronderstellingen:

- Opbrengsten
- Onderhanden DBC's en DBC Zorgproducten

Consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van het Martini Ziekenhuis. De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de stichting en haar groepsmaatschappijen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de stichting een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten betrokken die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend. Participaties die zijn verworven uitsluitend met het doel om ze binnen afzienbare termijn weer te vervreemden, worden niet geconsolideerd.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

De volgende rechtspersonen zijn betrokken in de consolidatie:

Naam	Zetel	Aandeel in
Stichting Martini Ziekenhuis	Groningen	Hoofd van de groep
Kraamzorg Het Groene Kruis B.V.	Groningen	100%
Martini Ondersteunende Diensten B.V.	Groningen	51%
Isis Kraamzorg B.V.	Heerenveen	100%
Psychologische Zorg Noord-Nederland B.V.	Groningen	100%
BabythuisZorg B.V.	Groningen	100%

De kernactiviteit van Kraamzorg Het Groene Kruis B.V. is het verlenen van Kraamzorg.

Martini Ondersteunende Diensten B.V. verleent facilitaire diensten en zorgondersteunende diensten in de ruimste zin van het woord.

De kernactiviteit van Isis Kraamzorg B.V. is het verlenen van Kraamzorg.

De kernactiviteit van Psychologische Zorg Noord-Nederland B.V. is het bevorderen van de ontwikkeling en toepassing van de psychologische zorg voor oncologiepatiënten en hun omgeving.

De kernactiviteit van BabythuisZorg B.V. is het bevorderen van de zelfredzaamheid van gezinnen door tijdelijk en vroegtijdige aanvullende ondersteuning te bieden aan ouders van jonge kinderen, in samenwerking met andere ketenpartners uit het medische en sociale domein.

De volgende rechtspersonen zijn niet in de consolidatie betrokken in verband met beperkte zeggenschap

Onderlinge Waarborgmaatschappij voor instellingen in de gezondheidszorg MediRisk B.A.

Coöperatie ZorgnaZorg Noord Nederland U.A.

Coöperatie Punt voor Parkinson U.A.

Coöperatie Punt voor Parkinson Groningen U.A.
Transmuraal Ambulant Team Parkinson Groningen B.V.
Coöperatie Innovatieve Zorg U.A
Coöperatie Samenw Path. Noord Nederland U.A.
Coöperatie Zorg bij Jou U.A.

Steunstichtingen Martini Ziekenhuis

Het Martini Ziekenhuis kent de volgende steunstichtingen, die niet worden geconsolideerd: Stichting Vrienden van het Martini Ziekenhuis, Stichting Fonds Bijzondere Voorzieningen en Stichting Kiwanishuis.

Voor alle steunstichtingen geldt dat geen sprake is van overheersende zeggenschap waardoor consolidatie niet van toepassing is.

1.1.4.2 Activa en passiva

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat ook de functionele valuta is van het Martini Ziekenhuis. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs- of de vervaardigingsprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het Martini Ziekenhuis zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa.

Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans, als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen, en niet op voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie. Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Immateriële vaste activa en materiële vaste activa

De immateriële en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- (inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingstermijnen van (im)materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van het vast actief. In het geval dat belangrijkste bestanddelen van een materieel vast actief van elkaar te onderscheiden zijn en verschillen in gebruiksduur of verwacht gebruikspatroon, worden deze bestandsdelen afzonderlijk afgeschreven. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de

economische levensduur rekening houdend met een eventuele restwaarde van het actief. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op bedrijfsterreinen en op vaste activa in ontwikkeling en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven. Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

• Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom :	10% - 33%
• Bedrijfsgebouwen en -terreinen:	0% - 20%
• Machines en installaties:	5% - 20%
• Andere vaste bedrijfsmiddelen:	10% - 33,3%

Voor zover subsidies of daaraan gelijk te stellen vergoedingen zijn ontvangen als eenmalige bijdrage in de afschrijvingskosten, zijn deze in mindering gebracht op de investeringen.

Periodiek groot onderhoud wordt volgens de componentenbenadering geactiveerd. Hierbij worden de totale uitgaven toegewezen aan de afzonderlijke bestanddelen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening. Voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de nettovermogenswaarde van een deelneming negatief is, waarbij ook leningen aan deze deelneming worden betrokken (netto-investering), wordt deze op nihil gewaardeerd. Voor eventuele feitelijke verplichtingen of garantstellingen wordt een voorziening gevormd.

De kapitaalstorting MediRisk is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs rekening houdend met bijzondere waardeverminderingen. Actieve belastinglatenties worden gewaardeerd voorzover realisatie daarvan waarschijnlijk is.

Vorderingen op niet-geconsolideerde deelnemingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde, vermeerderd met direct toerekenbare transactiekosten. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Vaste activa - bijzondere waardeverminderingen

Voor vaste activa met een lange levensduur wordt op iedere balansdatum beoordeeld of zich wijzigingen of omstandigheden voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden, waardoor sprake is van bijzondere waardeverminderingen. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de geschatte contante waarde van toekomstige netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte contante waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Terugneming van een eerder verantwoorde bijzondere waardevermindervingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatst bijzondere waardevermindervingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom- genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardevermindervingsverlies voor het actief (of kasstroomgenererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Vaste activa – vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vorraden

De waardering van de voorraden vindt plaats tegen kostprijs of lagere opbrengstwaarde op basis van de FIFO-methode, onder aftrek van een voorziening voor incurante voorraden. De voorziening wordt bepaald op basis van het incurantheidsgevoelige deel van de voorraad.

De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, vermeerderd met overige kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten, zoals invoerrechten, transportkosten en andere kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van voorraden. De opbrengstwaarde is gebaseerd op de meest betrouwbare schatting van het bedrag dat de voorraden maximaal zullen opbrengen, onder aftrek van nog te maken kosten.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financierings- verplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten omvatten tevens in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Het Martini Ziekenhuis maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Financiële instrumenten worden bij eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaaarding worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de resultatenrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de resultatenrekening.

In contracten besloten afgeleide instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract omdat niet aan de voorwaarden is voldaan, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Saldering van financiële instrumenten

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de stichting beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de stichting het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen.

Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de na deze alinea beschreven manier gewaardeerd.

Verstrekte leningen en overige vorderingen

Verstrekte leningen en overige vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

Financiële activa - bijzondere waardeverminderingen

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met waardewijzigingen in de resultatenrekening of geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de instelling toekomend bedrag onder voorwaarden die de instelling anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen en beleggingen die door de instelling worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van alle individueel significante vorderingen en beleggingen wordt beoordeeld of deze specifiek onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Alle individueel significante vorderingen en beleggingen waarvan is vastgesteld dat deze niet specifiek onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering worden vervolgens collectief beoordeeld op een eventuele waardevermindering die zich al heeft voorgedaan maar nog niet is vastgesteld. Van individueel niet significante vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering worden historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen gebruikt. De uitkomsten worden bijgesteld als het bestuur van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderingsverlies met betrekking tot een tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd financieel actief wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Verliezen worden opgenomen in de resultatenrekening. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingsverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de resultatenrekening.

Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten

De onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten wordt gewaardeerd tegen de opbrengstwaarde, zijnde de afgeleide verkoopwaarde van de reeds bestede verrichtingen, of de vervaardigingsprijs. De productie van de onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten is bepaald door de openstaande verrichtingen te koppelen aan de DBC-Zorgproducten die ultimo boekjaar openstonden. Verwachte verliezen op onderhanden projecten worden onmiddellijk in de winst-en- verliesrekening als last verwerkt.

Op de onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten worden de voorschotten die ontvangen zijn van de verzekeraars per verzekeraar in mindering gebracht.

De onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten wordt in de balans gepresenteerd als een gesaldeerde post van de per werk gerealiseerde kosten en ontvangen voorschotten. Het saldo van de onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten kan per balansdatum een debetstand of een creditstand zijn, afhankelijk van de mate van de gerealiseerde kosten en toegerekende winst, verwerkte verliezen en ontvangen voorschotten.

Vorderingen en kortlopende schulden

Zie grondslagen 'financiële instrumenten'. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is gesplitst in stichtingskapitaal, overige reserves en aandeel derden. Het minderheidsbelang derden wordt gewaardeerd op het proportionele deel van derden in de netto-waarde van de activa en verplichtingen, bepaald volgens de waarderingsgrondslagen van de stichting.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan en die het gevolg zijn van een gebeurtenis uit het verleden, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting en verliezen af te wikkelen.

De rentemutatie van voorzieningen gewaardeerd tegen contante waarde is verantwoord als interestlast.

In het geval voor een voorziening het tijdseffect niet materieel wordt, wordt deze gewaardeerd tegen nominale waarde. Dit geldt voor de voorziening systeemwijzigingen en langdurig zieken.

Voorziening jubilea

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileum-uitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileum-uitkeringen. De voorziening is berekend op basis van het aantal verstreken dienstjaren, waarbij rekening is gehouden met een blijfkans van het personeel van 5% bij een leeftijd jonger dan 20 jaar, 50% bij een leeftijd tussen de 20 en 30 jaar, 75% bij een leeftijd tussen de 30 en 40 jaar, 85% bij een leeftijd tussen de 40 en 50 jaar, 95% bij een leeftijd tussen de 50 en 60 jaar en 100% bij 60 jaar en ouder. De voorziening heeft een langlopend karakter. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 3,4%.

Voorziening systeemwijzigingen

Betreft een voorziening voor de mogelijke terugbetalingsverplichting aan zorgverzekeraars op grond van een interne analyse op declaraties tot en met boekjaar 2023.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken is gevormd voor verplichtingen die het Martini Ziekenhuis heeft tegenover medewerkers die op de balansdatum ziek zijn en die 55 dagen na balansdatum nog niet zijn hersteld.

De voorziening is berekend voor een loondoorbetalingstermijn van maximaal 24 maanden (uitgezonderd long-covid waarvoor een periode van drie jaar geldt). In het eerste jaar wordt 100% en in het tweede jaar wordt 70% van het salaris doorbetaald. De kans dat een medewerker 24 maanden ziek blijft en niet weer terugkeert in het arbeidsproces is gesteld op 50%. De voorziening heeft een kortlopend karakter, aangezien de voorziening is gebaseerd op een maximale doorbetalingstermijn van 24 maanden.

Voorziening aansprakelijkheidsrisico

De voorziening aansprakelijkheidsrisico betreft een voorziening gevormd voor verplichtingen van het ziekenhuis in het kader van wettelijke aansprakelijkheid.

Voorziening transitievergoeding

De voorziening transitievergoeding is gevormd naar aanleiding van de Wet Arbeidsmarkt in balans voor medewerkers met een contract voor bepaalde tijd die ultimo 2023 recht hebben op een transitievergoeding als het contract niet verlengd wordt. De berekening is gebaseerd op een overzicht van de medewerkers met een tijdelijk contract per einde boekjaar en de maximale vergoeding (1/3 deel van het maandsalaris). Het ingeschatte percentage van de medewerkers die wel in vaste dienst zullen komen is als afslag genomen op het berekende bedrag. De voorziening heeft een langlopend karakter. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 3,4%.

Voorziening generatiebeleid

De voorziening generatiebeleid wordt opgenomen tegen de contante waarde van de (verwachte) aanspraken die medewerkers hebben in het kader van deze regeling. De voorziening is in 2023 voor het eerst opgenomen onder de voorzieningen. De regeling betekent dat de betreffende medewerker voor 80% werkt, voor 90% salaris en pensioen opbouwt. Indien gewenst kan op vrijwillige basis tot 100% pensioen worden opgebouwd. De belangrijkste voorwaarden zien toe op leeftijd (5 jaar voor het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd), voorafgaand aan de deelname minimaal 8 jaar aansluitend in dienst te zijn bij een werkgever vallend onder de CAO ziekenhuizen, minimaal aantal te werken uren is 18. De voorziening is gevormd voor zowel de medewerkers die daadwerkelijk deelnemen aan de regeling, als de medewerkers die gedurende de looptijd aanspraak kunnen maken op de regeling maar zich formeel niet hebben aangemeld. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de deelnamekansen van 12,5%, de blijfkans van het personeel van 5% bij een leeftijd jonger dan 20 jaar, 50% bij een leeftijd tussen de 20 en 30 jaar, 75% bij een leeftijd tussen de 30 en 40 jaar, 85% bij een leeftijd tussen de 40 en 50 jaar, 95% bij een leeftijd tussen de 50 en 60 jaar en 100% bij 60 jaar en ouder en verwachte salarisstijgingen. De gehanteerde disconteringsvoet bedraagt 3,3%.

Belastingen

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Leasing

De instelling kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease.

Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Als de onderneming optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht, tenzij een andere toerekeningssystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

1.1.4.3 Grondslagen voor resultaatbepaling

Algemeen

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Baten en lasten uit voorgaande jaren die in dit boekjaar zijn geconstateerd, worden aan dit boekjaar toegerekend.

Opbrengsten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald. Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten. De met de opbrengsten samenhangende lasten worden toegerekend aan de periode waarin de baten zijn verantwoord.

Baten Zorgverzekeringswet

De baten zorgverzekeringswet betreft de daadwerkelijk gefactureerde DBC-Zorgproducten, de nog niet gefactureerde maar wel afgeronde DBC-zorgproducten en de mutatie in de onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten uit hoofde van DBC-Zorgproducten. In de omzet zijn eveneens de overige producten opgenomen.

Zoals vermeld in de paragraaf 'Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar en afwikkeling oude jaren' is er bij de bepaling van de omzet gebruik gemaakt van een voortgangsperscentage om de, met verzekeraars afgesproken, aanneemsommen en plafonds toe te rekenen aan het boekjaar 2023.

De hieruit voortvloeiende nuancerings op de omzet vanwege verwachte over- en onderschrijdingen zijn, evenals de nuancerings voor materiële controles bij p*q afspraken verwerkt in de voorziening op het onderhanden werk.

Specifieke aandachtspunten jaarrekening 2023 medisch specialistische zorg

Inleiding

De landelijke onzekerheden met betrekking tot de omzetverantwoording voor instellingen voor medisch specialistische zorg (ziekenhuizen, UMC's en ZBC's) zijn de afgelopen jaren verder verminderd. Sinds het jaar 2012 is sprake van landelijke onzekerheden rondom de omzetverantwoording.

De in de jaarrekening 2023 van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten voor het Martini Ziekenhuis hebben betrekking op:

1. Afwikkeling Horizontaal Toezicht 2022 en evt. rechtmatigheidscontroles MSZ eerdere jaren;
2. Controles in het kader van Horizontaal Toezicht 2023;
3. Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar en de afwikkeling van oude jaren;
4. Macrobeheersinstrument.

Bij de omzetbepaling van de DBC zorgproducten en overige zorgproducten heeft het Martini Ziekenhuis de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling gehanteerd zoals opgenomen in paragraaf 1.1.4 van deze jaarrekening. Hierbij zijn de verwachte uitkomsten in het kader van het Horizontaal Toezicht 2023 meegenomen.

Toelichting (landelijke) onzekerheden jaarrekening 2023

De van toepassing zijnde (landelijke) aandachtspunten in de jaarrekening 2023 zijn (inclusief de status hiervan) hierna toegelicht voor het Martini Ziekenhuis:

1. Afwikkeling Horizontaal Toezicht 2019 t/m 2022 en evt. rechtmatigheidscontroles MSZ eerdere jaren

Het Martini Ziekenhuis heeft over de uitkomsten van het Horizontaal Toezicht 2022 overeenstemming bereikt met de zorgverzekeraars. De formele afwikkeling loopt momenteel. Over het HT 2019 bestaat eveneens overeenstemming maar deze is nog niet volledig afgewikkeld. De afwikkeling van het HT 2021 en 2022 vindt plaats in de afrekening van de CB-regeling met zorgverzekeraars over die jaren waarover overeenstemming is bereikt. De uitkomsten van de onderhandelingen met de zorgverzekeraars zijn verwerkt in deze jaarrekening en dit heeft niet geleid tot materiële wijzigingen van de in de jaarrekening 2022 opgenomen nuancerings.

2. Horizontaal Toezicht MSZ 2023

In het kader van Horizontaal Toezicht heeft het Martini Ziekenhuis een uitgebreid 'control framework' opgezet, waarin de risico's ten aanzien van rechtmatigheid zijn opgenomen. Het Martini Ziekenhuis heeft in 2023 voor alle hoge en middenrisico's (op basis van bruto-benadering) procesgerichte en/of gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd. Tevens heeft de externe IT auditor specifiek overeengekomen werkzaamheden verricht ten aanzien van de beheersmaatregelen met betrekking tot de General IT Controls rondom Horizontaal Toezicht. Vanuit de representerende zorgverzekeraars zijn de reviewwerkzaamheden op de toetsing nog onderhanden voor het jaar 2023. Dit kan naar verwachting van de Raad van Bestuur van het Martini Ziekenhuis leiden tot niet-materiële, nagekomen baten of lasten. Waar nodig heeft het Martini Ziekenhuis nuanceringen geboekt.

Doelmatigheidscontroles over 2023 kunnen door de zorgverzekeraars nog uitgevoerd worden. Het Martini Ziekenhuis gaat er van uit dat dit geen financieel effect met terugwerkende kracht heeft. De NZa heeft in het landelijk overleg echter niet bevestigd dat dit een terechte aanname is, dus deze onzekerheid blijft vooralsnog bestaan.

De uit de genoemde werkzaamheden en controles voortvloeiende beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten is verwerkt in deze jaarrekening.

3. Toerekening van de contractafspraken met de zorgverzekeraars op schadejaar aan het boekjaar en afwikkeling oude jaren

Het Martini Ziekenhuis heeft met de zorgverzekeraars voor 2023 schadelastafspraken op basis van plafondatafspraken (met grotendeels doorleverplicht en veelal doorleververgoeding) met staffelvergoedingen en prijs*hoeveelheid-afspraken gemaakt. De indexering voor 2023 voor een deel van de prijzen van zorgproducten is nog niet finaal vastgesteld. De beste schatting voor de te verwachten indexatie is verwerkt in de jaarrekening. Toerekening van de schadelastafspraken aan het boekjaar 2023 heeft plaatsgevonden op basis van een beste schatting van het voortgangsperscentage (POC) ultimo 2023.

De uiteindelijke uitkomsten zullen later blijken uit de afrekeningen met zorgverzekeraars. In deze jaarrekening is de beste inschatting van het financieel effect op de omzet en daarmee samenhangende posten verwerkt. Ook de afrekening van oude schadelastjaren met zorgverzekeraars kan nog tot nagekomen effecten leiden.

Het Martini Ziekenhuis heeft de jaren tot en met 2017 afgerekend. De schadejaren 2018 tot en met 2023 moeten nog worden afgerekend met de zorgverzekeraars.

4. Macrobeheersinstrument

In het Integraal Zorgakkoord is afgesproken dat ten aanzien van de overschrijdingen het macrobeheersinstrument voor de jaren 2018 t/m 2021 niet zal worden ingezet. Voor 2022, 2023 en verder geldt dat partijen in overleg treden, over de aard en omvang van de overschrijding, mocht sprake zijn van een overschrijding. Bij een eventuele overschrijding wordt ook bezien of er op totaalniveau sprake is van een overschrijding van het macrokader IZA. Indien het totale macrokader IZA niet is overschreden kan dit aanleiding zijn voor VWS om geen maatregelen te treffen. Met een eventueel financieel effect volgend uit de toepassing van het macrobeheersinstrument 2022 en 2023 is derhalve geen rekening gehouden op de balans. Voor verdere toelichting rondom dit risico wordt verwezen naar paragraaf 14 inzake "niet in de balans opgenomen verplichtingen".

Subsidies

Subsidies worden in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat het Martini Ziekenhuis zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door het Martini Ziekenhuis gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de resultatenrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt.

Personele kosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de resultatenrekening voorzover verschuldigd aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De beloningen van het personeel worden als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de instelling.

Voor de beloningen met opbouw van rechten (sabbatical leave, gratificaties e.d.) worden de verwachte lasten gedurende het dienstverband in aanmerking genomen. Een verwachte vergoeding ten gevolge van gratificaties worden verantwoord indien de verplichting tot betaling van die vergoeding is ontstaan op of vóór balansdatum en een betrouwbare schatting van de verplichtingen kan worden gemaakt. Ontvangen bijdragen voortvloeiend uit levensloopregelingen worden in aanmerking genomen in de periode waarover deze bijdragen zijn verschuldigd. Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Indien een beloning wordt betaald, waarbij geen rechten worden opgebouwd (bijvoorbeeld doorbetaling in geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid) worden de verwachte lasten verantwoord in de periode waarover deze beloning is verschuldigd. Voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen (inclusief ontslagvergoedingen) aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend geheel of gedeeltelijk niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid wordt een voorziening opgenomen.

De verantwoorde verplichting betreft de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichting op balansdatum af te wikkelen. De beste schatting is gebaseerd op contractuele afspraken met personeelsleden (CAO en individuele arbeidsovereenkomsten). Toevoegingen aan en vrijval van verplichtingen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de resultatenrekening gebracht.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen zijn vergoedingen die worden toegekend in ruil voor de beëindiging van het dienstverband. Een uitkering als gevolg van ontslag wordt als verplichting en als last verwerkt als de onderneming zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden tot betaling van een ontslagvergoeding. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie, worden de kosten van de ontslagvergoeding opgenomen in een reorganisatievergoeding. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Ontslagvergoedingen worden gewaardeerd met inachtneming van de aard van de vergoeding. Als de ontslagvergoeding een verbetering is van de beloningen na afloop van het dienstverband, vindt waardering plaats volgens dezelfde grondslagen die worden toegepast voor pensioenregelingen. Andere ontslagvergoedingen worden gewaardeerd op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Pensioenen

Het Martini Ziekenhuis heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij het Martini Ziekenhuis. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Het Martini Ziekenhuis betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Per 1 januari 2015 gelden nieuwe regels voor pensioenfonds. Daarbij hoort ook een nieuwe berekening van de dekkingsgraad. De 'nieuwe' dekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. Door een gemiddelde te gebruiken zal de dekkingsgraad nu minder sterk schommelen. In december 2023 bedroeg de dekkingsgraad 106,3%. Het vereiste niveau van de dekkingsgraad is 125%. Het pensioenfonds verwacht binnen 10 jaar hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Het Martini Ziekenhuis heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Het Martini Ziekenhuis heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen,

wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen van derden en groepsmaatschappijen ontvangen (te ontvangen) en aan derden en groepsmaatschappijen betaalde (te betalen) interest. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost.

Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Aandeel in resultaat van rechtspersonen waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van rechtspersonen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de groep in de resultaten van deze deelnemingen, bepaald op basis van de grondslagen van de groep. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de groep en de niet-geconsolideerde deelnemingen en tussen niet-geconsolideerde deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten, worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de groep.

1.1.4.4 Grondslagen van segmentering

Op basis van de richtlijnen voor segmentering zijn er geen separate segmenten onderkend.

1.1.4.5 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Betalingen welke voortvloeien uit langlopende leningen worden voor het gedeelte dat betrekking heeft op de rente opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als kasstroom uit financieringsactiviteiten. In deze opstelling is de mutatie van de kortlopende schulden aan kredietinstellingen begrepen in de mutatie van de liquide middelen.

Kasstromen uit financiële afgeleide instrumenten die worden verantwoord als reële waarde-hedges of kasstroomhedges worden in dezelfde categorie ingedeeld als de kasstromen uit de afgedekte balansposten. Kasstromen uit financiële derivaten waarbij hedge accounting niet langer wordt toegepast, worden consistent met de aard van het instrument ingedeeld, vanaf de datum waarop de hedge accounting is beëindigd.

1.1.4.5 Grondslagen voor gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

1.1.4.6 Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering topinkomens (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de wet- en regelgeving inzake de WNT, waaronder de instellingsspecifieke (sectorale) regels.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (x 1.000)

ACTIVA

Vaste activa

1. Immateriële vaste activa

De specificatie is als volgt :

Concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom

Totaal immateriële vaste activa

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
	9.670	5.524
	<u>9.670</u>	<u>5.524</u>

Het verloop van de immateriële activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:

Boekwaarde per 1 januari

Bij: investeringen

Af: afschrijvingen

Boekwaarde per 31 december

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
	5.524	2.523
	5.749	4.874
	1.603	1.873
	<u>9.670</u>	<u>5.524</u>

Toelichting:

De kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom betreft software (met uitzondering van besturingssoftware) en een disagio met betrekking tot een lening

GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT IMMATERIELE VASTE ACTIVA

	concessies, vergunningen en intellectuele eigendom	disagio op langlopende leningen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering en vooruitbetaald op immateriële vaste activa	Totaal
	€			€
Stand per 1 januari 2023				
- aanschafwaarde	11.843		3.230	15.073
- cumulatieve herwaarderingen	0			-
- cumulatieve afschrijvingen	9.549			9.549
Boekwaarde per 1 januari 2023	<u>2.294</u>	<u>-</u>	<u>3.230</u>	<u>5.524</u>
Mutaties in het boekjaar				
- investeringen	5.582	132	35	5.749
- herwaarderingen				-
- afschrijvingen	1.597	6		1.603
- bijzondere waardeverminderingen	0			-
- in gebruikname	3.230		-3.230	-
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	<u>7.215</u>	<u>126</u>	<u>-3.195</u>	<u>4.146</u>
Stand per 31 december 2023				
- aanschafwaarde	20.655	132	35	20.822
- cumulatieve herwaarderingen	0	0		-
- cumulatieve afschrijvingen	11.146	6	0	11.152
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>9.509</u>	<u>126</u>	<u>35</u>	<u>9.670</u>
<i>Afschrijvingspercentage</i>	10% - 33,3%	10%		

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (x 1.000)

ACTIVA

Vaste activa

2. Materiële vaste activa

	31-dec-23	31-dec-22
<i>De specificatie is als volgt :</i>	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	97.302	99.839
Machines en installaties	34.639	33.613
Andere vaste bedrijfsmiddelen	27.537	25.157
Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa	2.450	3.492

Totaal materiële vaste activa	161.928	162.101
--------------------------------------	----------------	----------------

	31-dec-23	31-dec-22
<i>Het verloop van de materiële vaste activa in het verslagjaar is als volgt weer te geven:</i>	€	€
Boekwaarde per 1 januari	162.101	169.592
Bij: investeringen	19.277	11.897
Bij: herwaarderingsen	0	0
Af: afschrijvingen	19.450	19.388
Af: bijzondere waardeverminderingen	0	0
Bij: terugname bijzondere waardeverminderingen	0	0
Af: terugname geheel afgeschreven activa	0	0
Af: desinvesteringen	0	0

Boekwaarde per 31 december	161.928	162.101
-----------------------------------	----------------	----------------

GECONSOLIDEERD MUTATIEOVERZICHT MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa	TOTAAL
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2023					
- aanschafwaarde	198.709	87.779	140.194	3.492	430.174
- cumulatieve herwaarderingsen	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	98.870	54.166	115.037	0	268.073
Boekwaarde per 1 januari 2023	99.839	33.613	25.157	3.492	162.101
Mutaties in het boekjaar					
- investeringen	3.400	5.335	8.092	2.450	19.277
- herwaarderingsen					
- afschrijvingen	6.915	5.296	7.239	0	19.450
- bijzondere waardeverminderingen					
- in gebruikname	978	987	1.527	-3.492	0
Mutaties in boekwaarde (per saldo)	-2.537	1.026	2.380	-1.042	-173
Stand per 31 december 2023					
- aanschafwaarde	203.087	94.101	149.813	2.450	449.451
- cumulatieve herwaarderingsen	0	0	0	0	0
- cumulatieve afschrijvingen	105.785	59.462	122.276	0	287.523
Boekwaarde per 31 december 2023	97.302	34.639	27.537	2.450	161.928
<i>Afschrijvingspercentages</i>	0% - 20%	5% - 20%	10% - 33,3%		

Toelichting:

Er is een recht van hypotheek gevestigd op de registergoederen tot een maximumbedrag van € 294 miljoen en een recht van pand op alle tegenwoordige en toekomstige roerende zaken. De hypotheeknemer is de zekerhedenagent die handelt namens het Waarborgfonds voor de Zorgsector, de Staat der Nederlanden, de ING en de Rabobank.

Verder is er een akte van pand op alle boekvorderingen. De pandhouder is de zekerhedenagent die handelt namens de ING en de Rabobank.

Er is ultimo 2023 geen sprake van aanwijzingen voor impairment.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (x 1.000)

3. Financiële vaste activa

	31-dec-23	31-dec-22
<i>De specificatie is als volgt :</i>	€	€
Deelneming	848	823
Afwaardering	-848	-823
Totaal financiële vaste activa	0	0

Toelichting:

De deelneming betreft het aandeel van het Martini Ziekenhuis in medische aansprakelijkheidsverzekeraar MediRisk. Het Martini Ziekenhuis is lid van de onderlinge waarborgmaatschappij MediRisk evenals gemiddeld ruim 50 andere ziekenhuizen en zorginstellingen.

De oorspronkelijk waarde van het aandelenkapitaal van de deelneming in Medirisk was € 162.

In 2023 heeft er geen kapitaalstorting plaatsgevonden.

De stijging in 2023 komt door het positieve resultaat wat bijgeschreven wordt op de ledenrekening en een rentevergoeding.

Als gevolg van een lagere marktwaarde is het aandeel Medirisk afgewaardeerd naar nihil.

Vlottende activa

4. Voorraden

Ziekenhuisvoorraad

	31-dec-23	31-dec-22
<i>De specificatie van de Ziekenhuisvoorraad is als volgt :</i>	€	€
Magazijnvoorraad	934	1.127
Geneesmiddelenvoorraad	3.379	3.145
Afdelingsvoorraad	1.070	1.017
Leenemballage	47	58
Totaal voorraden	5.430	5.347

De omvang van de voorziening van de incurante voorraden is € 107 (2022: € 110).

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (x 1.000)

5. Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten

	31-dec-23	31-dec-22
<i>De specificatie is als volgt :</i>	€	€
Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	41.973	39.848
Af: ontvangen voorschotten	28.469	26.987
Af: Voorziening onderhanden DBC's- en DBC-zorgproducten	903	1.950
Totaal Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten	12.602	10.911

Voorschotten of andere OHW financiering worden in beginsel in mindering gebracht op de balanspost OHW. Indien de ontvangen middelen het saldo van het OHW per zorgverzekeraar overschrijdt, dan dient het deel dat het OHW overschrijdt primair in mindering gebracht te worden op de post nog te factureren zorgomzet. Uit hoofde hiervan is een correctie doorgevoerd van € 10.088 (2022: € 0).

De voorziening onderhanden DBC's- en DBC-zorgproducten betreft de gemaakte nuancerings voor de overschrijding van contractafspraken.

6. Vorderingen

	31-dec-23	31-dec-22
<i>De specificatie is als volgt :</i>	€	€
1. Handelsdebiteuren		
Openstaande vorderingen op handelsdebiteuren	19.581	26.797
Totaal handelsdebiteuren	19.581	26.797
2. Overige vorderingen DBC's en DBC-zorgproducten		
Nog te factureren omzet DBC's / DBC-zorgproducten	45.829	31.540
Af: voorschot nog te factureren DBC's / DBC-zorgproducten	0	0
	45.829	31.540
Overige vorderingen	29.338	24.879
Totaal overige vorderingen en vorderingen DBC's en DBC-zorgproducten	75.167	56.419
3. Overlopende activa		
Vooruitbetaalde bedragen	7.081	6.480
Totaal vorderingen	101.829	89.696

- De daling in de handelsdebiteuren wordt verklaard doordat ultimo 2023 een lager bedrag is gefactureerd aan zorgverzekeraars dan ultimo 2022. Dit als gevolg van de overgang naar een nieuw EPD. De voorziening dubieuze debiteuren bedraagt € 1.689 (2022: € 1.590).
- Van de overige vorderingen en overlopende activa heeft € 2.020 een looptijd langer dan 1 jaar (2022: € 535). De afrekening van de CB regeling met zorgverzekeraars ad. € 7.998 is opgenomen onder overige vorderingen. (2022: € 3.282).
- De stijging van de post vooruitbetaalde bedragen wordt voornamelijk veroorzaakt door meer vooruitbetalingen aan leveranciers.

Er geldt voor het Martini Ziekenhuis een akte van pand op alle boekvorderingen. De pandhouder is de zekerhedenagent die handelt namens de ING en de Rabobank.

7. Liquide middelen

	31-dec-23	31-dec-22
<i>De specificatie is als volgt :</i>	€	€
Kas	6	6
Bankrekeningen	26.036	41.046
Totaal liquide middelen	26.042	41.052

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting (en haar groepsmaatschappijen). Het Martini Ziekenhuis heeft een accijnsvergunning. In verband hiermee is aan de Douane Groningen een bankgarantie afgegeven van € 14 voor het invoeren van alcohol.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (x 1.000)

PASSIVA

8. Groepsvermogen

	31-dec-23	31-dec-22
<i>De specificatie is als volgt :</i>	€	€
Stichtingskapitaal	3.492	3.492
Overige reserves	106.225	105.289
Totaal eigen vermogen	109.717	108.781
Aandeel derden	6	-211
Totaal groepsvermogen	109.723	108.570

Stichtingskapitaal

	Saldo per 1-jan-2023	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-23
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	€	€	€	€
Stichtingskapitaal	3.492	0	0	3.492
Totaal stichtingskapitaal	3.492	0	0	3.492

	Saldo per 1-jan-2022	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-22
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	€	€	€	€
Stichtingskapitaal	3.492	0	0	3.492
Totaal stichtingskapitaal	3.492	0	0	3.492

Overige reserves

	Saldo per 1-jan-2023	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-23
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	€	€	€	€
Overige reserves	105.289	936	0	106.225
Totaal overige reserves	105.289	936	0	106.225

	Saldo per 1-jan-2022	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-22
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	€	€	€	€
Overige reserves	97.280	8.009	0	105.289
Totaal overige reserves	97.280	8.009	0	105.289

Aandeel derden

	Saldo per 1-jan-2023	Resultaat- bestemming	Overige mutatie	Saldo per 31-dec-23
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	€	€	€	€
Totaal aandeel derden	-211	-3	220	6

Aandeel derden

	Saldo per 1-jan-2022	Resultaat- bestemming	Overige mutatie	Saldo per 31-dec-22
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	€	€	€	€
Totaal aandeel derden	9	-108	-112	-211

Aandeel derden

De overige mutatie heeft betrekking op de kapitaalstorting door Martini Ondersteunende Diensten B.V.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (x 1.000)

Overzicht van het totaalresultaat van de instelling

	31-dec-23	31-dec-22
	€	€
Geconsolideerd resultaat (na belastingen) toekomend aan de instelling	936	8.009
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	0	0
Totaalresultaat	<u>936</u>	<u>8.009</u>

9. Voorzieningen

Overige voorzieningen:

	Saldo per 31-dec-22	Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Effect oprenten	Saldo per 31-dec-23
	€	€	€	€	€	€
<i>Het verloop is als volgt:</i>						
Voorziening jubilea	3.452	409	267	162	110	3.542
Voorziening Generatiebeleid	0	1.775	0	0	326	2.101
Voorziening systeemwijzigingen	1.542	628	918	101	0	1.151
Voorziening langdurig zieken	2.066	1.557	670	1.171	0	1.782
Voorziening aansprakelijkheidsrisico	2.966	672	545	5	0	3.088
Voorziening transitievergoedingen	54	67	6	39	-9	67
Totaal voorzieningen	<u>10.080</u>	<u>5.108</u>	<u>2.406</u>	<u>1.478</u>	<u>427</u>	<u>11.731</u>

De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van de duur van het dienstverband en is grotendeels langlopend.

De voorziening generatiebeleid wordt opgenomen tegen de contante waarde van de (verwachte) aanspraken die medewerkers in het kader van deze regeling. De voorziening is in 2023 voor het eerst opgenomen onder de overige voorzieningen.

De regeling betekent dat de betreffende medewerker voor 80% werkt, voor 90% salaris en pensioen opbouwt.

Indien gewenst kan op vrijwillige basis tot 100% pensioen worden opgebouwd.

De belangrijkste voorwaarden zien toe op leeftijd (5 jaar voor het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd), voorafgaand aan de deelname regeling minimaal 8 jaar aansluitend in dienst te zijn bij een werkgever vallend onder de CAO ziekenhuizen, minimaal aantal te werken uren is 18. In de voorziening zijn zowel de daadwerkelijke deelnemers opgenomen, als een inschatting van de mogelijke deelnemers die vanaf hun 57-jarige leeftijd kunnen aangeven te willen gaan deelnemen aan de regeling.

De voorziening langdurig zieken is gedaald doordat er minder mensen langdurig ziek zijn en door de te ontvangen transitievergoeding € 764 (2022: € 1.308). De vordering is opgenomen onder de overige vorderingen.

Ingaande 1 januari 2016 is er sprake van een stop-loss dekking voor de aansprakelijkheidsverzekering. Er is een voorziening gevormd door de verwachte uitstroom als gevolg van ingediende claims, de dotatie komt overeen met de verwachte uitstroom van middelen naar aanleiding van ingediende aansprakelijkheidsclaims, met als maximum het eigen behoud per jaar. Met betrekking tot het eigen behoud 2018 is in 2023 een vrijval van € 5.

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen contante waarde indien de tijdswaarde van geld materieel is. Als gevolg van de huidige lage rente is deze tijdswaarde nihil met uitzondering van de voorziening jubilea en transitievergoeding waar de rentevoet 3,4% is (2022: 3,8%). Voor de voorziening generatiebeleid geldt 3,3%. Voorzieningen waar de tijdswaarde van geld niet materieel is worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Dit betreft de voorzieningen systeemwijzigingen, langdurig zieken, aansprakelijkheidsrisico.

	31-dec-23
	€
Kortlopend deel van de voorzieningen < 1 jr.	2.559
Langlopend deel van de voorzieningen 1 jr. - 5 jr.	7.997
Langlopend deel van de voorzieningen > 5 jr.	1.175

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (x 1.000)

10. Langlopende schulden

	31-dec-23	31-dec-22
<i>De specificatie is als volgt :</i>	€	€
Schulden aan banken	103.334	112.301
Totaal schulden aan banken	<u>103.334</u>	<u>112.301</u>
	31-dec-23	31-dec-22
<i>Het verloop van de schulden aan banken is als volgt weer te geven:</i>	€	€
Stand per 1 januari	112.301	122.900
Bij: nieuwe leningen	9.700	0
Af: aflossingen	18.667	10.599
Stand per 31 december	<u>103.334</u>	<u>112.301</u>
Aflossingsverplichting komend boekjaar	9.937	18.667
Stand schulden aan banken per 31 december	<u>93.397</u>	<u>93.634</u>
Kortlopend deel van de langlopende schulden < 1 jr.	9.937	18.667
Langlopend deel van de langlopende schulden 1 jr. - 5 jr.	36.726	36.101
Langlopend deel van de langlopende schulden > 5 jr.	56.671	57.533

Toelichting:

Er zijn eisen over ratio's gesteld (balanssolvabiliteit en DSCR) voor de kredietverstrekking door de ING en de Rabobank. Het Martini Ziekenhuis voldoet aan deze eisen.

In het convenant met de ING bank en de Rabobank is de volgende eis opgenomen:

De ING en de Rabobank vereisen een minimale DSCR van respectievelijk 1,5 en 1,4 en een minimale solvabiliteit van 25% en 20%.

De aflossing van de bulletlening ad € 9,7 miljoen in 2023 maakt geen deel uit van de regulier aflossingsverplichting en de DSCR.

De langlopende leningen zijn gespecificeerd in het overzicht langlopende schulden ultimo 2023 onder 1.1.6.

De aflossingsverplichtingen voor 2024 zijn verantwoord onder de kortlopende schulden.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (x 1.000)

11. Kortlopende schulden

<i>De specificatie is als volgt :</i>	31-dec-23 €	31-dec-22 €
1.Schulden aan leveranciers en handelskredieten	13.889	14.250
2.Schulden aan banken	9.937	18.667
3.Belastingen en premies sociale verzekeringen	10.207	9.764
4.Schulden terzake van pensioenen	4.849	4.995
5.Overige schulden:		
Rente	2.029	2.212
Vooruitontvangen bedragen	978	2.466
Vakantietoeslag/vakantiedagen/persoonlijk levensfase budget	34.276	30.606
Te betalen salarissen	646	358
Overige schulden	7.100	6.963
	45.029	42.605
6.Overlopende passiva	18.739	12.066
Totaal kortlopende schulden	102.650	102.347

Toelichting:

2. De schulden aan banken zijn gedaald doordat in 2023 er eenmalig een bulletlening is afgelost (€ 9.700) waardoor kortlopende schuld aan banken eenmalig hoger was.
5. Vooruitontvangen bedragen zijn gedaald als gevolg van de vrijval balanspost vooruitontvangen IC subsidie (€ 1.426)
5. Vakantietoeslag/vakantiedagen/persoonlijk levensfase budget is gestegen als gevolg van de CAO verhoging en gestegen uren. Verder is er uit hoofde van de CAO een reservering voor bereikbaarheidsdiensten opgenomen van € 450.
5. Overige schulden zijn gestegen als gevolg van een hoger te verrekenen saldo met medische specialisten.

12. Financiële instrumenten

Algemeen

Het Martini Ziekenhuis maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van financiële instrumenten die de organisatie blootstellen aan markt-, kasstroom-, krediet- en/of liquiditeitsrisico's. Dit betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

Het Martini Ziekenhuis handelt niet in financiële derivaten. Om de risico's te beheersen heeft het Martini Ziekenhuis beleid en procedures opgesteld om de omvang ervan te beperken.

Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de organisatie verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende financiële instrumenten.

Kredietrisico

Het Martini Ziekenhuis loopt kredietrisico over leningen en vorderingen zoals opgenomen onder de financiële vaste activa, vorderingen, liquide middelen.

Het belangrijkste kredietrisico loopt het Martini Ziekenhuis op vorderingen op zorgverzekeraars.

Deze vorderingen staan onder toezicht van de DNB en staan bekend als uitstekend solvabel.

Het kredietrisico op overige vorderingen van het Martini Ziekenhuis wordt ingeschat als een beperkt risico.

Renterisico

Het Martini Ziekenhuis loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en schulden en herfinanciering van bestaande financieringen.

Doordat de looptijden van de leningen zijn gedifferentieerd, zijn de toekomstige risico's van herfinanciering gespreid over de jaren. Het Martini Ziekenhuis loopt renterisico op de herfinancieringsmomenten.

Liquiditeitsrisico

Het Martini Ziekenhuis bewaakt de liquiditeitspositie middels opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het management ziet erop toe dat voor het ziekenhuis steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen.

Het Martini Ziekenhuis beschikt bij de kredietinstellingen over een rekening-courant faciliteit van € 40 miljoen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Uitgaande van de huidige marktrente lijkt de reële waarde van de langlopende leningen hoger te zijn dan de boekwaarde, echter bijna alle leningen zijn afgesloten en geborgd bij het Waarborgfonds waardoor een reële waarde berekening op basis van de huidige marktrente geen basis is voor een goede vergelijking.

Een tweetal leningen zijn in de markt aangetrokken, echter is hier geen flexibiliteit voor de geldgever en geldnemer opgenomen v.w.b. vervroegde aflossingen.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (x 1.000)

13. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Zekerheden

Er is een recht van hypotheek gevestigd op de registergoederen tot een maximumbedrag van € 294 miljoen en een recht van pand op alle tegenwoordige en toekomstige roerende zaken. De hypotheeknemer is de zekerhedenagent die handelt namens het Waarborgfonds voor de Zorgsector, de Staat der Nederlanden, de ING en de Rabobank. Verder is er een akte van pand op alle boekvorderingen. De pandhouder is de zekerhedenagent die handelt namens de ING en de Rabobank.

Meerjarige financiële rechten en verplichtingen

Het Martini Ziekenhuis heeft verplichtingen op grond van lopende huur- en operational leasecontracten, onder andere voor medische apparatuur.

Hiervoor zijn meerdere langdurige contracten afgesloten. De hieruit voortvloeiende huur-/leasekosten bedragen circa € 1.500 per jaar.

De kosten van huur en lease in 2023 waren € 1.564.

Voor de ombouw van het Martini Ziekenhuis geldt dat er in de toekomst, op het moment dat er ombouw- en/of slooppennen zijn, nog milieukosten te verwachten zijn.

De kosten hiervan kunnen op dit moment niet betrouwbaar worden ingeschat.

Kraamzorg Het Groene Kruis B.V. is in 2021 een nieuwe (verlenging) van de huurverplichting aangegaan. Het betreft de huur van het pand aan de Queridolaan 5 te Groningen vanaf 4 juni 2021. De nieuwe huurverplichting heeft een looptijd van 4 jaar, met verlengingsperioden van telkens 2 jaar.

De opzegtermijn bedraagt 12 maanden. De jaarlijkse huurverplichting heeft een omvang van € 142.

Isis Kraamzorg B.V. is per 1 juli 2016 een huurverplichting aangegaan inzake de huur van het pand aan de K.R. Poststraat 131 te Heerenveen.

De huurverplichting heeft een looptijd van 5 jaar, met verlengingsperioden van telkens 5 jaar. De opzegtermijn bedraagt 12 maanden. De jaarlijkse huurverplichting heeft een omvang van € 17.

Psychologische Zorg Noord Nederland BV is huurovereenkomsten aangegaan voor de panden Rijkstraatweg 363-a en Rijkstraatweg 363-a "Kapel" beide te Haren.

Voor beide overeenkomsten geldt dat de huur is ingegaan op 1 april 2019 en voor de duur van 5 jaar.

De jaarlijkse huurverplichting heeft een omvang van € 86.

Fiscale eenheid omzetbelasting

Het Martini Ziekenhuis maakt deel uit van een fiscale eenheid omzetbelasting met Martini Ondersteunende Diensten B.V. en Psychologische Zorg Noord-Nederland B.V. en zijn uit dien hoofde hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van de fiscale eenheid.

Investeringen in bestelling € 5.607 (2022: € 10.368)

Obligo Waarborgfonds voor de Zorgsector

Op de deelnemende zorginstellingen wordt een beroep gedaan indien het eigen vermogen van het Waarborgfonds niet toereikend is om aan de garantieverplichtingen tegenover geldgevers te voldoen. In dat geval worden op grond van deze obligoverplichting renteloze leningen aan het Waarborgfonds verstrekt tot maximaal 3% van het restant geborgde leningen ultimo boekjaar. Deze obligoverplichting bedraagt ultimo 2023 € 2.572.

1.1.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (x 1.000)

13. Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Verplichtingen uit hoofde van het macrobeheersinstrument

Het macrobeheersinstrument (MBI) kan door de minister van Medische Zorg en Sport worden ingezet bij overschrijdingen van het macrokader zorg.

Het MBI is uitgewerkt in de Aanwijzing macrobeheersmodel instellingen voor medisch specialistische zorg. Inzet van het MBI betekent een terugvordering bij instellingen voor medisch specialistische zorg.

In het Integraal Zorgakkoord is afgesproken dat ten aanzien van de overschrijdingen het macrobeheersinstrument voor de jaren 2018 t/m 2021 niet zal worden ingezet.

Voor 2022, 2023 en verder geldt dat partijen in overleg treden, over de aard en omvang van de overschrijding, mocht sprake zijn van een overschrijding.

Bij een eventuele overschrijding wordt ook bezien of er op totaalniveau sprake is van een overschrijding van het macrokader IZA. Indien het totale macrokader IZA niet is overschreden kan dit aanleiding zijn voor VWS om geen maatregelen te treffen. Het Martini Ziekenhuis is niet in staat een betrouwbare inschatting te maken van de uit het macrobeheersinstrument voortkomende verplichting en deze te kwantificeren. Als gevolg daarvan is deze verplichting niet tot uitdrukking gebracht in de balans van de instelling per 31 december 2023.

1.1.6 OVERZICHT LANGLOPENDE SCHULDEN PER 31 DECEMBER 2023

Leninggever	Datum	Hoofdsom	Werkelijke rente	Restschuld ultimo 2022	Nieuwe leningen in 2023	totale aflossing in 2023	Restschuld 31 december 2023	Restschuld over 5 jaar	Resterende looptijd eind 2023	Aflossingswijze	Aflossing 2024	Gestelde zekerheden
		€	%	€	€	€	€	€			€	
Bank Nederlandse Gemeenten	14-aug-98	1.445.290	5,620	111.177	-	55.588	55.588	0	1 jr.	lineair	55.588	*
Nederlandse Waterschapsbank NV (-)	30-jun-03	7.000.000	4,605	7.000.000	-	7.000.000	0	0	0 jr.	einde looptijd	0	x
Nederlandse Waterschapsbank NV (-)	23-sep-03	2.700.000	5,005	2.700.000	-	2.700.000	0	0	0 jr.	einde looptijd	0	x
Bank Nederlandse Gemeenten	30-jun-23	9.700.000	3,127		9.700.000	0	9.700.000	4.850.000	9 jr.	lineair	970.000	x
Nederlandse Waterschapsbank NV	20-sep-04	13.000.000	4,430	8.851.075	-	276.595	8.574.480	7.191.505	20 jr.	lineair	276.595	x
Nederlandse Waterschapsbank NV	07-dec-05	12.000.000	3,730	3.000.000	-	600.000	2.400.000	0	3 jr.	lineair	600.000	x
Nederlandse Waterschapsbank NV	31-mrt-06	15.000.000	3,810	3.750.000	-	750.000	3.000.000	0	4 jr.	lineair	750.000	x
Nederlandse Waterschapsbank NV	31-mrt-06	18.000.000	3,940	12.375.000	-	375.000	12.000.000	10.125.000	22 jr.	lineair	375.000	x
Nederlandse Waterschapsbank NV	08-dec-06	14.000.000	4,028	3.500.000	-	700.000	2.800.000	0	3 jr.	lineair	700.000	x
Nederlandse Waterschapsbank NV	10-mei-07	16.000.000	1,770	11.200.000	-	320.000	10.880.000	9.280.000	33 jr.	lineair	320.000	x
Nederlandse Waterschapsbank NV	10-mei-07	16.000.000	4,590	11.200.000	-	320.000	10.880.000	9.280.000	33 jr.	lineair	320.000	x
Bank Nederlandse Gemeenten	08-okt-07	15.000.000	0,498	3.750.000	-	750.000	3.000.000	0	3 jr.	lineair	750.000	x
Nederlandse Waterschapsbank NV	05-aug-08	8.000.000	5,070	2.400.000	-	400.000	2.000.000	0	3 jr.	lineair	400.000	x
ING Bank	01-jul-20	15.000.000	1,000	11.625.000	-	1.500.000	10.125.000	2.625.000	7 jr.	lineair	1.500.000	-
Bank Nederlandse Gemeenten	30-dec-09	16.000.000	-0,300	5.863.265	-	837.609	5.025.656	837.610	5 jr.	lineair	837.609	x
Bank Nederlandse Gemeenten	16-dec-09	10.000.000	4,095	6.923.077	-	256.410	6.666.667	5.384.615	25 jr.	lineair	256.410	x
Bank Nederlandse Gemeenten	28-jul-10	6.000.000	3,690	2.400.000	-	300.000	2.100.000	600.000	7 jr.	lineair	300.000	x
Bank Nederlandse Gemeenten	28-jul-10	6.000.000	3,660	2.210.528	-	315.789	1.894.739	315.791	6 jr.	lineair	315.789	x
Bank Nederlandse Gemeenten	01-sep-10	7.194.464	4,150	4.980.785	-	184.473	4.796.312	3.873.943	26 jr.	lineair	184.473	x
Rabobank	01-apr-21	10.000.000	1,350	8.461.540	-	1.025.640	7.435.900	2.307.700	7 jr.	lineair	1.025.640	-
Totaal				112.301.447	9.700.000	18.667.104	103.334.342	56.671.164			9.937.104	

*) Afgesloten onder rijksgarantie

x) Geborgd via Waarborgfonds voor de Zorgsector

-) Hypotheek / pandrecht

Looptijden korter dan een halfjaar worden aangemerkt als looptijd 0

1.1.7 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING 2023 (x 1.000)**14. Baten uit beroeps- en of bedrijfsmatige zorgverlening**

	2023	2022
<i>De specificatie is als volgt :</i>	€	€
1. Zorgverzekeringswet	381.860	361.715
2. Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidie	3.049	2.829
3. Beschikbaarheidsbijdragen zorgfuncties	21.340	21.215
4. Overige baten uit beroeps- en/of bedrijfsmatige zorgverlening	11.630	10.397
Totaal	417.879	396.156

- De opbrengsten zorgverzekeringswet zijn gestegen met € 20.145 ten opzichte van 2022. Deze stijging ontstaat enerzijds door een hogere productie ten opzichte van 2022 en door de stijging van de tarieven (prijsindex). Daarnaast zijn de opbrengsten dure geneesmiddelen (DGM) gestegen.
- Betreft de ontvangen subsidie Kwaliteitsimpuls Personeel.
- Onder de beschikbaarheidsbijdragen zorgfuncties is verantwoord de subsidieregeling opschaling curatieve zorg COVID-19 voor € 1.426 (2022: € 4.250). De beschikbaarheidsbijdrage BWC voor € 4.152 (2022: € 2.181) en de beschikbaarheidsbijdrage Medische Vervolgopleidingen voor € 15.762 (2022: € 14.784). De opbrengst voor de beschikbaarheidsbijdrage BWC valt hoger uit doordat er in 2023 minder productie heeft plaatsgevonden op het Brandwondencentrum waardoor de vergoeding vanuit de landelijke kas hoger is.
- De overige baten uit beroeps- en/of bedrijfsmatige zorgverlening betreft de opbrengsten Centrum Bijzondere Tandheelkunde € 2.436 (2022: € 2.187), Pathologie € 3.428 (2022: € 3.111) en de Poliklinische Apotheek € 5.721 (2022: € 5.079).

15. Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten

	2023	2022
<i>De specificatie is als volgt :</i>	€	€
Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten	4.881	4.944
Totaal	4.881	4.944

De andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten betreft de opbrengsten van bereiding geneesmiddelen voor derden € 3.915 (2022: € 3.983) en en opbrengsten voor Baby Thuiszorg € 965 (2022: € 961).

16. Overige bedrijfsopbrengsten

	2023	2022
<i>De specificatie is als volgt :</i>	€	€
1. Restaurantopbrengsten	1.385	1.171
2. Opbrengsten geneesmiddelen instellingen	2.479	1.935
3. Opbrengsten betaald parkeren	1.551	1.050
4. Huuropbrengsten	721	626
5. Vergoeding wetenschappelijk onderzoek	256	210
6. Overige bedrijfsopbrengsten	3.832	3.596
Totaal	10.224	8.588

- De opbrengsten geneesmiddelen instellingen zijn gestegen als gevolg van o.a. nieuw contract met Dignis en ontstaan door meer regulier vervoer en naleverritten aan de geneesmiddelen instellingen.
- De opbrengsten betaald parkeren zijn voornamelijk gestegen door de invoering van betaald parkeren in de wijk, waardoor meer bezoekers zijn gaan parkeren op het terrein van het Martini Ziekenhuis.

1.1.7 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING 2023 (x 1.000)

BEDRIJFSLASTEN

17. Kosten grond en hulpstoffen

	2023	2022
	€	€
<i>De specificatie is als volgt :</i>		
1 Geneesmiddelen en medische gassen	38.106	35.970
2 Protheses	10.395	8.914
Totaal	48.501	44.884

1 Hogere kosten van geneesmiddelen en medische gassen als gevolg van gestegen productie.

2 Hogere kosten protheses als gevolg van gestegen productie.

18. Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

	2023	2022
	€	€
<i>De specificatie is als volgt :</i>		
Honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten	55.699	51.773
Personeel niet in loondienst	7.824	7.244
Overige kosten uitbesteed werk	14.731	14.620
Totaal	78.254	73.637

De stijging in de honorariumkosten vrijgevestigde medisch specialisten wordt voornamelijk veroorzaakt door de stijging van de zorgomzet en aanvullend overeengekomen afspraken.

De kosten personeel niet in loondienst zijn gestegen door tijdelijke vervanging van ontstane vacatures.

19. Personeelskosten

	2023	2022
	€	€
Lonen en salarissen	166.638	156.244
Sociale lasten	24.257	23.126
Pensioenlasten	15.405	15.387
	206.300	194.757

De stijging in de lonen en salarissen wordt voornamelijk veroorzaakt door een cao stijging per 1-2-2023 en en 1-12-2023. De stijging in de sociale lasten wordt veroorzaakt door de cao stijging.

	2023	2022
	fte	fte
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van fulltime eenheden:		
Totaal	2.881,5	2.879,6

Er zijn geen FTE's werkzaam in het buitenland

20. Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa

	2023	2022
	€	€
<i>De specificatie is als volgt :</i>		
- immateriële vaste activa	1.598	1.873
- materiële vaste activa	19.444	19.388
Totaal afschrijvingen	21.042	21.261

Voor een nadere specificatie van de afschrijvingen per activagroep wordt verwezen naar de toelichting IMVA en MVA 1 en 2 onder 1.1.5.

De afschrijving van de disagio op langlopende leningen onder de IMVA zijn verantwoord onder rentelasten (€ 6). Er heeft een vrijval plaats gevonden bij de entiteit PZNN inzake afschrijving inventaris met betrekking tot Covid (€ 5). Dit veroorzaakt een verschil in het verloopoverzicht IMVA/MVA.

1.1.7 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING 2023 (x 1.000)

21. Overige bedrijfskosten

	2023	2022
<i>De specificatie is als volgt :</i>	€	€
Andere personeelskosten	10.050	8.686
Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten	6.918	6.216
Algemene kosten	23.086	21.835
Patiëntgebonden kosten	23.603	21.658
Onderhoud en energiekosten*	7.273	4.757
Huur en leasing	1.564	1.539
Dotaties- en vrijval voorzieningen	1.968	-951
Totaal overige bedrijfskosten	74.462	63.740

De overschrijding op onderhoud en energiekosten wordt grotendeels verklaard door de hogere kosten op gas en elektriciteit (€ 2.399) in verband met beëindiging en afsluiting van contracten.

De dotaties- en vrijval voorzieningen is in 2023 fors hoger. Dit komt met name door de vorming van de voorziening generatiebeleid in 2023.

* Volgens opgave van de energieleverancier betreft 15% van de elektriciteit groene stroom.

22. Bijzondere waardevermindering vlottende activa

	2023	2022
<i>De specificatie is als volgt :</i>	€	€
Bijzondere waardevermindering vlottende activa	307	887
Totaal	307	887

In 2022 eenmalig een hogere dotatie voor één debiteur. In 2023 was dit niet het geval.

23. Financiële baten en lasten

	2023	2022
<i>De specificatie is als volgt :</i>	€	€
Rentelasten en soortgelijke kosten	2.759	3.624
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	0	-28
Rente-effecten voorzieningen	426	-936
Totaal	3.185	2.660

Door aflossing van de leningen zijn de rentelasten gedaald.
De rente-effecten voorzieningen zijn gestegen door mutaties op generatiebeleid € 316 en jubilea € 110 (2022: € -936).

24. Belastingen

	2023	2022
<i>De specificatie is als volgt :</i>	€	€
Vennootschapsbelasting	0	-39
Totaal	0	-39

Transacties met verbonden partijen

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

1.1.7 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING 2023 (bedragen x€ 1)

25. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) - Stichting Martini Ziekenhuis

De WNT is van toepassing op het Martini Ziekenhuis. Het voor het Martini Ziekenhuis toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000 (Klasse V Zorg en jeugdhulp, waarvan 14 punten zijn toegekend).

De binnen onze organisatie geïdentificeerde leidinggevende topfunctionarissen met een dienstbetrekking hebben geen dienstbetrekking bij andere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan vanaf 1 januari 2023).

De hoogte van de beloning wordt vastgesteld aan de hand van diverse factoren die de functiewaarde van de individuele bestuurder bepalen. De WNT, die per 1 januari 2013 in werking is getreden, stelt een maximum aan de beloning van bestuurders in de zorgsector. Het huidige bezoldigings-maximum is gelijk aan 100% van het salaris van een minister. Daarnaast verplicht de WNT zorginstellingen de beloning van haar bestuurders te publiceren. Vanaf 1 januari 2016 valt het Martini Ziekenhuis in klasse 'V' van deze regeling. Afgelopen boekjaar zijn de leden van de Raad van Bestuur beloond conform de bandbreedtes van de BBZ en met inachtneming van de regels van de WNT.

25.1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2023

Naam

Dhr. dr. A.T.M.G. Tiebosch
Voorzitter Raad van Bestuur a.i.Mw. T. Kroll MHBA
Lid Raad van Bestuur

Functiegegevens

Aanvang en einde functievervulling in 2023

0101 - 3112

0101 - 3011

Deeltijd dienstverband (in fte)

1,0

1,0

Dienstbetrekking?

Ja

Ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen

207.824

190.181

Beloningen betaalbaar op termijn

15.175

13.879

Subtotaal

222.999

204.060

Individueel WNT -maximum

223.000

204.060

-/ Onverschuldigd betaald en nog niet

terugontvangen bedrag

n.v.t.

n.v.t.

Totale bezoldiging 2023

222.999

204.060

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de

overschrijding al dan niet is toegestaan

n.v.t.

n.v.t.

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling

n.v.t.

n.v.t.

Gegevens 2022

Naam

Dhr. dr. A.T.M.G. Tiebosch
Lid Raad van BestuurMw. T. Kroll MHBA
Lid Raad van Bestuur

Functiegegevens

Aanvang en einde functievervulling in 2022

0101 - 3112

0101 - 3112

Deeltijd dienstverband (in fte)

1,0

1,0

Dienstbetrekking?

Ja

Ja

Bezoldiging

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen

202.453

200.636

Beloningen betaalbaar op termijn

13.547

13.485

Subtotaal

216.000

214.121

Individueel WNT -maximum

216.000

216.000

-/ Onverschuldigd betaald en nog niet

terugontvangen bedrag

n.v.t.

n.v.t.

Totale bezoldiging 2022

216.000

214.121

Toelichting

Bij het vaststellen van de beloning van de (leden van de) Raad van Bestuur speelt zowel de Beloningscode voor Bestuurders in de Zorg (BBZ) als de Wet Normering Topinkomens (WNT) een belangrijke rol. De BBZ bevat een door de eigen zorgsector (de NVZT en NVZD) vastgestelde richtlijn voor beloning van zorgbestuurders. Deze richtlijn is bedoeld om de beloning van bestuurders vast te stellen en te verantwoorden.

1.1.7 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING 2023 (bedragen x € 1)

25. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) - Stichting Martini Ziekenhuis

25.2. De bezoldiging van de toezichthoudende topfunctionarissen over 2023 die in het kader van de WNT verantwoord worden, is als volgt:

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023

1 Naam	Dhr. drs. J. de Jeu	Dhr. A.K. in't Veld MA	Mw. Prof.dr.J.M.W.Hazes
2 Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
3 Aanvang en einde	0101 - 3112	0101 - 3112	0101 - 3112
4 Totale bezoldiging	26.760	17.840	17.359
5 Individueel WNT -maximum	33.450	22.300	22.300
6 -/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2022

1 Naam	Dhr. drs. J. de Jeu	Dhr. A.K. in't Veld MA	Mw. Prof.dr.J.M.W.Hazes
2 Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
3 Aanvang en einde	0101 - 3112	0101 - 3112	0101 - 3112
4 Totale bezoldiging	25.920	17.280	17.351
5 Individueel WNT -maximum	32.400	21.600	21.600
6 -/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2023

1 Naam	Dhr.A.B. Hettinga RA	Dhr. prof. dr. W.J.M. Spaan	Mw. T. Stellema - Langius
2 Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
3 Aanvang en einde	0101 - 3112	0101 - 3112	0101 - 3112
4 Totale bezoldiging	17.840	17.840	17.840
5 Individueel WNT -maximum	22.300	22.300	22.300
6 -/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2022

1 Naam	Dhr.A.B. Hettinga RA	Dhr. prof. dr. W.J.M. Spaan	Mw. T. Stellema - Langius
2 Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
3 Aanvang en einde	0101 - 3112	0101 - 3112	0101 - 3112
4 Totale bezoldiging	17.280	17.280	17.280
Individueel WNT -maximum	21.600	21.600	21.600
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

25.3 Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

1.1.7 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING 2023 (bedragen x € 1)

30. Honoraria accountant

	EY 2023
De honoraria van de accountant over 2023 zijn, inclusief btw, als volgt:	€
1 Controle van de jaarrekening	191.320
2 Overige controlewerkzaamheden	48.977
3 Niet-controlediensten	49.062
Totaal honoraria accountant	<u>289.359</u>

	EY 2022
	€
1 Controle van de jaarrekening	186.641
2 Overige controlewerkzaamheden	48.141
3 Niet-controlediensten	24.670
Totaal honoraria accountant	<u>259.452</u>

Toelichting:

Bovenstaand vermelde honoraria zijn gebaseerd op de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft. Niet al deze werkzaamheden zijn gedurende het boekjaar verricht.

1.2 ENKELVOUDIGE JAARREKENING (x 1.000)

1.2.1 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023
(na resultaatbestemming)

	Ref.	31-dec-23 €	31-dec-22 €
ACTIVA			
A Vaste activa			
I Immateriële vaste activa			
1. Concessies, vergunningen en Intellectuele eigendom		9.670	5.524
Totaal immateriële vaste activa		9.670	5.524
II Materiële vaste activa			
1. Bedrijfsgebouwen en terreinen		97.302	99.838
2. Machines en installaties		34.637	33.612
3. Andere vaste bedrijfsmiddelen		27.203	24.862
4. Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en voortuitbetaald op materiële vaste activa		2.450	3.492
Totaal materiële vaste activa		161.592	161.804
III Financiële vaste activa	3		
1. Deelnemingen in groepsmaatschappijen		3.187	4.808
B Vlottende activa			
I Voorraden			
1. Ziekenhuisvoorraad		5.420	5.338
II Onderhanden DBC's en DBC-zorgproducten		12.602	10.911
III Vorderingen			
1. Handelsdebiteuren		18.841	25.286
2. Vorderingen op groepsmaatschappijen		145	855
3. Overige vorderingen		74.227	56.191
4. Overlopende activa		7.037	6.455
Totaal vorderingen		100.250	88.787
V Liquide middelen		21.412	34.222
C TOTAAL ACTIVA		<u>314.133</u>	<u>311.394</u>
PASSIVA			
D Groepsvermogen	8		
1. Stichtingskapitaal		3.492	3.492
2. Overige reserves		106.225	105.289
Totaal groepsvermogen		109.717	108.781
E Voorzieningen			
1. Overige		11.569	9.940
F Langlopende schulden			
1. Schulden aan banken		93.397	93.634
G Kortlopende schulden			
1. Schulden aan leveranciers en handelskredieten		13.780	13.795
2. Schulden aan banken		9.937	18.667
3. Schulden aan groepsmaatschappijen		206	99
4. Belastingen en premies sociale verzekeringen		9.318	8.978
5. Schulden terzake van pensioenen		4.641	4.812
6. Overige schulden		43.000	40.629
7. Overlopende passiva		18.568	12.059
Totaal kortlopende schulden		99.450	99.039
H TOTAAL PASSIVA		<u>314.133</u>	<u>311.394</u>

1.2.2 ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING 2023 (x 1.000)

	Ref.	2023	2022
		€	€
BEDRIJFSBATEN			
Baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening			
Zorgverzekeringswet		367.537	348.590
Subsidie op grond van een regeling als bedoeld in de Kaderwet VWS-subsidie		3.049	2.829
Beschikbaarheidsbijdrage zorgfuncties		21.340	21.215
Overige baten uit beroeps- of bedrijfsmatige zorgverlening		11.586	10.378
		<u>403.512</u>	<u>383.012</u>
Andere beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten		3.915	3.983
Netto omzet		<u>407.427</u>	<u>386.995</u>
Overige bedrijfsopbrengsten		10.381	8.740
Som der bedrijfsopbrengsten		<u>417.808</u>	<u>395.735</u>
BEDRIJFSLASTEN			
Kosten grond- en hulpstoffen		48.500	44.884
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten		77.694	73.078
Lonen en salarissen	19	154.480	143.932
Sociale lasten	19	22.018	20.910
Pensioenlasten	19	14.393	14.357
Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa		20.948	21.164
Overige bedrijfskosten		75.745	64.610
Bijzondere waardevermindering vlottende activa		307	887
Som der bedrijfslasten		<u>414.085</u>	<u>383.822</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		3.723	11.913
Financiële baten en lasten			
Rentelasten en soortgelijke kosten		2.759	3.642
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		0	-28
Rente-effecten voorzieningen		445	-936
		<u>3.204</u>	<u>2.678</u>
Resultaat voor belastingen		<u>519</u>	<u>9.235</u>
Belastingen		0	0
Resultaat na belastingen		<u>519</u>	<u>9.235</u>
Waarvan aandeel van derden		417	-1.226
Resultaat toekomend aan de rechtspersoon		<u>936</u>	<u>8.009</u>
RESULTAATSBESTEMMING			
		2023	2022
<i>Het resultaat is als volgt verdeeld:</i>		€	€
Overige reserves		936	8.009
		<u>936</u>	<u>8.009</u>

1.2.3 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (x 1.000)**Algemeen**

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de jaarrekening 2023 van de stichting. In deze toelichting worden de aanvullingen op de toelichting op de geconsolideerde financiële overzichten vermeld.

Waarderingsgrondslagen

De deelneming Martini Apotheek B.V. is per 13 november 2023 ontbonden.

De overige grondslagen voor waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

3. Financiële vaste activa

	2023	2022
	€	€
<i>De financiële vaste activa worden als volgt gespecificeerd:</i>		
Deelnemingen in groepsmaatschappijen		
Aandeel Martini Ondersteunende Diensten B.V.	6	20
Aandeel Kraamzorg Het Groene Kruis B.V.	2.649	2.381
Aandeel Martini Apotheek B.V.	0	2.063
Aandeel Isis Kraamzorg B.V.	381	290
Aandeel Psychologische Zorg Noord Nederland B.V.	-51	-103
Aandeel BabythuisZorg B.V.	52	42
	<u>3.037</u>	<u>4.693</u>
Overige vorderingen		
Aandeelhoudersrekening MediRisk	0	0
Lening Psychologische Zorg Noord Nederland B.V.	150	115
	<u>150</u>	<u>115</u>
Totaal financiële vaste activa	<u><u>3.187</u></u>	<u><u>4.808</u></u>
 <i>Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:</i>		
Boekwaarde per 1 januari	4.808	6.418
Resultaat deelnemingen minus dividenduitkeringen	407	-1.425
Liquidatie Martini Apotheek B.V.	-2.063	0
Aandeelhoudersrekening MediRisk	0	0
Leningen u/g	35	-185
Boekwaarde per 31 december	<u><u>3.187</u></u>	<u><u>4.808</u></u>

1.2.3 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (x 1.000)

Het verloop van de deelnemingen in groepsmaatschappijen is als volgt:

	Saldo per 1-jan-23	resultaat deelnemingen	ontvangen dividend	liquidatie	Saldo per 31-dec-23
	€	€	€	€	€
Aandeel Martini Ondersteunende Diensten B.V.	20	-3	-11	0	6
Aandeel Kraamzorg Het Groene Kruis B.V.	2.381	268	0	0	2.649
Aandeel Martini Apotheek B.V.	2.063	0	0	-2.063	0
Aandeel Isis Kraamzorg B.V.	290	91	0	0	381
Aandeel Psychologische Zorg Noord Nederland B.V.	-103	52	0	0	-51
Aandeel BabyThuiszorg B.V.	42	10	0	0	52
	4.693	418	-11	-2.063	3.037

Het verloop van de overige vorderingen is als volgt:

	Saldo per 1-jan-23	resultaat deelneming	kapitaal- storting	overig	Saldo per 31-dec-23
	€	€	€	€	€
Kapitaalstorting MediRisk	0	0	0	0	0

	Saldo per 1-jan-23	nieuwe leningen	aflossing leningen	overig	Saldo per 31-dec-23
	€	€	€	€	€
Lening Psychologische Zorg Noord Nederland B.V. u/g	115	70	-35	0	150

De deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd op netto-vermogenswaarde.

Het Martini Ziekenhuis heeft een 51% participatie in Martini Ondersteunende Diensten B.V. Het weergegeven aandeel betreft 51% van het aandelenkapitaal en de algemene reserve van deze B.V.

Het Martini Ziekenhuis heeft een 100% participatie in Kraamzorg Het Groene Kruis B.V.

Het Groene Kruis B.V. heeft een 100% participatie in Isis Kraamzorg B.V. en in BabyThuiszorg B.V.

Het Martini Ziekenhuis heeft een 100% participatie in Psychologische Zorg Noord Nederland B.V.

Het Martini Ziekenhuis heeft zich niet garant gesteld voor de deelnemingen.

In 2023 heeft er geen kapitaalstorting aan Medirisk plaatsgevonden.

De lening Psychologische Zorg Noord Nederland B.V. betreft een tweetal leningen met een hoofdsom van respectievelijk € 115 en € 70 en een looptijd van maximaal 4 jaar. De lening mag versneld afgelost worden zonder dat enige vergoeding is verschuldigd. Jaarlijks betaalt Psychologische Zorg Noord Nederland B.V. een rentevergoeding gebaseerd op een rentepercentage van respectievelijk 1,85% en 2,85%. Het uitstaande bedrag van de lening bedraagt ultimo 2023 € 150.

Toelichting op belangen in andere rechtspersonen of vennootschappen:

Naam en rechtsvorm en rechtspersoon	Geplaatst kapitaal (in €)	Kapitaalbel ang (in %)	Eigen vermogen	Resultaat
Rechtstreekse kapitaalbelangen >= 20%:				
Martini Ondersteunende Diensten B.V.	18	51	6	-3
Kraamzorg Het Groene Kruis B.V.	20	100	2.649	268
Isis Kraamzorg B.V.	1	100	381	91
Psychologische Zorg Noord Nederland B.V.	1	100	-51	52
BabyThuiszorg B.V.	1	100	52	10

1.2.3 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (x 1.000)

PASSIVA

8. Groepsvermogen

	31-dec-23	31-dec-22
<i>De specificatie is als volgt :</i>	€	€
Stichtingskapitaal	3.492	3.492
Overige reserves	106.225	105.289
Totaal groepsvermogen	109.717	108.781

Stichtingskapitaal

	Saldo per 1-jan-2023	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-23
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	€	€	€	€
Stichtingskapitaal	3.492	0	0	3.492
Totaal stichtingskapitaal	3.492	0	0	3.492

	Saldo per 1-jan-2022	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-22
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	€	€	€	€
Stichtingskapitaal	3.492	0	0	3.492
Totaal stichtingskapitaal	3.492	0	0	3.492

Overige reserves

	Saldo per 1-jan-2023	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-23
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	€	€	€	€
Overige reserves	105.289	936	0	106.225
Totaal overige reserves	105.289	936	0	106.225

	Saldo per 1-jan-2022	Resultaat- bestemming	Overige mutaties	Saldo per 31-dec-22
<i>Het verloop is als volgt weer te geven:</i>	€	€	€	€
Overige reserves	97.280	8.009	0	105.289
Totaal overige reserves	97.280	8.009	0	105.289

1.2.3 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (x 1.000)

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa

Voor de niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

1.2.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING 2023 (x 1.000)

19. Personeelskosten

	<u>31-dec-23</u>	<u>31-dec-22</u>
	€	€
Lonen en salarissen	154.480	143.932
Sociale lasten	22.018	20.910
Pensioenlasten	14.393	14.357
Totaal personeelskosten	<u>190.891</u>	<u>179.199</u>

	<u>31-dec-23</u>	<u>31-dec-22</u>
	fte	fte
Gemiddeld aantal personeelsleden op basis van fulltime eenheden	<u>2.642,4</u>	<u>2.607,2</u>

Er zijn geen FTE's werkzaam in het buitenland

1.2.5 Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De Raad van Bestuur van de Stichting Martini Ziekenhuis heeft de jaarrekening 2023 opgesteld en vastgesteld op 15 mei 2024.

De Raad van Toezicht van de Stichting Martini Ziekenhuis heeft de jaarrekening 2023 goedgekeurd op 15 mei 2024.

1.2.5.1 Resultaatsbestemming

Het resultaat wordt verdeeld volgens de resultaatverdeling in de resultatenrekening.

1.2.5.2 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op de cijfers 2023.

1.2.5.3 Ondertekening door bestuurders en toezichthouders

Een volledig ondertekend exemplaar ligt ter inzage bij het Martini Ziekenhuis.

Dhr. drs. H.A. Snapper
Voorzitter Raad van Bestuur

Dhr. dr. A.T.M.G. Tiebosch
Lid Raad van Bestuur

Dhr. drs. J. de Jeu
Voorzitter Raad van Toezicht

Dhr. prof. dr. W.J.M. Spaan
Lid Raad van Toezicht

Dhr. A.B. Hettinga RA
Lid Raad van Toezicht

Mw. T. Stellema - Langius
Lid Raad van Toezicht

Mw. prof. dr. J.M.W. Hazes
Lid Raad van Toezicht

Dhr. A.K. In 't Veld MA
Lid Raad van Toezicht

1.3 OVERIGE GEGEVENS

1.3.1 Statutaire regeling resultaatbestemming

In de statuten is het volgende opgenomen ten aanzien van de resultaatbestemming: het aanwenden van financiële middelen (waaronder de jaarwinst) kan uitsluitend plaatsvinden binnen de maatschappelijke doelstelling van de stichting ten bate van een algemeen maatschappelijk belang of een lichaam dat is vrijgesteld van vennootschapsbelasting ingevolge artikel 5 lid 1 sub c van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969, dan wel een daarvoor in de plaats tredende regeling of wettelijke bepaling.

1.3.2 De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

1.3.2 Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Martini Ziekenhuis

Verklaring over de in het jaardocument opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Martini Ziekenhuis te Groningen gecontroleerd. Op deze jaarrekening zijn de voorschriften van de Regeling openbare jaarverantwoording WMG van toepassing.

Naar ons oordeel geeft de in het jaardocument opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Martini Ziekenhuis op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de vereisten voor de jaarrekening bij en krachtens artikel 40b van de Wet marktordening gezondheidszorg en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023;
- ▶ de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2023;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Martini Ziekenhuis (hierna: de organisatie) zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaardocument opgenomen andere informatie

Het jaardocument omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling openbare jaarverantwoording WMG en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens, alsmede voor het toevoegen van het verslag van de interne toezichthouder, in overeenstemming met de Regeling openbare jaarverantwoording WMG.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de vereisten voor de jaarrekening bij en krachtens artikel 40b van de Wet marktordening gezondheidszorg en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is de raad van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het besluit van de raad van bestuur tot vaststelling van de jaarrekening is onderworpen aan de goedkeuring van de raad van toezicht.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Communicatie

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 15 mei 2024

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. M.J. Noordhoff RA